Снежана Пейчева
Красимир Ангелов ✦ Мария Николова
Васка Гуджева ✦ Надя Паунова

Карусель

Методическое руководство

◆ ЛЕТЕРА ◆
2006

© „Летера“ ЕООД – Пловдив, 2006 г.
© Снежана Пейчева, Красимир Ангелов,
Мария Николова, Васка Гуджева, Надя Паунова – автори, 2006 г.
© Станимир Бонев – оформление на корицата, 2006 г.

ISBN 954-516-609-6
ISBN 798-954-516-609-9

Съдържание

Предговор и указание за работа с методическото ръководство 5
Концепция за учебната система по руски език „Карусель“, предназначена за средната степен на българското училище 6
Примерни разработки на уроците 15
Тема: **Вот и стали мы на год взрослей...** 15
Тема: **Встречай нас, школа!** 15
Тема: **Маленькие сценки из школьной жизни** 16
Тема: **З*д*ание и з*н*ание** 16
Тема: **Строим слово** 17
Тема: **Все неприятности – из-за фамилии...** 18
Тема: **Визитная карточка слова** 19
Тема: **Страшный зверь** 19
Тема: **Сильнее силы** 20
Тема: **Приключения продолжаются** 21
Тема: **Одни на даче** 22
Тема: **На карусели – Именительный падеж** 22
Тема: **Все профессии важны** 23
Тема: **Унылая пора! Очей очарованье!** 23
Тема: **На карусели – Предложный падеж** 24
Тема: **Профессор кислых щей** 25
Тема: **Город весь как на ладони!** 26
Тема: **Города бывают разные...** 27
Тема: **Сценарий праздника** 28
Тема: **На карусели – Винительный падеж** 29
Тема: **Издалека долго течёт река Волга...** 29
Тема: **Волга – как человек...** 30
Тема: **Путешественник** 31
Тема: **Силачи** 32
Тема: **Зимний денёк – пора на каток!** 33
Тема: **Солнечные часы** 34
Тема: **Знак метро – большое *М*** 34
Тема: **Приключения Димы в московском метро** 35
Тема: **Приглашаем вас на чай!** 35
Тема: **Лето в чайнике** 36
Тема: **На карусели - Дательный падеж** 36
Тема: **Ровесники** 37
Тема: **Молодой и древний** 38
Тема: **После соревнований** 38
Тема: **Воспитание Шарика** 39
Тема: **Вежливость на каждый день** 40
Тема: **Больше всего на свете...** 41
Тема: **Дел серьёзных расписание...** 42
Тема: **Вова и Кассетофон** 42
Тема: **Что ты с гордостью добавишь?** 43
Тема: **На карусели – Творительный падеж** 43
Тема: **Мы – открыватели!** 44
Тема: **Кем ты хочешь стать?** 44

Тема: **Отчего на земле растут белые цветы?** **45**
Тема: **Как жеребёнок Миша нашёл себе фамилию** **46**
Тема: **На карусели - Родительный падеж** **47**
Тема: **Хлеб всему голова** **47**
Тема: **Символ и душа России** **48**
Тема: **Мы – открыватели!** **49**
Тема: **В волшебном лесу** **49**
Тема: **Карусель падежей**
Тема: **Словарь**

Приложение **51**
Песни и текстове в аудиокасетата **57**
Лексически минимум по руски език за пети клас **68**
Примерно годишно разпределение **72**

Предговор и указание за работа с методическото ръководство към учебната система „Карусель“

Уважаеми колеги,

Четвъртият учебник от системата „Карусель“ за V клас е предназначен за учениците, изучаващи руски като първи чужд език – четвърта година на обучение.

В системата „Карусель“ продължава идеята учебникът да бъде с постоянни герои, попадащи в различни, близки до реалния живот на децата ситуации. Тази идея е в съзвучие със съвременните тенденции за създаване на учебници, предназначени за основната училищна степен.

Комплектът за V клас „Карусель“ е разработен съгласно изискванията на МОН, посочени в учебната програма по руски език за пети и шести клас (първи чужд език – задължителна подготовка). Той включва учебник, тетрадка за самостоятелна работа, методическо ръководство за учителя и аудиокасета.

Учебната система се базира на съвременни методически подходи. При подбора и представянето на езиковия материал е използван комуникативно-дейностният подход, а основната единица на обучението е речевото действие.

Учебното съдържание способства за реализиране на основните цели в обучението по руски език, а именно:

- интегрирано развиване на навиците и уменията за слушане, говорене, четене и писане с приоритет на устната реч;
- формиране на потребност от общуване на руски език;
- създаване на интерес към изучаването му и изграждане на положителна нагласа към учебния труд;
- формиране и развиване комуникативните умения на ученика по руски език;
- натрупване на активен и пасивен речников запас.

Учебният комплект е предвиден за хорариум от 85 (осемдесет и пет) учебни часа. Предложеното годишно разпределение на часовете не е задължително. Възможно е разпределение на учебния материал според възможностите и конкретните условия във всяко училище.

В методическото ръководство се дават примерни варианти за работа по всички уроци от учебника. Предлагат се и примерни варианти на три контролни работи, които е препоръчително да се изпълнят след обобщенията за Именителен и Предложен падеж; Винителен и Дателен падеж; Творителен и Родителен падеж.

Песните, приложени в методическото ръководство, се разучават при наличие на време и желание.

Авторският колектив на учебната система „Карусель“ има амбицията да работи непрекъснато върху усъвършенстване на създадените модули и декларира своята готовност за сътрудничество с учителите по руски език от цялата страна.

Надяваме се, че колегите и родителите, чиито деца учат руски език по учебната система „Карусель“, ще споделят с нас впечатленията си от работата с нея. В тази връзка предварително благодарим за всички бележки, критики, предложения и мнения относно учебната система. Всички те ще бъдат разгледани с нужното внимание и уважение.

На всички колеги пожелаваме ползотворна работа!

Авторите

КОНЦЕПЦИЯ
за учебната система по руски език „Карусель“, предназначена за средната степен на българското училище

1. Обучението по руски език в V клас – ново равнище на овладяване на езика

Учебникът по руски език за V клас „Карусель“ е четвъртият учебник от системата „Карусель“ по руски като **първи чужд език** и е предназначен за първата година от прогимназиалния етап на обучение. Това е качествено нов етап в овладяването на руски език в българското средно училище. В V клас се въвежда изучаване на езика на системно равнище. Осъзнаването на езиковите закономерности става въз основа на граматическите правила и на понятията *падеж, склонение, спрежение, парадигма* и др., с чиято помощ се описва системата на руския език. Това предполага коренна промяна в характера на учебната дейност.

В началния етап обучението се извършва на практическа основа. Основният метод е **съзнателно-практическият.** Явленията и закономерностите се осъзнават по различни начини, не се използват теоретични понятия.

В V клас се въвежда теорията на езика и се включват два подхода към езиковите явления: **функционалният** и **системният подходи** на употреба и обобщение на системно равнище. Ако се позовем на понятието **равнище на овладяване,** което е твърде популярно в съвременната теория на чуждоезиковото обучение, трябва да отбележим, че това равнище дава друга характеристика на средния етап на обучение. В тази светлина основната цел на обучението в V клас е **да се осмисли** в термините на описанието на езика натрупаният опит, **да се разшири** базата на комуникативните умения и навици чрез съзнателно усвояване на най-често срещаните значения на руската падежна система и на частите на речта, посочени в програмата, **да се завърши** процесът на овладяване на ежедневното общуване в областта на четирите вида речева дейност (говорене, аудиране, четене, писане) и в рамките на възрастовите особености на учениците.

Включването на теорията на езика в овладяването затруднява учениците, които са свикнали да работят по други начини. Ето защо най-голямото предизвикателство за учебника в V клас е **да спомогне за провеждане на интересен учебен процес, да поддържа и да разшири положителното отношение към езика и удоволствието,** с което той се изучава в началния етап.

2. Обща характеристика на учебника за V клас „Карусель“

Учебникът е разработен върху идеите на комуникативната система на обучение. Тази система е организирана около своите подходи, принципи, методи и възгледи за овладяване на чужд език, които в „Карусель“ получават специфична интерпретация.

Основният подход към определяне на целите, подбора на съдържанието, избора на методите и организацията на учебния процес е **личностният (антропологичният) подход.** Същността на този подход, който е определящ за учебника, се разбира по следния начин: учебните цели и учебното съдържание се подчиняват на потребностите на учащите се. Чрез обучението по руски език учениците задоволяват както практическите, така и духовните си потребности. С техните практически комуникативни потребности е съобразено съдържанието на обучението, подбрано и реализирано в учебника. Духовните потребности на учениците се стимулират и удовлетворяват най-вече чрез създава-

не на възможности за приобщаване към културата на Русия по начин, достъпен за децата на този етап на обучение.

В учебника е намерил широко приложение един от най-важните принципи на съвременната методика на чуждоезиковото обучение – **принципът на обучение чрез култура.** Езикът на всички равнища и особено от V клас нататък се използва непосредствено не само като начин за решаване на ежедневни комуникативни задачи, но и за усвояване на нови знания и докосване до нови реалности. В учебника са търсени и разработени различни начини за постигане на единство между двата компонента на учебното съдържание – **езиковия** и **страноведския (културологичния) компоненти.** Информацията за Русия и нейната култура се дава в неразривна връзка с формирането на комуникативни умения и навици, като страноведският материал често е интересна и мотивираща съдържателна основа за изучаване на една по-абстрактна материя, каквато е езикът. Така урокът за великата руска река Волга с възможности за срещи, наблюдения, фотографии и т. н. е великолепна основа за овладяване на значенията, употребата и окончанията на имената (съществителни, прилагателни) във Винителен падеж. В учебника са направени много опити за съчетаване на езика и страноznанието (културата), което се изисква и от комуникативния подход към обучението.

Друга проява на личностния подход е построяването на учебния процес в съответствие със структурата на езиковото съзнание на личността и възможностите на детето да възприема новия езиков материал. Известно е, че основен начин за овладяване в комуникативните системи на обучение е комуникативната практика. Комуникативната практика, принципно отразяваща структурата на реалния комуникативен процес, обаче не е достатъчна за пълното овладяване на езика. Именно затова, наред с комуникативните, в учебния процес се използват и **други методи: речеви, интерактивни, узуално-тематични** и др. със своя система от упражнения. Това предполага гъвкаво съчетаване на различни методи при доминиращия характер на **комуникативния метод.** Некомуникативните методи и разработените в светлината на техните идеи упражнения създават предпоставки за по-пълно прилагане на комуникативния метод, подготвят комуникативната практика, спомагат за формиране на комуникативни умения и навици.

Личностният подход в по-широк смисъл предполага също така хуманно и щадящо отношение към ученика. Учебникът трябва да създава условия за приятен, мотивиран, творчески учебен процес. В „Каруселъ“ е направен опит това изискване да бъде спазено. Многобройните картини и друг илюстративен материал, схеми, графики, включването на стихотворения, стимулиращи творческите възможности на обучаваните, използването на любопитен и живописен страноведски материал, активното участие на ученика в познавателната дейност – това са част от усилията да се повиши мотивацията за учене и да се направи учебният процес привлекателен.

В учебника последователно се съчетават **функционалният** и **системният подходи.** Функционалният подход се прилага на равнището на овладяване на новите езикови явления, а тяхното обобщаване, извеждането на правилата става чрез системния подход. По този начин са построени лексико-граматическите уроци. В обобщителните и други типове уроци функционалният и системният подходи взаимно се допълват.

3. Учебникът и целите на обучението

Целите на обучението в V клас се определят в рамките на целите на обучението за II–XII клас. Те са съобразени и с изискванията на Европейския съюз за равнището на владеене на чужд език с оглед на неговото функциониране в рамките на ЕС, изложени в някол-

ко документа с препоръчителен характер и разпространени под общото название „Европейско портфолио“.

Основното понятие при формиране целите на обучението е понятието **комуникативна компетентност**, разбирано като способност на личността за извършване на речева дейност с определени параметри. В основата на тази способност лежи сложен механизъм, чиито основни компоненти са знанията, уменията и навиците.

Целта определя равнището на комуникативната компетентност, която трябва да се достигне и благодарение на която ученикът е в състояние да извършва речева дейност: да участва в разговор в диалогична или монологична форма, да разбира звучащ текст с определена сложност, да чете даден текст или да пише такъв текст. Целта се определя чрез **комуникативния продукт,** който всеки ученик трябва да бъде в състояние да произведе в резултат на обучението. Целите се конкретизират чрез **задачите,** които трябва да се решат последователно, за да се постигнат тези цели.

Учебникът трябва да бъде структуриран с оглед на поставените ясни цели и задачи на обучението и да обезпечава постигането на тези цели.

В учебния процес по чужд език се осъществяват два вида цели: **комуникативно-практически и общообразователни.** Общообразователните цели са насочени към изграждане на качества за международно общуване чрез разбиране начина на живот и манталитета на представителите на съответната нация и приобщаване към тяхната култура.

Програмните цели се формулират за всеки вид речева дейност поотделно и се осъществяват по следния начин:

✓ Формиране на фонетична компетентност

Основната цел в тази област е: разширяване и затвърдяване на произносителните, интонационните и свързаните с тях графически умения и навици. Основните задачи са определени в програмата. Те включват затвърдяване на вече усвоени звукове в различни положения и на интонационни конструкции, върху които е работено в предходните класове.

✓ Формиране на лексическа компетентност

Основните цели на овладяването на новия лексически материал са запомняне, трайно съхраняване на лексическите единици във вербалната памет на ученика, изграждане на умения и навици за бърз, точен и безпогрешен избор на подходящите думи за предаване на конкретно съдържание и комбинирането им по законите на руския език.

Основни задачи:

– избор на подходящ начин на семантизация;

– осигуряване на упражнения за формиране на отделните аспекти и характеристики на лексическите навици: разпознаване на думите, предпазване от интерференция, бързина при избора в потока на речта, бързина при комбинирането, успешно включване на новите думи в потока на речта.

✓ Формиране на граматическа компетентност

Основната цел на формирането на граматическа компетентност е усвояване на посочените в програмата словесни действия (речеви актове) чрез овладяване на определения граматичен материал до равнището на навика.

Задачи на обучението:

– овладяване в състава на словесното действие на основните значения на падежите в I и II склонение на съществителни и прилагателни имена и на лични местоимения (в

единствено число), на инфинитива и спрежението на някои глаголи до равнището на автоматизирани действия – навици, които успешно функционират в състава на уменията.

✓ Формиране на умения и навици в областта на устната реч

Аудиране

Формиране на комуникативна компетентност в областта на аудирането

Ученикът:

– разбира диалозите, които са включени в учебника, в изпълнение на своите съученици или в запис от аудиокасетата;

– разбира при слушане съдържанието на кратки разкази, близки до включените в учебника, със или без опора на текста;

– разбира съдържанието на кратки и достъпни стихотворения, близки до включените в учебника;

– разбира команди, указания, инструкции за поведение на обществени места: транспорт, магазин, културни учреждения, на улицата – в обема, в който са представени в учебника.

Говорене

Формиране на комуникативна компетентност в областта на говоренето

Ученикът трябва да бъде в състояние:

– да построява диалогични и монологични изказвания по дадените теми и в техните ситуативни реализации;

– да изяснява местонахождения на обекти, да разпитва за тях минувачи и служебни лица;

– да води диалози в магазини за хранителни продукти, за сувенири, в книжарници, в транспортни средства;

– да участва в диалози на тема семейство, приятели, увлечения, професии, поведение на обществени места;

– да разказва за себе си, за интересите и увлеченията си, да представя приятелите си;

– да описва своето училище и живота в него;

– да разказва за случки, събития, срещи, да описва преживявания и състояния;

– да използва всички средства при уточняване на време и пространство.

Диалозите и кратките монологични изказвания са в рамките на изучения лексико-граматичен материал.

Задачи в областта на говоренето:

Формиране на отделни аспекти от уменията за водене на разговори в диалогична форма (бързина на реакциите, усет за следваща реплика и др.) и съставяне на монологични изказвания по ключови думи, по зададен смисъл, по ситуации и теми.

Четене

Формиране на компетентност в областта на четенето

Ученикът в V клас трябва:

– да умее да чете и да разбира несложни в структурно и смислово отношение разкази,

достъпни за възрастта му, малко по-трудни в езиково отношение от натрупания до този момент арсенал от езикови средства;

– да разбира кратки стихотворения, които не включват изрази, нуждаещи се от езиков анализ;

– да разбира надписи и упътвания в превозни средства и по улиците на града;

– да разбира съдържанието на поздравителни картички.

Писане

Формиране на комуникативна компетентност в областта на писането

Ученикът трябва:

– да пише картички и поздравления, кратки писма, кратки разсъждения и описания по учебните теми.

Основни задачи в областта на писането:

Усвояване правописа на новоизучените думи и пунктуацията на равнището на простото изречение.

За постигане на тези цели в учебника са предвидени съответни дейности (упражнения) и подходящ езиков, страноведски и друг необходим материал.

4. Учебно съдържание в учебника за V клас „Карусель“

Учебното съдържание в „Карусель“ за V клас включва:

комуникативен минимум; лексически минимум; граматически минимум; страноведски и културоведски минимум.

Определящо място заема **комуникативно-ситуативният минимум.** При съставянето на аспектните минимуми задължително се има предвид езиковият материал, който обслужва тези ситуации.

Известно е, че темите за общуване като компонент на **комуникативния минимум** са фиксирани в програмата и не могат да се променят, освен това едни и същи теми обслужват обучението от II до V клас. Промяната на комуникативния минимум се осъществява чрез ситуативната реализация на тези теми. Тази промяна в ситуативния минимум протича по следните линии:

– Така наречените типични битови ситуации, които са най-важният компонент на ситуативния минимум в учебниците за началния курс, в V клас постепенно се допълват и обогатяват с нови думи и изрази.

– Включват се и нови ситуации, характерни за всекидневното стандартизирано битово обслужване.

Ситуативният минимум обаче постепенно се ориентира към непредсказуемото личностно общуване, което включва взаимоотношения, описания на събития и личности, споделяне на преживявания, споделяне на оценки и впечатления и т. н. Това до голяма степен прави модела на общуване, представен в учебника за V клас, емоционално наситен, личностно ориентиран, а самия учебник – по-познавателен.

Така например темата *„Транспорт“* се затвърдява чрез изключително важни ситуации за ориентация по улиците на големия град, но новите ситуации са свързани с поведението на младите хора в транспортните средства, предполагат овладяване на речеви действия, изразяващи оценка на поведение, провокират разговор на тема *„Вежливость“*, засилват комуникативната насоченост на учебника.

В **комуникативния минимум** влизат още: словесните действия, включени в програмата и подлежащи на овладяване, модели на типични диалогични и монологични изказвания в рамките на изучения материал и посочените теми, ситуации, които конкретизират целите.

Лексическият минимум е разработен съгласно изискванията на програмата и е с обем 350 нови лексически единици, в съответствие е с темите, фиксирани в програмата, и ситуациите, включени в комуникативния минимум. Думите и изразите са подбрани по няколко основни критерия: ситуативна честотност, т. е. честота на реалната употреба в речта; тематична честотност, т. е. надситуативна лексика, обслужваща определена тема, независимо от ситуациите; лексика, необходима за адекватно представяне на руската езикова система, главно по части на речта: глаголи, прилагателни имена, наречия, съществителни имена (синоними, антоними, общоупотребителна лексика извън комуникативния минимум).

Граматическият минимум включва задължителния материал, представен в програмата. Това са преди всичко правила, разкриващи основните значения на падежите и предлозите, склоненията на имената (съществителни, прилагателни, лични местоимения). Паралелно продължава работата по други части на речта: глагол, числително, наречие.

В граматическия минимум влизат най-важните употреби на съответните граматически единици в конкретни речеви действия или ситуации. По този начин в учебника се засилва връзката между граматическия и комуникативния минимуми. Изрази като: *Кому я говорил/а, сказал/а?; Можно* ***мне*** *(Ивану, папе, другу) позвонить* ***вам*** *поздно вечером? (Когда, во сколько мне позвонить вам?)* и други подобни разширяват представата за употребата на падежите.

Граматическият материал е представен в минимума по различен начин, основно чрез правила и парадигми, допълнени с описания на функционално равнище – модели, образци, указания, инструкции и т. н.

За да се обезпечи и подпомогне практическото усвояване на граматиката, правилата – когато това е възможно – са представени паралелно и на лексическо равнище в рамките на словосъчетания с най-употребяваните глаголи или съществителни.

Страноведският и **културоведският минимуми** са застъпени чрез изключително богат материал. Основната теза в концепцията за учебника е, че страноведският материал трябва да служи като основа за изучаване и овладяване на езиковия материал, включен в минимумите, и да бъде подчинен на идеята за единна реализация на практическите и общообразователните цели.

Продължава запознаването с руската история, географията и пространствата на Русия, с реките и градовете символи на руската националност (Волга, градовете по нейното поречие, Санкт-Петербург), с природата на Русия, с древното и съвременното руско изкуство, което става в достъпна за възрастта на учениците форма.

Надяваме се изобилието на страноведски материал да направи учебника по-ярък, по-полезен и по-привлекателен.

5. Типове и видове упражнения в учебника

В учебника се използват различни типове и видове упражнения. Основни са **речевите** и близките до тях усъвършенствани **езикови** упражнения, **интерактивните** упражнения, **речекомуникативните** (псевдокомуникативни), **комуникативните** упражнения, като последните два вида преобладават и съставляват повече от половината упражнения.

Често използваните **речеви** упражнения са:

– задаване и отговор на въпроси към писмени текстове или към диалози;

– четене с предварително поставена цел и отговор на въпроси с думи и изречения от текстовете;

– преразказ на текстове и др.

В тази група можем да включим и упражнения като:

– възстановяване на липсваща реплика в диалози;

– замяна на картини със съответни думи в текстове, усъвършенстван вариант на езиковите упражнения;

– в единични случаи – преводни упражнения.

Интерактивните упражнения (изпълнение на дейности в групи в атмосфера на взаимопомощ и взаимодействие) заемат определено място както в уроците по четене, така и в уроците за овладяване на нов езиков материал. Такива са упражненията за сравняване на герои, на поведение, на пейзажи **(сравнителна диаграма)**; групиране на езиковите средства по определени признаци (различни видове **кластери, пъзели**); създаване на общи диалози; уточняване в групата на планове за изказване по определена тема; подбор на езиков материал за изпълнение на поставена комуникативна задача **(алитерация)** и др.

Речекомуникативните (псевдокомуникативните) упражнения са различни по форма и начин на представяне. Те се използват на всички етапи от овладяване на новия езиков материал и във всички моменти от формиране на уменията и навиците. Такива са някои упражнения, свързани с овладяването на езикови средства чрез така наречения **узуално-тематичен метод.** Той предполага овладяване чрез изпълнение на различни задачи по един и същи текст. При овладяване на нов езиков материал това става чрез поставяне на въпроси, които променят смисъла на текста и не позволяват на ученика да отговаря с готови фрази. Така упражнението задава смисъла на изказването, създава проблемна, т. е. развиваща се ситуация, но същевременно подпомага ученика в началото на овладяването на дадено средство или явление, маркирайки не само смисъла, а и етапите на осъществяване на изказването.

Псевдокомуникативни са упражненията, които предполагат овладяване чрез изпълнение на отделни речеви действия (помолете за нещо, съгласете се с нещо, потърсете информация за нещо и т. н.), които са включени в учебните програми. Тези упражнения са подходящи за формиране на навици на комуникативна основа.

Комуникативните упражнения способстват в най-висока степен за формиране на комуникативна компетентност. Такива са: диалогично или монологично изказване по зададен смисъл, по ключови думи, по ситуации, по зададени теми; обсъждане на даден проблем, оценка на книги, поведение, събития; представяне и аргументиране на лично мнение; театрализация на текстове, провеждане на ролеви игри и т. н.

По-особено място в системата на упражненията заемат така наречените **проекти** по различни теми. В учебника се предпочитат краткосрочни проекти по изучен в клас материал, които по-лесно се изпълняват и контролират. По своята същност това са комуникативни упражнения, изградени върху реални факти, събрани от учениците за решаване на поставен проблем.

В учебника се използват различни игри, които могат да бъдат както комуникативни, така и дидактични и да се отнасят до различни етапи на овладяването.

Така изградената система от упражнения съответства на всички етапи на овладяване – от въвеждането и семантизацията на явленията до изграждането на умения.

Овладяването на новите езикови явления, както и развитието на видовете речева дейност става по време на изпълнението на различни типове и видове упражнения.

Умелото съчетаване на **функционалния** и **системния подходи** е задължително за равнището на овладяване в V клас. Овладяването се провежда на **функционално равнище,** като се търсят различни начини за провеждането на този процес на практическа основа. Използват се практически начини за въвеждане, семантизация, разбиране и систематизация на изучаваното явление или на новата лексика чрез работа с опора на текст, по даден образец, по аналогия, по инструкция и указание, чрез представяне на правилото по начин, способстващ за неговото непосредствено използване в речта. Обобщението обаче, извеждането на правилата, експлицирането на неговите различни значения, наблюденията върху окончанията му стават задължително на **системна основа** с използване на понятията *падеж, значение, употреба, парадигма* и т. н. За предпочитане е учениците сами да правят обобщенията на системно равнище и в учебника се създават възможности за самостоятелна работа в тази насока. Ученикът се стимулира да употребява, да наблюдава, да обобщава, да прави изводи, самостоятелно да извлича необходимата му информация в процеса на практическата работа.

6. Структура на учебната дейност и на учебника

Учебник

В учебника са представени различни типове уроци.

Комплексни уроци:

✓ с основна насоченост към формиране на навици в процеса на овладяване на нови езикови и речеви средства и правила за тяхното функциониране в речта; подготвителни към този тип уроци, построени главно върху страноведски материал;

✓ с основна насоченост към формиране на навици и умения за развитие на говоренето (диалогична и монологична форма);

✓ с основна насоченост към овладяване на навиците за четене и разбиране;

✓ обобщителни уроци.

Комплексните уроци могат да бъдат сюжетни, напр.: спортен празник, рожден ден и т. н. Но това е само формата на урока, която го прави по-интересен. Вътрешната му логика се определя от логиката на процеса на овладяване и от структурата на уменията и навиците.

Всяко ново явление минава през различни етапи на методическа интерпретация: **въвеждане, семантизация, автоматизация (изграждане на навици), творческа дейност (изграждане на умения).**

При семантизацията на граматическото явление (правилото) или новата лексическа единица се избира един от разработените в методиката начини на семантизация. Това обикновено е семантизация чрез наблюдение и досещане, тълкуване, с опора на картина или смесен вариант, който най-често е за предпочитане**.**

Учениците се поставят в ситуация на проблем и решаване на речеви задачи, на анализ и самостоятелно досещане за значението на новото явление.

Вторият етап включва наблюдение върху употребата на новото явление в речта, извличане на правилото, онагледяване на правилото по подходящ начин.

В хода на урока се разкриват и други значения и употреби на думата или правилото в речта.

Третият етап съдържа предимно работа по основната единица на обучение – словесното действие, автоматизация на граматическите операции или на операциите с нови-

те думи, предотвратяване на възможните грешки, включване на езиковите явления в кратки диалогични изказвания и т. н. до пълното формиране на навиците.

Овладяването в рамките на урока (или в някой от следващите уроци) на уменията за творческа, спонтанна дейност и работа за формиране на уменията е най-важният етап, защото е свързан с постигане на целта на урока или параграфа.

На усвояването на новите граматически и лексически средства и явления се отделят няколко урока, включително отделни уроци за усвояване на предлозите и на прилагателните имена. Това позволява в рамките на един параграф от учебника новите явления да се повторят неколкократно в нови и различни ситуации.

В хода на урока се прилагат различни упражнения в зависимост от целите и задачите на дадения етап.

Обобщителните уроци включват обобщения на различни равнища и по различен начин както на лексическия материал, така и на граматическите явления. Прилагат се разнообразни типове упражнения, подходящи за обобщение: интерактивни, речеви, речекомуникативни и комуникативни.

Уроците за четене се разработват в следните структурни звена:

– предтекстова работа (подготовка за четене);

– четене на текста и паралелно изпълнение на задачи по текста;

– следтекстови упражнения;

– система от упражнения за проверка на разбирането.

Работи се върху думите за пасивна и активна употреба.

Учебникът е разделен на няколко параграфа, които включват в единство всички типове уроци, обединени обикновено около съдържанието на урока за нови лексико-граматически знания.

В края на учебника в системен (т. е. обобщен на системно равнище) вид е включен справочен материал за значението и граматическите признаци на изучените граматически явления.

В учебния комплект – освен учебника – влизат още:

Тетрадка за самостоятелна работа;

Методическо ръководство;

Аудиокасета.

Тяхната функция е достатъчно ясна. Ролята на тетрадката за самостоятелна работа е неоценима. Тя е неразделна част от учебника и в никакъв случай не може да се пренебрегва.

7. Проверка и оценка на езиковото и комуникативното развитие на учениците

Проверката става на всички равнища:

– на нивото на изречението;

– на нивото на типовата фраза;

– на нивото на работа по модели на словесното действие в рамките на диалозите и монолозите.

Проверката се извършва чрез тестове, разкази по картини и теми, въз основа на данни от тетрадката за самостоятелна работа, от участието в изпълнение на проекти и др.

Надяваме се, че учебникът отговаря на съвременните изисквания към обучението по руски език и ще бъде не само полезен, но и приятен за работа.

Примерни разработки на уроците

Тема: Вот и стали мы на год взрослей...

I. Цели:
Развиване на устната монологична реч на учениците

Фонетична компетентност:

• Развиване на навиците за интониране: ИК-1, ИК-2

Лексическа компетентност:

• Преговор на лексиката по темите „Школа“, „Друзья“, „Свободное время“

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът може да започне със стихотворението за училищния звънец и отговорите на въпросите към него.
2. Уточнява се какво говори човечето „Я“ .
3. Обръща се внимание на заглавието на урока. Децата отговарят с репликите на човечето. Дават мнението си – първо устно, след това писмено.
4. Работи се по форума.
   а) Учениците прочитат самостоятелно мненията на децата във форума.
   б) Всеки ученик прочита пред класа мнението, което съвпада с неговото.
5. Урокът завършва с устен разказ за себе си.

Тема: Встречай нас, школа!

I. Цели:
Развиване на устната диалогична и монологична реч на учениците

Лексическа компетентност:

• преговор на лексиката по темите „Школа“ и „Знакомство“

• затвърдяване на формулите от РРЕ при запознаване и поздрав

Комуникативна компетентност

– **Говорене:**

• самостоятелно продуциране на разказ по ключови думи

– **Писане:**

• развиване на умение за писане на поздравителна картичка

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът може да започне с кратка беседа по въпросите, залегнали във форума.
2. Прослушва се стихотворението и се отговаря на въпроса в упр. 1.
3. Разглежда се илюстрацията. Прави се предположение, че това е първият учебен ден в България.
4. Следва прочитане на полилога, изяснява се, че в V клас е дошъл нов ученик.
5. Учениците съставят диалог-запознанство, като използват репликите от полилога и репликите за запознанство от каретo.
6. Изпълняват се упр. 3 и 4. Разглеждането на снимките и надписите под тях в упр. 4

подготвят учениците за разказа за празника по случай първия учебен ден в тяхното училище.

Тема: Маленькие сценки из школьной жизни

I. Цели:
Развиване на устната диалогична реч на учениците

Лексическа компетентност:

• преговор на лексиката по темите „Еда и напитки“, „Внешность“

Граматическа компетентност:

• преговор на изучените граматични конструкции

Комуникативна компетентност

– Говорене:

• усъвършенстване на навика за изразяване на съвместност (*что с чем?)*, част от определено количество (*чашка чая, стакан молока*), отрицание (*кого нет?*)

• пренасяне на речевите модели в нови ситуации (обмяна на мнения)

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Продължава преговорът на материала от предходната година.

1. Разглежда се илюстрацията от упр. 1, отговаря се на въпроса в началото на упражнението.
2. Разглеждат се малките илюстрации. Изказва се предположение къде са Иван и Виктор.
3. Упр. 2 се прочита самостоятелно. Да се обърне внимание на доказателството защо учениците мислят така.
4. След разглеждане на информацията в каре то се изпълнява упр. 3.
5. Учениците прочитат самостоятелно диалога от упр. 4. Разговорът се прочита в правилен ред. Репликите са подредени по следния начин:
   Буфетчица: .....
   Иван: .....
   Буфетчица: .....
   Иван и Виктор: .....
   Отговаря се на въпросите след диалога.
6. Сценката „В буфете“ предполага обединяване на репликите от упр. 2 и упр. 4.
7. Изпълняват се упр. 6 и 7.
8. В упр. 8 първо се прочита полилогът. След това се отговаря на въпросите след него.
9. Упр. 9 предполага пренасяне на речевите модели в реалния ученически живот.

Тема: Здание и знание

I. Цели:
Развиване на навиците за аудиране
Развиване на устната монологична реч
Усъвършенстване на техниката на четене

Лексическа компетентност:

• преговор на лексиката по темата „Школа“, обогатяване речника на учениците с руски фразеологизми (*лететь, как на крыльях; плестись, словно с гирями на ногах*)

Комуникативна компетентност

– Четене:

• развиване на умения за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането

• усъвършенстване на навиците за селективно четене

– Говорене:

• употреба на лексическите и речевите модели в сходни ситуации

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът започва със запознаване с фразеологизмите по рисунките в учебника.
2. Учениците отговарят на въпроса *„Какой для вас школьный день?“*, като използват изразите от упражнението в учебника.
3. Изпълнява се упражнението под знак „*Говорите!*“. Примерен вариант:
   Петя: Давай пойдем в кино. Мне не нравится (скучно) в школе.
   Коля: Нет, в кино я не пойду. Я тороплюсь в школу. Мне там очень интересно.
4. Прослушва се текстът *„Здание и знание*“ със задача: учениците да отговорят на въпроса преди текста в учебника.
5. Учениците прочитат самостоятелно текста, отговарят на въпроса след него.
6. Изпълняват се упр. 6 и 7.
7. Мненията на участниците във Форума се прочитат наум.
8. Изпълнява се упр. 8, учениците изказват мнението си по обсъждания въпрос.

Тема: Строим слово

I. Цели:

Усвояване на начините на словообразуване в руски език

Граматическа компетентност:

• осъзнаване на връзката между отделните части на думата

• образуване на сродни думи

• усвояване на съответната терминология на руски език

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът започва с прочитане на песента на частите на думата и отговор на въпроса преди текста.
2. Отговаря се на въпросите след текста.
3. Изпълнява се упр. 2. Изяснява се, че къщичката на приятелите, която трябва да построят „мухлите“, е думата.
4. Пристъпва се към запознаване с частите на думата в следния ред:
   а) Прочита се разговорът от упр. 3, отговаря се на въпроса преди текста.
   б) Разглежда се схемата с дървото, по нея се прочитат думите, които се образуват.

Едновременно с това се усвоява и терминологията около словообразуването – знакът с папагала.

в) Отново се разглежда къщичката и се назовават със съответните термини – частите на думата, напр.: *Море: мор – это корень, -е – это окончание, ...*

5. Упр. 4, 5 и 6 и упражнението от ТСР служат за затвърдяване на съответния материал.

Тема: Все неприятности – из-за фамилии...

I. Цели:

Усъвършенстване на навиците за четене

Въвеждане на страноведска информация

Лексическа компетентност:

• обогатяване на речниковия запас на учениците по темата „Школа“

Граматическа компетентност:

• формиране на навик за изразяване на завършено/незавършено действие (*думал – придумал*)

Комуникативна компетентност

– Четене:

• развиване на умения за извличане на информация от текст

• развиване на езиковата догадка

– Говорене:

• изграждане на умение за изразяване на лично мнение

Интеркултурна компетентност:

• запознаване с моменти от ученическия живот на децата в Русия (оформяне на списъка на учениците в дневника на класа)

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Учениците четат въвеждащите думи към урока.
2. Изпълнява се упр. 1, след отговора на въпроса в края на упражнението се дава информация за подредбата на имената в училищния дневник в Русия.
3. Същия списък учениците подреждат според подредбата на имената в българското училище (упр. 2).
4. Изпълнява се упражнението в ТСР.
5. Текстът се чете на части, като се отговаря на въпросите преди и след него.
6. След прочита на втората част се семантизират думите *думал–придумал*.
7. Следва се ходът на урока в учебника.
8. Разделянето на групи в упр. 7 може да стане според възможностите на учениците, по преценка на учителя или по случаен признак.
9. Работата върху текста завършва с беседа по него и с изказване на собствено мнение от всеки ученик.
10. Подходящо е текстът да бъде инсценират по отделни моменти (упр. 9).

Тема: Визитная карточка слова

I. Цели:

Усъвършенстване на навика за назоваване на лице или предмет

Граматическа компетентност:

• формиране на навици за разграничаване на понятията одушевеност/неодушевеност

• осъзнаване на връзката на категориите „одушевеност/неодушевеност“ с въпросите *кто? что?*

• осъзнаване на начините за определяне на родовата съотносителност с местоименията *мой, моя, мое* и числителните *один, одна, одно*

• развиване на умение за съгласуване на прилагателни имена със съществителните по род и число

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Текстът от упр. 1 се отработва по познатата методика за работа с текст. Въпросът след текста насочва вниманието към понятията „одушевеност/неодушевеност“ на предметите.
2. С упр. 2 от учебника и упражнението от ТСР се усъвършенства навикът за изразяване на одушевеност/неодушевеност.
3. С упр. 3 (съгласуване с прилагателни имена) и упр. 4 (съгласуване с числително) се изяснява, че в руски език – както и в български – съществителните имена се делят на три рода. Изпълняват се упражненията от ТСР за затвърдяване.
   а) Прави се извод, че:родът на съществителното име може да се определи с помощта на прилагателното име или числителното *один, -а, -о*.
   б) Прочита се правилото за определяне рода на съществителните по окончанията.
4. С упр. 6 и 8 от учебника се упражнява определянето на рода на съществителното име с помощта на притежателни местоимения и прилагателни. Затвърдява се с упражнението от ТСР.
5. Урокът завършва с обяснение какво значи „визитна картичка“. Разглежда се визитната картичка в учебника и под ръководството на учителя се попълват първите два реда на визитната картичка в ТСР, като се обяснява на учениците, че през годината постепенно ще се запълват и другите празни редове.

Тема: Страшный зверь

I. Цели:

Въвеждане на понятията „склонение“ и „падеж“

Лексическа компетентност:

• обогатяване на речниковия запас на учениците по темата „Животни“

Граматическа компетентност:

• запознаване с формалните признаци на съществителните от първо склонение

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Урокът започва с разглеждане на илюстрацията в учебника (упр. 1). Назовават се героите. Задава се въпросът преди текста. По време на слушането учениците следят действията по илюстрацията. Отговаря се на въпроса, зададен преди текста.
2. Предлага се на учениците да прочетат текста сами, след което с помощта на учителя изпълняват упр. 2.
3. Прави се извод, че с промяната на въпросите се променя и окончанието.
4. Упр. 3 предполага учениците под ръководството на учителя да разкажат от името на петела случилото се, като заменят въпросите с думата *кот* от упр. 2. Въпросите са в правилен ред за склонението.
5. Учениците записват самостоятелно в ТСР разказа на петела.
6. По същия начин се работи с въпросите за неодушевените съществителни и думата *сыр*.
7. Извеждат се понятието „склонение“, имената на падежите.
8. С помощта на учителя учениците попълват в ТСР кластера около думата „падеж“ и новата стъпка във визитната картичка на думата.
   Пристъпва се към извеждане на правилото за първо склонение. Препоръчително е още от първите часове при съществителните с нулево окончание това да се изразява графически с празно квадратче, залепено за последната буква (съществителни от м. р.). За съществителните от ср. р. квадратчето се налага в самата дума върху окончанията *-о, -е*. Квадратчето е знак, с който впоследствие ще се показва развитието на окончанията.
9. Затвърдява се с упр. 6 от учебника и упражнението в ТСР.

Тема: Сильнее силы

I. Цели:

Усъвършенстване на навиците за четене

Лексическа компетентност:

• обогатяване на речниковия запас на учениците по темата „Животни“

Комуникативна компетентност:

– Четене:

• развиване на умения за извличане на информация от текст
• развиване на контекстуалната догадка
• развиване на умение за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането
• формиране на навик за ориентация в текста на ниво „смисъл“
• формиране на навик за извличане на необходимата информация от научен текст

– Говорене:

• изграждане на умение за самостоятелно изразяване на мнение
• формиране на навик за кратко монологично изказване при описание на външност, характер

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Урокът започва с прочит и отгатване на гатанките от упр. 1. Семантизира се новата лексика.

2. Изпълнява се упр. 2. Първо се описват героите от приказката, а след това – и техните действия.
3. Текстът от упр. 3 се прослушва и се отговаря на въпроса преди него.
4. Учениците сами прочитат текста и отговарят на въпросите след него.
5. Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Тема: Приключения продолжаются

I. Цели:

Затвърдяване на понятията „склонение“ и „падеж“

Граматическа компетентност:

• запознаване с формалните признаци на съществителните от второ склонение

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Работи се както по първо склонение до упражнението със знак *„Читайте“*, в което се описва селският двор.
2. Упражнение със знак *„Читайте“*, втора страница:
   а) Разглежда се илюстрацията, изяснява се кой живее в селския двор. Разграничават се голямото и малкото куче. Семантизира се думата *конура*.
   б) Учителят чете текста бавно, учениците следят с поглед. След това учениците предлагат варианти за заглавие.
   в) Всяко изречение се прочита още веднъж. Под ръководството на учителя се задават въпроси към подчертаните съществителни. Учителят задава въпрос, учениците отговарят само с една дума, напр.:
   В нашем дворе жили котенок, большая собака и щенок.– Кто жил в нашем дворе? Где жили котенок, собака и щенок?
   У собаки была своя конура, а щенок и котенок жили в доме.– У кого была конура? Что было у собаки? Кто жил в доме? Где жили котенок и щенок?
   Однажды дядя Федор принес нам утенка.– Кто принес нам утенка? Кого нам принес дядя Федор?
   Щенок и котенок увидели утенка и побежали за ним. – Кто увидел утенка? Кого увидели собака и щенок?
   Утенок бросился к конуре. – Кто бросился к конуре? Куда (К чему?) бросился утенок?
   Собака выскочила и залаяла. Кто выскочил и залаял?
   Щенок испугался и побежал в дом. – Кто испугался? Куда побежал щенок?
   Котенок вмиг взлетел на забор.– Кто взлетел на забор? Куда взлетел котенок?
   А утенок спокойно направился к воде .– Кто спокойно направился к воде? Куда (К чему?) направился утенок?
   г) Задачата след текста се изпълнява по групи. Учителят дава инструкция, че при определяне на склонението думата трябва да стои в Именителен падеж, т. е. да отговаря на въпрос *Кто? Что?*, напр.: *(в) дворе – Что это? – двор – I склонение*
   (у) собаки – Кто это? – собака – II склонение
3. Урокът завършва със съставяне на диалога. Липсващите реплики са:
   Где ты был/а?; Кого ты там видел/а?; У бабушки был утенок?; Кто принес утенка?; Чем кормит бабушка утенка? Диалогът се записва в ТСР.

Тема: Одни на даче

I. Цели:

Усъвършенстване на навиците за четене

Лексическа компетентност:

• обогатяване на речниковия запас на учениците с лексика по темите „Дикие животные“, „Жилье“, „Природа“ и с фразеологизмите: *у страха глаза велики, сердце в пятки ушло, вот тебе и раз*

Комуникативна компетентност

– Четене:

• развиване на умения за извличане на информация от текст

• развиване на умение за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането

• развиване на умение за съотнасяне на зрителен образ с информация от текст

• формиране на навик за извличане на необходимата информация от научен текст

• развиване на езиковата догадка

– Говорене:

• формиране на навик за кратко монологично изказване при описание на характера и оценка на поведението

• формиране на навик за изразяване на емоционално състояние: страх, радост, изненада

• формиране на навик за съставяне на разказ по план

Интеркултурна компетентност:

• запознаване с руския детски писател Е. Чарушин

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Урокът започва с представяне на руския писател Е. Чарушин.
2. С гатанката в упр. 1 се определя главният герой на разказа.
3. Предтекстовата работа продължава с упр. 2 и 3, като по ключовите думи се прогнозира какви чувства изпитват героите.
4. Текстът се чете на части. След прочита на всяка част задължително се отговаря на въпроса, зададен преди нея.
5. На упр. 12 (работа по групи) при наличие на време може да се отдели отделен час.

Тема: На каруселu – Именительный падеж

I. Цели:

Запознаване с Именителен падеж

Граматическа компетентност:

• осъзнаване на връзката между въпросите и окончанията на Именителен падеж

• овладяване в състава на словесното действие на начините за изразяване на субекта на действието и обръщението

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Въвеждането на Именителен падеж става с прослушване на стихчето в упр. 1 и отговор на въпросите по него.

2. В упр. 2 учениците следва самостоятелно да зададат въпроси към съществителните и под ръководството на учителя да отговорят на въпроса след изреченията.
3. Разглежда се рисунката – момиченцето Настя. Изяснява се, че тя е малка, че е братовчедка на Петя и Саша (героите от текста „Одни на даче“). Семантизира се думата *сестрёнка*.
4. Следва изпълнение на упр. 3 до *Сказка для маленькой сестрёнки*, като в хода на четенето се изяснява защо се налага да успокояват малката братовчедка.
5. Учителят съобщава на учениците, че момчетата са съчинили приказка, която ще е с продължение.
   (На вниманието на учителите! С тази приказка, с нейните постоянни герои и техните действия в учебника се въвеждат някои от значенията и на другите падежи.)
6. Изпълняват се задачите по урока в учебника и ТСР.
7. В края на урока има таблица със значенията, въпросите, окончанията и примери за Именителен падеж и след нея знак за ТСР „Карусель падежей“.
   След разглеждането на таблицата в учебника и обсъждането ѝ учениците с помощта на учителя попълват таблицата „Карусель падежей“ на последната страница на тетрадката с примерите от урока. (Отнук нататък след всяко от значенията на отделните падежи следва да се попълва таблицата „Карусель падежей“ в ТСР, като намесата на учителя постепенно намалява.)

Тема: Все профессии важны

I. Цели:
Запознаване с Именителен падеж
Обогатяване на речниковия запас на учениците

Лексическа компетентност:
• въвеждане и усвояване на лексиката, свързана с названията на професиите

Граматическа компетентност:
• словообразуване: наставки за образуване на професиите
• формиране на навик за изразяване на част от съставно именно сказуемо при назоваване на професии

Интеркултурна компетентност:
• запознаване с известни личности в Русия и техните професии
• начин на обръщение според формулите на РРЕ (*имя – отчество*).

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Следва се ходът на урока в учебниката.

Тема: Унылая пора! Очей очарованье!

I. Цели:
Усъвършенстване на навика за аудиране
Обогатяване на речниковия запас на учениците

Лексическа компетентност:

• нова лексика по темата „Времена года“
• изграждане на умение за предаване на конкретно съдържание с лексиката по дадената тема

Комуникативна компетентност:

– Четене:
• развиване на умение за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането
• развиване на контекстуалната догадка
• изразително четене

– Говорене:
• развиване на умение за описване на годишно време по неговите признаци
• развиване на умение за използване на речевите модели при защита на собственото мнение

Интеркултурна компетентност:
• запознаване с руския фолклор – пословици

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът започва с разглеждане на рисунките и отговор на въпроса за годишното време. Припомнят се названието на есенните месеци и признаците на есента. Отговорът на въпроса *Когда осень красивая? Когда грустная?* предполага използване на лексиката под малките рисунки с признаците на есента.
2. Цялата лексика по темата „Осень“ се преговаря още веднъж с отговора на въпроса *Когда ранняя осень? Когда поздняя осень?*, напр.:
   Золотые листья, синее небо, яркое, но не жаркое солнце, свежий ветер, природа наряжается – это ранняя осень.
   Багряные листья, облачное небо, солнце редко показывается, сильный ветер, природа прощается с теплом, увядает – это поздняя осень.
3. Преминава се към прослушване на стихотворението „Осень“ на А. С. Пушкин и се отговаря на въпроса преди него.
4. Учителят чете бавно, набляга на отделни думи; отговаря се на първия въпрос след стихотворението.
5. Учениците четат самостоятелно стихотворението, отговарят на втория въпрос след него.
6. Прослушва се стихотворението „Осень“ на А. Плещеев, отговаря се на въпроса преди текста.
7. Учениците четат сами и с примери доказват, че това е есен.
8. Следва се ходът на урока в учебника.
9. Едно от двете стихотворения (по желание на учениците) се учи наизуст.

Тема: На каруселu – Предложный падеж

I. Цели:
Запознаване с Предложен падеж

Граматическа компетентност:
• осъзнаване на връзката между въпроса *где?*, предлозите *в* и *на* и окончанията на

Предложен падеж

Комуникативна компетентност

– Говорене:

• усъвършенстване на навика за изразяване на място на действието

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Работата по Предложен падеж се извършва по вече описания начин (Именителен падеж).
2. По-специално внимание да се обърне на рубриката *„Дорога Предложного падежа“*. (На вниманието на учителите! Рубриката *„Дорога ... падежа“* се среща и при запознаване с другите падежи. Целта на тази рубрика е учениците да се научат да оперират със словосъчетанията от съответните падежи, т. е. да отбелязват главната дума, от която зависи употребата на съответния падеж. Главната дума се отбелязва с „Х“. От него с пунктир се означава „пътят“ до думата в съответния падеж.)
3. Учениците прослушват стихотворението от упр. 5, отговарят на въпроса преди него.
4. Четат сами стихотворението и отговарят на въпроса след него.
5. С помощта на учителя изясняват какво показват, отговаряйки на въпроса *Где?*, кой падеж им е помогнал да покажат мястото на действието, разглеждат *„Дорога...“*, четат под дъгата след кои думи могат да зададат още въпрос *Где?*, кои предлози се използват, припомнят си как са отговаряли на този въпрос и какво окончание са слагали, разглеждат и коментират таблицата, попълват „Карусель падежей“.

Тема: Профессор кислых щей

I. Цели:

Усъвършенстване на навиците за четене

Обогатяване на страноведската информация

Лексическа компетентност:

• обогатяване на речниковия запас на учениците с лексика по темите „Природа“ и с фразеологизмите: *здорово, как горох из мешка, профессор кислых щей*

Граматическа компетентност:

• осъзнаване на връзката между изразяване на съдържанието на речта и предлога *о*

Комуникативна компетентност:

– Четене:

• развиване на умения за извличане на информация от текст

• развиване на умение за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането

• формиране на навик за извличане на необходимата информация от научен текст

• развиване на езиковата догадка

• развиване на контекстуалната догадка

– Говорене:

• формиране на навик за кратко монологично изказване при описание на характера и оценка на поведението

• формиране на навик за изразяване на емоционално състояние: досада, възхищение, възмущение

• формиране на навик за съставяне на разказ по план
формиране на навик за сравняване на два обекта
Интеркултурна компетентност:
• запознаване с някои географски обекти в Русия – езерото Байкал, Азовско море

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Следва се ходът на урока в учебника – по методиката за работа с текст.
2. Накрая се извежда значението на Предложен падеж с предлога *о* и таблицата се попълва по познатия вече начин.

Тема: Город весь, как на ладони

I. Цели:
Обогатяване на речниковия запас на учениците по темата „Город“
Усъвършенстване на навика за изразяване на признак на предмет
Лексическа компетентност:
• усвояване на нова лексика по темата „Город“
Граматическа компетентност:
• осъзнаване на връзката между род, число и падеж на съществителни и прилагателни имена в Предложен падеж
Комуникативна компетентност:
– Четене:
• развиване на умения за извличане на информация от текст
– Писане:
• формиране на навици за написване на обява
Интеркултурна компетентност:
• запознаване със забележителностите на гр. Москва – Александровский сад, парк Горького

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Следва се ходът на урока в учебника.
2. Да се обърне внимание на рубриката *„Вспомните!“* и на връзката между въпросите *Какой? Какая? Какое?* и окончанията на прилагателните имена в Именителен падеж. Прави се извод, че прилагателното име има същите род и число както съществителното, към което се отнася.
3. С упр. 3 се изяснява ролята на прилагателните имена в речта. Изпълнява се устно и писмено в ТСР.
4. Упр. 4 предполага връщане към снимките от упр. 2 и отговор на въпроса *Где...?*
5. С упр. 5 още веднъж се подчертава ролята на прилагателното име в речта и едновременно с това се въвеждат окончанията на прилагателните имена в Предложен падеж. Прави се извод, че прилагателното се съгласува и по падеж със съществителното, към което се отнася.

6. Попълва се визитната картичка на прилагателното със следните признаци:
   Имя прилагательное
   Согласуется с существительным, к которому относится в роде, числе, падеже.
7. В края на урока се разглежда и обсъжда таблицата с окончанията. Учителят да акцентира върху връзката между окончанието във въпроса и окончанието на прилагателното в съответния род.
8. Изпълнява се упр. 6 в учебника и упражнението от ТСР.

Тема: Города бывают разные...

I. Цели:

Обобщение на Именителен и Предложен падеж

Лексическа компетентност:

• усвояване на нова лексика по темата „Дом, жилье, помещения в доме“

Граматическа компетентност:

• рефлексия върху Именителен и Предложен падеж

• образуване на сложни прилагателни (*двух..., трех...*)

Комуникативна компетентност:

– Говорене:

• трениране на речевите образци във вариантни ситуации

• усвояване на стратегии за взаимодействие чрез използване на ролева игра („Интервю“)

• усъвършенстване на навика за водене на разговор в диалогична форма и развиване на усет за следваща реплика

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. С упр. 1 се припомня лексиката по темата „Город“. Да се обърне внимание на образуването на сложните прилагателни имена в подложката.
2 Затвърдява се с упражнението в ТСР.
3. Упр. 2 се изпълнява по следния начин:
   а) Чете се първият въпрос и отговорът към него.
   б) Чете се вторият отговор и се попълват пропуските във въпроса.
   в) По същия начин продължава работата до края на диалога – първо се чете отговорът, а след това се изяснява предполагаемият въпрос.
   Въпросите са:
   Это в центре или на окраине города? В каком доме ты жил и в каком подъезде? На каком этаже ты жил? Какая у вас была квартира? Что у вас было в квартире?
   След диалога се отговаря на въпроса *Сколько комнат было в квартире у Виктора?,* което предполага учениците да ги изброят, но без *кухня, ванная, туалет* и тогава да отговорят на последния въпрос *Какая квартира была у семьи Виктора в Москве?*, като избират от предложените. Пишат и в ТСР.
4. Изпълняват се упр. 3 и 4.
5. Преминава се към упражненията, свързани с обстановката в малкия град: разглежда се илюстрацията, назовават се помещенията, семантизира се новата лексика, отговаря

се на въпросите преди и след илюстрацията, лексиката се затвърдява с упр. 6.
6. Упр. 7 предполага в разказа за къщата на лелята да се затвърдят окончанията на прилагателни и съществителни на Именителен и Предложен падеж.
7. Изпълняват се упражненията в ТСР.
8. Следва се ходът на урока в учебника.

Тема: Сценарий праздника

I. Цели:
Развиване на устната и писмената реч на учениците

Лексическа компетентност:
• преговор на лексиката по темите „Праздник“ и „Жилье“
• изграждане на умение за предаване на конкретно съдържание с лексиката по дадената тема

Граматическа компетентност:
• осъзнаване на връзката между въпросите *кого/что?* и окончанията на Винителен падеж
• формиране на навик за употреба на инфинитива на глагола в съставно глаголно сказуемо

Комуникативна компетентност:
– Аудиране:
• развиване на умения за слушане на звучаща диалогична реч
– Четене:
• развиване на умение за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането
– Говорене:
• развиване на умение за кратко монологично изказване по ключови думи
• усвояване на форми от РРЕ при поздрав и връчване на подарък
– Писане:
• усъвършенстване на навика за писане на поздравление за рожден ден
• съставяне на план-сценарий за семеен празник

II. Ход на урока.
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът започва с преговор на лексиката по темата „Семья“, слушане на диалога и отговор на въпроса преди него.
2. Следва упр. 2, като учениците четат самостоятелно диалога и възстановяват разговора. Разиграват разговора.
3. В упр. 3 да се обърне внимание на глаголите, след които се употребява Винителен падеж, и да се разгледа обяснението в карето, без да се споменава името на падежа.
4. В упр. 4 словосъчетанията се заменят с думи, които означават роднински и съседски връзки: *тетю, дядю, соседку, соседа*.
5. Разглежда се илюстрацията и се обсъжда дали всичко е направено по сценария.
6. В упр. 6 след прочита на всеки от диалозите се изказва предположение къде се извършва действието и се изисква отговор защо учениците смятат така.
   Диалози: 1 – *в коридоре (в прихожей)*, 2 – *на кухне*, 3 – *на балконе*, 4 – *в гостиной,* 5 – *в гостиной*

7. Урокът продължава с четене на поздравите и с коментар по тях.
8. В края на урока с помощта на учителя учениците пишат сценарии за свой семеен празник.

Тема: На каруселu – Винителuен падеж

I. Цели:
Запознаване с Винителен падеж

Граматическа компетентност:
• осъзнаване на връзката между въпроса *кого/что?* и окончанията на Винителен падеж
Комуникативна компетентност
– Говорене:
• усъвършенстване на навика за изразяване на обект на действието
• развиване на бързина на реакциите при свързване на зрителен образ и действие
• отработване и пренасяне на речевите модели в нови ситуации

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Следва се ходът на урока по вече показания начин (Именителен и Предложен падеж).

Тема: Издалека долго течет река Волга...

I. Цели:
Усъвършенстване на навиците за четене
Обогатяване на страноведската информация

Лексическа компетентност:
• усвояване на лексика по темите „Природа“ и „Страна изучаемого языка“
• усвояване на руски фразеологизми
Граматическа компетентност:
• осъзнаване на връзката между въпроса *на чем?*, предлога *на* и окончанията на Предложен падеж
Комуникативна компетентност:
– Четене:
• развиване на умение за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането
• развиване на умение за извличане на информация с цел разбиране на съдържанието
• развиване на езиковата догадка
• развиване на контекстуалната догадка
• развиване на умение за възстановяване на реда на действията в текст
– Говорене:
• усъвършенстване на навика за изразяване на вида транспорт, с който се придвижваме
• развиване на умение за изразяване на чувства: очакване, възхищение, разочарование, учудване
Интеркултурна компетентност:
• запознаване с река Волга

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Следва се ходът на урока в учебника.
2. В упр. 1 текстът се прослушва от аудиокасетата или се чете от учителя на части. Учениците следят с поглед текста в учебника. По време на четенето учителят прави паузи и семантизира новата лексика.
3. След упр. 11 се извежда значението на Предложен падеж като средство за предвижване. По таблицата се работи по познатия начин и в ТСР се попълва „Карусель падежей".
4. Урокът завършва с разглеждане на снимките в упр. 13. Изпълняват се задачите по него.

Тема: Волга – как человек...

I. Цели:
Обогатяване на страноведската информация
Усъвършенстване на навиците за четене
Запознаване с Винителен падеж

Лексическа компетентност:
• усвояване на лексика по темите „Природа" и „Страна изучаемого языка"
Граматическа компетентност:
• осъзнаване на връзката между въпроса *куда?*, предлозите *в* и *на* и окончанията на Винителен падеж
Комуникативна компетентност:
– Четене:
• развиване на умение за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането на ниво „смисъл"
• развиване на умение за извличане на информация с цел разбиране на съдържанието
– Говорене:
• формиране на навик за изразяване посоката на движение
• формиране на навици за изразяване на покана за извършване на съвместно действие: предложение, съгласие, подкрепа
• развиване на умение за водене на разговори в диалогична форма: усет за следващата реплика
Интеркултурна компетентност:
• обогатяване на информацията за Волга и забележителностите по поречието ѝ

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Текстът в упр. 1 се прослушва, учениците следят с поглед и свързват текста с илюстрациите.
2. Учениците прочитат текста самостоятелно и отговарят на въпросите след него.
3. Запознаването със забележителностите на Нижний Новгород става с прочитане на диалога в упр. 2, с отговорите на въпросите след диалога, с разглеждане на снимките в упр. 3 и с отговор на въпросите след него.
4. В упр. 4 да се използва материалът от упр. 2 и 3.

Примерен вариант на диалога:
– Ой, как здорово! Смотри, ***какой красивый мост через Волгу!***
– Давай пойдем ***на мост.***
– Отличная идея! Но сначала погуляем по Кремлю.
– Согласен! Я готов.
Вместо подчертаните реплики се използват названията на другите забележителности на Нижний Новгород.

5. Въпросите в упр. 6 са приблизително следните:
Куда мы пойдем? Что такое „Стрелка“? Куда можно пойти в свободное время? Куда пойдем обедать?
6. В упр. 7 подчертаните думи се заменят с думите от илюстрациите. Да се изисква и отговор на въпроса какво е правил всеки на това място.
7. В края на часа по познатия начин се работи с таблицата за Винителен падеж.

Работата по проекта „*Все мы – исследователи*“ може да се заложи в края на урока или в специален час. Групирането става по случаен признак и по интереси.
Представянето на материалите от изследването става по преценка на учителя в удобно за него време.

Тема: Пътешественик

I. Цели:
Усъвършенстване на навиците за четене
Запознаване с Винителен падеж

Лексическа компетентност:
• усвояване на нова лексика по темата „Професии“
Граматическа компетентност:
• осъзнаване на връзката между род, число и падеж на съществителни и прилагателни имена във Винителен падеж (мъжки и среден род)
Комуникативна компетентност:
– Аудиране:
• формиране на навици за разбиране на жива реч: непълни къси изречения
– Четене:
• развиване на умение за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането
• развиване на езиковата догадка
• съотнасяне на текст с илюстрация с цел възстановяване реда на действията
– Говорене:
• усъвършенстване на навика за изразяване на лично мнение
• формиране на навици за изразяване на изненада
Интеркултурна компетентност:
• запознаване с жп-транспорта и някои специфични професии в него

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. В началото на урока се семантизира думата *закалять* в двете ѝ значения: *закалять характер* и *закалять организм.*

2. Текстът се чете от учителя на части, след всяка част се отговаря на въпроса преди нея.
3. Всяка от частите се чете още веднъж от учениците, изпълняват се задачите след нея.
4. Следва се ходът на урока в учебника.
5. Упр. 8 предполага да се изберат прилагателните, с които се характеризира момчето.
6. В упр. 9 учениците изказват личното си мнение за постъпките на героя.
7. В упр. 10 се обръща внимание на управлението на глаголите *взял* и *положил.*
8. В упр. 11, подточка б) се прави наблюдение върху връзката между въпросите на прилагателните имена във Винителен падеж и окончанията за мъжки и среден род (неодушевени). Да се направи сравнение с формите за Именителен падеж.
9. Усвоените окончания се затвърдяват с упр. 12.
10. В упр. 13 да се обърне внимание на окончанията на прилагателните, съгласувани с одушевени съществителни от мъжки род. Да се направи сравнение между окончанията на мъжки род, Винителен падеж.
11. Окончанията на прилагателните в мъжки и среден род се затвърдяват с упр. 13 и 14.
12. В края на урока се разглежда и обсъжда таблицата с окончанията на прилагателните имена във Винителен падеж – мъжки и среден род.
13. Затвърдява се с упражнението в ТСР.

Тема: Силачи

I. Цели:

Усвояване на значенията на Винителен падеж

Лексическа компетентност:

• усвояване на лексика по темата „Дети и взрослые“

Граматическа компетентност:

• осъзнаване на връзката между род, число и падеж на съществителни и прилагателни имена във Винителен падеж (женски род)

Комуникативна компетентност:

– Четене:

• развиване на умение за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането

• развиване на контекстуалната догадка

– Говорене:

• усъвършенстване на навика за изразяване на лично мнение

• изразяване на хвалба

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Часът може да започне с беседа, по време на която да се изясни кой в класа е силен и да се семантизира думата *силач.* Разглежда се илюстрацията в учебника и се отговаря на въпросите *Силачи ли герои на картинке? Почему?*
2. По текста в упр. 1 от учебника се работи по познатата методика за работа с текст.
3. В упр. 2 се прави наблюдение върху окончанията на прилагателните имена във Винителен падеж, женски род.

4. Припомня се ролята на прилагателните имена за точно и изразително изказване на мисълта. За доказателство текстът в упр. 1 се прочита още веднъж с прилагателни.
5. Материалът се затвърдява с упр. 4 в учебника и упражнението в ТСР.
6. В „Школьная фотовыставка“ се затвърдяват формите за изразяване на обект с одушевени и неодушевени съществителни.

Тема: Зимний денек – пора на каток!

I. Цели:

Развиване на устната реч на учениците

Лексическа компетентност:

• усвояване на лексика по темите „Зима“, „Зимняя одежда“, „Зимние развлечения“

Граматическа компетентност:

• спрежение на глагола *надеть*

• затвърдяване на въпросите и окончанията на Винителен падеж

Комуникативна компетентност:

– Четене:

• развиване на умение за извличане на информация от текст

• изразително четене

– Говорене:

• включване на новите думи в потока на речта

• развиване на умение за описание на годишно време – зима

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът може да започне с разглеждане на илюстрацията и беседа по темата „Зима“. По време на беседата се семантизират думите *серебристый* и *серебряный*.
2. Преминава се към работа по стихотворението в упр. 1:
   а) Стихотворението се прослушва, отговаря се на въпроса преди текста.
   б) Учениците четат стихотворението, отговаря се на въпросите след текста.
3. Прочита се диалогът между Маша и Боря, отговаря се на въпросите преди и след него. Преговарят се изразите *кататься на коньках, на лыжах, на санках.* Диалогът се инсценира.
4. В упр. 4 се преговаря лексиката по темата „Зимняя одежда“ и се усвояват нови думи по нея. Да се обърне специално внимание на глагола *одеть* и на съчетаемостта му с Винителен падеж.
5. С диалога в упр. 5 се затвърдява лексиката по темата „Зимняя одежда“. Да се обърне внимание на спрежението на глагола *надеть* и на съчетаемостта му с Винителен падеж. Да се направи сравнение между употребата на глаголите *одеть* и *надеть* (упр. 6).
6. Преди информацията за „моржовете“ да се разгледат снимките и да се отговори на въпроса *Как одеты эти люди?.* Семантизира се думата *прорубь – дупка в леда*. Учителят подава информацията как се наричат хората на снимката. Учениците прочитат текста самостоятелно, отговарят на въпросите след него.

Тема: Солнечные часы

I. Цели:
Формиране на навик за изразяване на време
Усъвършенстване на навиците за четене

Лексическа компетентност:
• усвояване на лексика по темите „Зима“, „Зимние развлечения“
Граматическа компетентност:
• усвояване на конструкциите за изразяване на часово време с кръгъл час
Комуникативна компетентност:
– Четене:
• развиване на умение за извличане на информация от текст
– Говорене:
• включване на новите думи в потока на речта

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Урокът започва с разглеждане на илюстрацията, учениците се запознават с момиченцето Настя и гарджето Карк. Изяснява се кое годишно време е, какво лежи на земята, какво има в ръцете на гарджето, колко показва будилникът. Преговарят се числата, които са изписани на снега. Семантизира се думата *лыжная палка*.
2. Текстът се чете на части, по всяка от които се работи по познатата методика за работа с текст.
3. С упр. 2 и 3 се усвоява изразяването на часово време с кръгъл час.
4. Учениците четат стихотворението на В. Берестов и отговарят на въпросите преди и след него.
5. Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Тема: Знак метро – большое М

I. Цели:
Обогатяване на страноведската информация
Развиване на диалогичната реч

Лексическа компетентност:
• усвояване на лексика по темата „Транспорт“
Комуникативна компетентност:
– Говорене:
• формиране на навик за разговор в транспортно средство
• използване на речевите модели в реални ситуации
• формиране на навик за изразяване на предупреждение
Интеркултурна компетентност:
• запознаване с московското метро и правилата за поведение в него

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Учениците разглеждат илюстрацията с буквата „М“. Води се беседа, дали познават това обозначение или не.
2. Прослушва се стихотворението от упр. 1, изяснява се какво означава този знак.
3. Учениците четат самостоятелно информацията за московското метро, отговарят на въпроса преди и след текста.
4. Разглежда се схемата на метрото, обяснява се какво значи *линия*, уточнява се, че всяка линия има свой цвят, линиите се назовават по цвят. Отговаря се на въпроса защо линиите са различни по цвят – за удобство на пътниците. Семантизират се думите *станция – спирка на метрото, станция пересадки – място, където се събират няколко линии и можеш да се прехвърлиш от една линия на друга*.
5. Изпълняват се упр. 3 и 4. Отговорите на въпросите от упр. 4 са под диалог д) и са подредени в правилен ред.

Тема: Приключения Димы в московском метро

I. Цели:

Развиване на диалогичната реч на учениците

Лексическа компетентност:

• усвояване на лексика по темата „Поведение в транспорте“ и команди указания, инструкции за поведение

Комуникативна компетентност:

– Говорене:

• формиране на навик за начини на обръщение към непознат човек

• усвояване на конструкции за израз на молба за извършване на определено действие

• използване на лексиката и речевите модели в различни ситуации

Интеркултурна компетентност:

• запознаване с правилата за поведение в метрото

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

След въвеждаща беседа за анимационния филм „Ну, погоди!“ се разглеждат кадрите от ученическия вариант на филма по реда в учебника, и се изпълняват задачите между тях.

Тема: Приглашаем вас на чай

I. Цели:

Развиване на монологичната и диалогичната реч на учениците

Лексическа компетентност:

• усвояване на лексика по темите „Посуда“, „Еда“

Граматическа компетентност:

• затвърдяване на конструкциите за изразяване на посока на действието

Комуникативна компетентност:

– Четене:

• съотнасяне на текст с илюстрация с цел възстановяване реда на действията

– Говорене:

• изразяване на устна покана

• пренасяне на речевите модели в нови ситуации („чаепитие“)

Интеркултурна компетентност:

• запознаване с руската традиция „чаепитие“.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Диалогът в упр. 1 се прочита и се отговаря на въпросите преди и след него.
2. Диалогът се прочита от учениците със съответна интонация, след което се разиграва.
3. Разиграват се диалозите от упр. 4.
4. Разглеждат се илюстрациите в упр. 5 и се прави извод, че в Русия чай се пие по всяко време.
5. С помощта на илюстрациите в упр. 6 учениците се запознават с процеса на приготвяне на чай.
6. Разглежда се илюстрацията в упр. 7. Води се беседа как се сервира масата за чаепитие. Въвежда се понятието *сладкий стол*.
7. Прочита се полилогът в упр. 8, след което учениците разиграват сценка.
8. Урокът завършва с покана към учениците да направят *сладкий стол* вкъщи и с отгатване на гатанката за самовара.

Тема: Лето в чайнике

I. Цели:

Усъвършенстване на навика за четене

Лексическа компетентност:

• обогатяване на лексиката по темите „Посуда“, „Природа“

Комуникативна компетентност

– Четене:

• развиване на умение за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането

• развиване на умение за извличане на информация с цел разбиране на съдържанието

• развиване на езиковата догадка

• развиване на контекстуалната догадка

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Тема: На каруселИ – Дательный падеж

I. Цели:

Запознаване с Дателен падеж

Граматическа компетентност:

• осъзнаване на връзката между въпросите *кому/чему?* и окончанията на Дателен падеж

Комуникативна компетентност:

– Говорене:

• формиране на навик за изразяване на адресат и емоционално състояние (*радоваться чему?*)

• пренасяне на речевите модели в нови ситуации

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Препоръчва се да се следва ходът на урока в учебника и ТСР.

Тема: Ровесници

I. Цели:

Запознаване с Дателен падеж

Формиране на навик за изразяване на възраст

Лексическа компетентност:

• попълване на речниковия запас на учениците с формите за сравнителна степен *моложе, старше/младше*

• употреба на *год, года, лет* в зависимост от контекста

Граматическа компетентност:

• осъзнаване на връзката на въпроса *кому сколько лет?* и окончанията на Дателен падеж

Комуникативна компетентност:

– Говорене:

• формиране на навик за изразяване на възраст

• формиране на навик за кратко монологично изказване с употреба на конструкцията с Дателен падеж за възраст

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът започва с разглеждане на илюстрацията. Изяснява се какво прави момичето.
2. Следва прочит на стихотворението и се отговаря на въпросите преди и след текста.
3. Учителят насочва вниманието на учениците към карето. Припомня се въпросът, който задаваме, за да определим възраст. Обръща се внимание на падежа, в който е съществителното, означаващо лицето, чиято възраст ни интересува.
4. С упр. 2 се семантизира думата *ровесники*. След отговорите на въпросите, диалогът се чете по роли, а след това се разиграва от учениците с примерите от класа.
5. Стихчето от упр. 3 е подходящо и за изразително четене, и за кратка беседа, в която учениците могат да изкажат личното си мнение кое е най-важното в живота на един клас.
6. Преминава се към изясняване на конструкцията *старше/младше/моложе на год (...года, лет)*. Изпълняват се упр. 4–7 в учебника и упражнението в ТСР.
7. С упр. 9 учениците упражняват употребата на личните местоимения *он*/*она* в Д. п.
8. В края на часа под ръководството на учителя учениците попълват таблицата „Карусель падежей“ – значението *„лицо или предмет, возраст которого нас интересует“*.

Тема: Молодой и древний

I. Цели:

Обогатяване на страноведската информация

Лексическа компетентност:

• попълване на речниковия запас на учениците с лексика по темата „Страна изучаемого языка“

Граматическа компетентност:

• усвояване на конструкцията *памятник кому?*

Комуникативна компетентност:

– Четене:

• развиване на умение за извличане на информация с цел разбиране на съдържанието

– Говорене:

• развиване на умение за водене на разговор в диалогична форма: бързина на реакцията, усет за следващата реплика

• формиране на навик за кратко монологично изказване без опора на план – сравняване на два обекта

Интеркултурна компетентност:

• запознаване със забележителностите на Санкт-Петербург и София, с отделни исторически моменти

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Урокът започва с разглеждане на портрета на Петър I. Съобщава се кой е той. Задава се въпрос дали името му е познато на учениците.
2. Текстът в упр. 1 се прочита от учителя, учениците слушат и следят. След прочита отговарят на предварително зададения въпрос преди текста.
3. Учениците прочитат текста самостоятелно, отговарят на въпросите след текста.
4. Отговорът на последния въпрос (как се казва градът, основан от Петър I) служи за връзка между упр. 1 и упр. 2, 3 и 4.
5. С диалога в упр. 5 се обобщава всичко, което учениците са научили до момента за Санкт-Петербург.
6. Материалът за гр.София се разработва по логиката на урока в учебника. По-специално внимание да се обърне на въпроса, който се задава след думата *памятник.*
7. Употребата на Дателен падеж се упражнява с упр. 7 и упражнението в ТСР.
8. В края на урока с помощта на въпросите и под ръководството на учителя учениците правят кратки монологични изказвания и сравняват двата града.

Тема: После соревнований

I. Цели:

Запознаване с Дателен падеж

Граматическа компетентност:

• усвояване на връзката между глагола *хочется* и наречията *грустно, весело, можно, нельзя* с окончанията на Дателен падеж

• осъзнаване на различията между граматическите конструкции *я должен* и *мне надо*

Комуникативна компетентност:

– Четене:

• развиване на умение за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането

– Говорене:

• развиване на умение за подбор на езикови средства при защита на лично мнение

• усвояване на стратегии на взаимодействие чрез използване на ролева игра („Журналист“).

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. В началото на урока е подходящо да се припомни приказката „*Сказка для маленькой сестренки*“ – героите, какво се е случило до момента.
2. Учениците четат самостоятелно полилога в упр. 1 и отговарят на въпроса преди текста.
3. Изпълнява се упр. 2 и с него се проверява как учениците са разбрали горния полилог.
4. В следващото упр. 3 първо се отработват конструкциите с Именителен падеж, а след това тези с Дателен падеж. Сравнението между изразите отляво и отдясно става след това.
5. Затвърдява се с упр. 4 от учебника и упражнението от ТСР.
6. Следва се ходът на урока в учебника. След упр. 6 да се разгледа и обсъди таблицата за Дателен падеж. След това да се впише в „Карусель падежей“.
7. При изпълнение на упр. 7 да се обърне внимание на думите *разве* и *неужели.*
8. При изпълнение на следващите упражнения по-специално внимание да се обърне на различията в конструкциите: *Я должен...* и *Мне надо...*
9. Конструкциите с предикативните наречия и Дателен падеж се затвърдяват с упр. 11 и 12.
10. Стихчето „Карусель“ може да се научи наизуст. След прочита му и упражненията преди и след текста да се изпълни последното упражнение *Когда я читаю это стихотворение, мне ...*

    То развива устната монологична реч на учениците.

Тема: Воспитание Шарика

I. Цели:

Запознаване с предлозите на Дателен падеж

Лексическа компетентност:

• усвояване на наречията за място и посока *здесь, там, туда, сюда*

Граматическа компетентност:

• осъзнаване на връзката между въпросите *к кому/чему?* и *по чему?* с окончанията на Дателен падеж

Комуникативна компетентност:

– Говорене:

• формиране на навик за изразяване на посока на движение и движение по повърхност

• формиране на навици за даване на команди

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Урокът започва с прочитане на диалога в упр. 1. След отговора на въпросите преди и след текста се пристъпва към запознаване с конструкциите за Дателен падеж. Без да се назовава падежът, да се изясни, че когато употребяваме предлога *k*, изясняваме посоката на действието (приближаване към целта), а с употребата на предлога *по* – място (на повърхността).
2. Диалогът в упр. 2 да се прочете няколко пъти с различни задачи, да се отговори на въпросите след него и с помощта на учителя да се подготви преразказът. Тъй като за първи път целенасочено се прави упражнение за преминаване на диалогичната реч в монологична, на учениците може да се предложи начало на изреченията за техния разказ, напр.:
   Боря был ..... . Шарик побежал ..... . Там он купил ..... . В это время Боря ..... . Шарик дал ..... . Боря сказал ..... .
3. Усвоените конструкции с предлозите *k* и *по* се затвърдяват с упр. 3, 4 и 5.
4. След прочитане на диалога в упр. 5 да се обърне внимание на командите, които се дават при дресировка на животни, в частност на кучета.
5. Затвърдяването на материала по Дателен падеж с предлозите *k* и *по* става със следващите упражнения в урока и на базата на взаимоотношенията между човек и домашен любимец. Тук е важно да се усвоят и предложените форми на наречията за движение и място.
6. В края на урока се разглежда и обсъжда таблицата за Дателен падеж, след което се попълва „Карусель падежей“ в ТСР.

Тема: Вежливость на каждый день

I. Цели:
Развиване на устната реч на учениците
Усвояване на прилагателните в Дателен падеж

Лексическа компетентност:

• обогатяване на речниковия запас на учениците с формите на РРЕ в ситуациите на поведение в транспорта

Граматическа компетентност:

• формиране на навик за съгласуване на прилагателното име по род, число и падеж със съществителното име в Дателен падеж

Комуникативна компетентност:

– Говорене:

• развиване на умение за кратко монологично изказване по опорни думи
• развиване на умение за използване на речевите модели в нови ситуации

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Урокът започва с разглеждане на илюстрациите в упр. 1 и коментар на пословицата *Вежливому человеку все двери открыты*. Уточнява се къде се извършва действието, кой

е на рисунката, кой постъпва вежливо (възпитано), кой – невъзпитано. За целта се преминава плавно към упр. 2, 3 и 4.

2. При изпълнението на горепосочените упражнения непрекъснато се обръща внимание на възпитателния момент – отношението на децата и младите хора към възрастните.
3. Упр. 5 ни въвежда в новата граматична тема – окончания на прилагателните имена в Дателен падеж. Препоръчваме първо да се разгледат конструкциите с мъжки, а после с женски род. След това се разглежда и обсъжда таблицата с окончанията на прилагателните имена в Дателен падеж.
4. Упражненията до края на урока са за затвърдяване на предложения граматичен материал и са подчинени на възпитателната задача на урока. Препоръчително е да се следва ходът на урока в учебника и ТСР.

   По-специално внимание да се обърне на упр. 10, в което предполагаемите отговори са:
   В школе мы готовимся к большому школьному празднику.
   Мама, я обещал/а завтра зайти к моему больному другу.../моей больной подруге...
   Я вышлю моему русскому другу/моей русской подруге на память свою фотографию.
5. Урокът завършва с обсъждане на възпитателната задача и отговор на въпросите от упр. 12, които предполагат участие на учениците в неподготвена реч.

Тема: Больше всего на свете

I. Цели:

Усъвършенстване на навиците за четене

Обобщение на значенията на Винителен и Дателен падеж

Лексическа компетентност:

• усвояване на лексика по темата „Увлечения“

Граматическа компетентност:

• затвърдяване на Винителен падеж (пряко допълнение, посока на движение) и на Дателен падеж (адресат, състояние, място на действие – по повърхност)

Комуникативна компетентност:

– Четене:

• развиване на умение за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането

• развиване на езиковата догадка

• усъвършенстване на техниката на четене

• изразително четене

– Говорене:

• развиване на умение за използване на речевите модели в ситуации от ученическото ежедневие

II. Ход на урока :

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът започва с разглеждане на илюстрацията в учебника и запознаване с актовата зала – най-голямата и светла зала в руското училище.
2. Учениците четат самостоятелно текста в упр. 1 и отговарят на въпроса след него.
3. Следва се ходът на урока в учебника.

4. В упр. 5 след попълване на празните места в изреченията се задават въпроси към въведените думи. По този начин се прави преговор на изучените граматични конструкции.
5. В упр. 7 се предполага учителят да помогне на учениците от групата на езиковедите при изпълнение на задачата.

Тема: Дел серьезных расписание…

I. Цели:
Развиване на устна монологична реч
Усъвършенстване на навика за изразяване на време

Лексическа компетентност:
• обогатяване на речниковия запас на учениците с лексика по темата „Режим дня“
Граматическа компетентност:
• формиране на навик за изразяване на часово време (*полчаса, четверть часа)*
Комуникативна компетентност:
– Говорене:
• съставяне на кратко монологично изказване по дневния режим

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът може да започне с беседа по дневния режим на учениците, по време на която да се семантизират думите и изразите от упр. 1 и 2.
2. Прочита се текстът в упр. 1, прослушва се текстът в упр. 2 и се отговаря на въпросите преди и след него.
3. Мненията на децата от Форума се прочитат от учениците самостоятелно, след това се изпълнява упр. 4. Всеки прочита пред класа мнението, с което е съгласен или не.
4. Упр. 4-б се изпълнява първо устно, а след това и писмено.
5. При работата по текста за дневния режим специално внимание се обръща на материала, подаден в *„Наблюдайте!“*.
6. Часовото време с четвъртинки и половинки се затвърдява с упр. 6, 7 и 8 и упражнението в ТСР.

Тема: Вова и Кассетофон

I. Цели:
Усъвършенстване на навиците за четене

Лексическа компетентност:
• обогатяване на речника на учениците с лексика по темата „Време“
Комуникативна компетентност:
– Четене:
• развиване на умение за извличане на информация с цел разбиране на съдържанието
• развиване на езиковата догадка
• развиване на контекстуалната догадка
• усъвършенстване на техниката на четене

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Препоръчително е да се спазва ходът на урока в учебника и ТСР.

Тема: Что ты с гордостью добавишь?

I. Цели:
Развиване на умението за аудиране
Запознаване с Творителен падеж

Лексическа компетентност:
• попълване на речниковия запас на учениците с лексика за изразяване на емоционално състояние
Граматическа компетентност:
• осъзнаване на връзката между въпросите *(с) кем/чем?* и окончанията на Творителен падеж
• формиране на навици за комбиниране на познатите езикови явления
Комуникативна компетентност:
– Аудиране:
• усъвършенстване на навиците за слушане с цел извличане на информация
– Четене:
• развиване на умение за извличане на информация с цел самопроверка на разбраното при слушане
Интеркултурна компетентност:
• запознаване с руския писател Р. Погодин

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът започва с прочитане на информацията за писателя Р. Погодин и запознаване с героите на урока (по илюстрацията в учебника).
2. Прослушва се текстът „*Что ты с гордостью добавишь?*“, по време на слушането учениците следят написаното в учебника. След прослушването се отговаря на въпроса преди текста.
3. Учениците прочитат самостоятелно текста и отговарят на въпросите в упр. 3.
4. Обръща се внимание на написаното в кафето, прави се извод, че окончанията са на Творителен падеж.
5. В упр. 4 да се даде алгоритъм за определяне склонението на съществителното име и след това да се попълни таблицата.

Тема: На каруселu – Творительный падеж

I. Цели:
Въвеждане и усвояване на Творителен падеж

Граматическа компетентност:

• осъзнаване на връзката между въпросите *чем что делать?, с кем что делать?*, глаголите *интересоваться, заниматься, увлекаться* и окончанията на Творителен падеж

• усвояване на спрежението на глаголите *интересоваться* и *сидеть*

• формиране на навици за комбиниране на познатите езикови явления

Комуникативна компетентност:

– Говорене:

• развиване на умението за съставяне на кратък разказ по опорни думи

• усвояване на стратегия за взаимодействие чрез използване на ролева игра („Интервю“)

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Урокът се провежда по вече познатата методика на другите уроци от темите „На карусели – ...“.

Тема: Мы – открыватели!

I. Цели:

Формиране на навик за изразяване на местоположение в пространството

Граматическа компетентност:

• осъзнаване на връзката между въпроса *где?*, предлозите *перед, над, под, за* и окончанията на Творителен падеж

Комуникативна компетентност:

– Говорене:

• използване на речевите модели в реални ситуации

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. В рубриката *„Мы – открыватели!“* учениците правят наблюдения върху употребата на предлозите за място в Творителен падеж.
2. Наблюденията се правят под ръководството на учителя. За целта се изпълняват подред всички упражнения от учебника и ТСР.

Тема: Кем ты хочешь стать?

I. Цели:

Граматическа компетентност:

• формиране на навик за съгласуване на прилагателното име по род, число и падеж със съществителното име в Творителен падеж

• развиване на умения да правят изводи с помощта на познатите езикови явления

Комуникативна компетентност:

– Говорене:

• развиване на умения за водене на разговори с помощта на ролева игра
• развиване на умения за адекватно реагиране в дадена ситуация

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът започва с беседа по професиите:
   а) разглеждат се илюстрациите на страницата;
   б) назовават се професиите;
   в) с беседа се изяснява дали някой в семействата на учениците упражнява тези професии, дали те искат да бъдат такива, с кого разговарят за избора на бъдещата си професия.
2. Прочита се наум текстът в упр. 1, отговаря се на въпроса преди него.
3. Учениците отговарят на въпросите след текста, зачитайки в текста правилния отговор.
4. Учениците провеждат наблюдение, правят изводи за окончанията на прилагателните в Творителен падеж, след това допълват окончанията в примерите към упр. 2.
5. Разглежда се таблицата и се прави коментар по нея.
6. С помощта на таблицата учениците правят кратко изказване за нашите прочути спортисти.
7. Окончанията на прилагателните имена в Творителен падеж се затвърдяват с упр. 4, 5 и 6.

Тема: Отчего на земле растут белые цветы?

I. Цели:
Усъвършенстване на навиците за четене

Лексическа компетентност:
• попълване на речниковия запас на учениците с лексика по темата „Природа“

Граматическа компетентност:
• формиране на умение за рефлексия върху прилагателните имена

Комуникативна компетентност:

– Четене:
• развиване на умения за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането
• развиване на навици за селективно четене
• развиване на езиковата догадка
• развиване на навици за съотнасяне на зрителен образ с информация от текста

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът започва с беседа по приказката за Снегурочка от миналата година: за героите в нея и тяхната съдба. По време на беседата се изяснява въпросът дали краят на приказката е весел или тъжен.
2. Учителят подава информацията за Даша. В края на изказването си той предлага на учениците да прочетат заглавието на урока, а след техния отговор предлага да раз-

гледат белите цветя на страницата и да прочетат названията им. По този начин се прави семантизация на новите думи.

3. Удачно е приказката да се чете на части според годишните времена. За това спомагат трите въпроса след текста.
4. Приказката се прочита още веднъж самостоятелно и се изпълняват упр. 2, 3, 4 и се пише в ТСР.
5. Упр. 5 е малко по-сложно и се прави с помощта на учителя.

   Весной – Снегурочка наряжает землю, украшает землю душистыми ландышами. Расцветают яблоневые и вишневые сады.

   Летом – расцветают на земле белые розы и ромашки, а за ними – белые астры. По берегам раскрывают свои белые головки лилии.

   Осенью – белые хризантемы дарят людям свой последний осенний цвет.

   Зимой – наступают холода, покрываются лужи тонким ледком, заморозит землю, кружатся в воздухе белые снежинки.
6. Следва се ходът на урока в учебника.

Тема: Как жеребенок Миша нашел свою фамилию

I. Цели:

Запознаване с Родителен падеж

Лексическа компетентност:

• попълване на речниковия запас на учениците с лексика по темата „Професии“

• попълване на речниковия запас на учениците с лексика за изразяване на емоционално състояние

Граматическа компетентност:

• осъзнаване на връзката между въпросите *чей? чья? чье?* и окончанията на Родителен падеж

• формиране на навици за комбиниране на познатите езикови явления

Комуникативна компетентност:

– Аудиране:

• усъвършенстване на навиците за слушане с цел извличане на информация

– Четене:

• развиване на умение за извличане на информация с цел самопроверка на разбраното при слушане

– **Говорене:**

• усъвършенстване на навика за изразяване на притежание

• съставяне на кратко монологично изказване по дадени въпроси

• развитие на умението за адекватно реагиране при диалогична реч

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. В началото на урока се припомнят с беседа героите на Р. Погодин – Миша и Терентий.
2. Текстът се слуша на части. След всяка част се отговаря на въпроса преди нея.
3. Учениците четат самостоятелно текста на части, отговарят на въпросите след всяка част.

4. След отработване на последната част на учениците се предлага да я преразкажат.
5. Значението на Родителен падеж се извежда след наблюдение на езиковото явление в упр. 4 и примерите в каретo.
6. Затвърдява се с упр. 5, 6 и 7.
7. В края на урока се чете и се коментира таблицата. Попълва се „Карусель падежей“ (в ТСР)
8. В края на урока при наличие на време може да се изиграе играта „Чей предмет?“. Учителят събира ученически принадлежности от различни ученици.
   Учителят: Чья ручка?
   Дете: Моя.
   Учителят: Пожалуйста, возьми свою ручку.
   Детето: Спасибо.
   Учителят посочва детето, чийто предмет е вече в ръцете му, и пита класа:
   Учителят: Чья ручка?
   Дете от класа: Это ручка (Нины).
   Предметите се сменят.

Тема: На карусели – Родительный падеж

I. Цели:
Запознаване с Родителен падеж – отрицание

Граматическа компетентност:
• осъзнаване на връзката между въпросите *кого/чего нет?* и окончанията на Родителен падеж
• развиване на умения да правят изводи с помощта на познатите езикови явления
Комуникативна компетентност:
– Говорене:
• усъвършенстване на навика за изразяване на отрицание
• използване на речевите модели във вариантни ситуации
• формиране на навика за бърза и адекватна реакция при съставяне на словосъчетание
• развитие на умение за описание и сравнение с целенасочено използване на Именителен и Родителен падеж

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Препоръчва се урокът да протече по вече познатата методика на другите уроци от темите „На карусели – ...“.

Тема: Хлеб всему голова

I. Цели:
Запознаване с Родителен падеж – с предлози, прилагателни имена

Лексическа компетентност:
• попълване на речниковия запас на учениците с лексика по темата „Еда“

Граматическа компетентност:

• осъзнаване на връзката между въпроса *из чего сделано?* и окончанията на Родителен падеж

• формиране на навици за съгласуване на прилагателни и съществителни в Родителен падеж

Комуникативна компетентност:

– Четене:

• развиване на умения за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането и извличане на информация от текста

– Говорене:

• усъвършенстване на навика за изразяване на материал, от който е направен предметът

• използване на Родителен падеж

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Разглеждат се илюстрациите в началото на урока, с тяхна помощ се прави семантизация на новите думи и се преговаря старата лексика по темата.
2. Прочита се диалогът от упр. 1, отговаря се на въпроса преди него. Прави се коментар по разсъжденията на децата.
3. Упр. 2 се изпълнява по посочения в учебника начин.
4. Прави се наблюдение върху окончанията на прилагателните в Родителен падеж.
5. Разглежда се таблицата и се прави коментар по нея.
6. Затвърдява се с упр. 4, 5, 6 и 7.
7. В края на урока, след изпълнение на упр. 7 се прави извод за значението на предлога „из“ като материал. Вписва се в „Карусель падежей“ в ТСР.

Тема: Символ и душа России

I. Цели:

Обогатяване на страноведската информация

Усъвършенстване на навиците за четене

Въвеждане на предлозите на Родителен падеж

Лексическа компетентност:

• попълване на речниковия запас на учениците с лексика по темите „Одежда“ и „Сувениры“

Комуникативна компетентност:

– Четене:

• развиване на умения за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането

• развиване на навици за съотнасяне на зрителен образ с информация от текста

– Говорене:

• развиване на умение за съставяне на кратко монологично изказване – описание; сравняване с помощта на илюстрации

Интеркултурна компетентност:

• запознаване с руския сувенир „Матрешка“

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. Работи се по предложения в учебника начин. Да се обръща внимание на отговорите на въпросите след всяка част от текста – има целенасочено използване на Родителен падеж. Предполагаемите словосъчетания за отговор са подчертани.

Тема: Мы – открыватели!

I. Цели:
Усвояване на предлозите на Родителен падеж

Лексическа компетентност:
• повторение на лексиката по темите „Одежда“, „Еда“, „Путешествия“
Граматическа компетентност:
• осъзнаване на връзката между въпросите *без кого/чего? для кого? у кого? откуда?* и окончанията на Родителен падеж
• усвояване на предлозите *у, без, для, из, от, до* на Родителен падеж
Комуникативна компетентност:
– Говорене:
• усъвършенстване на навика за изразяване на притежание (предлог *у*), изходна точка на движение (предлог *из*)
• формиране на навик за изразяване на непосредствена близост (предлог *у*), начална и крайна точка на движение (предлози *от…до*), отсъствие на лице или предмет (предлог *без*), предназначение (предлог *для*)
• рефлексия върху темата „Матрешка“ – съставяне на кратко монологично изказване по поставени въпроси с целенасочено използване на предлозите на Родителен падеж
• усъвършенстване на навиците за диалогична реч в ситуация „Предложение и отговор на предложение“
• усъвършенстване на навика за комбиниране на езиковите явления в познати ситуации (*для кого/кому купили?*)
• формиране на умения за продуциране на кратко монологично изказване по дадени въпроси

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

1. В рубриката *„Мы – открыватели!“* учениците правят наблюдения върху употребата на предлозите в Родителен падеж.
2. Наблюденията се правят под ръководството на учителя. За целта се изпълняват подред всички упражнения от учебника и ТСР.

Тема: В волшебном лесу

I. Цели:
Преговор на изученото през годината

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Приложение

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №1
I группа

1. Подчеркни „лишнее“ слово.

а) крот, кошка, бегемот, слон;
б) мышка, рыба, дядя, сестренка;
в) солнце, небо, озеро, суп.

2. Из пословиц выпиши имена существительные. Определи их склонение.

Книга – наш друг.
Землю солнце красит, а человека – труд.
Каков мастер – такова и работа.

_____
_____
_____

3. Какие вопросы спрятаны в „магическом“ квадрате? Запиши их в правильном порядке по падежам.

п	т	к	о	г	о	с	г	в	к	И. п. _____
а	к	р	ж	з	с	н	д	т	о	Р. п. _____
п	т	н	к	о	м	у	л	б	г	Д. п. _____
р	о	ж	э	х	и	ж	к	в	о	В. п. _____
о	к	о	м	р	л	ф	е	я	т	Т. п. _____
т	ь	п	ц	к	п	м	б	л	й	П. п. _____

4. Допиши окончания прилагательных и узнаешь народные приметы.

Если осень ненастн..., то весна дождлив... .
Если зима снежн..., лето – дождлив... .

5. Прочитай текст и задай вопросы к нему.

На далёком севере живёт белый медведь. Это сильный и умный зверь. О белом медведе мальчик прочитал в новой книге.

_____ живёт белый медведь?
_____ _____ _____ мальчик прочитал о белом медведе?
_____ прочитал о белом медведе в новой книге?

6. Запиши, где были эти люди, если знаешь, что:

а) Маленький мальчик ходит в новую школу.

_____

б) Известная певица ходит в музыкальный театр.

_____

в) Вчера молодой архитектор посетил художественную выставку.

_____

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №1
II группа

1. Подчеркни „лишнее“ слово.

а) окно, поле, книга, число;
б) папа, бабушка, школа, задача;
в) карандаш, ручка, пенал, циркуль.

2. Из пословиц выпиши имена существительные. Определи их склонение.

Друг познаётся в беде.
Дело мастера боится.
Красна (красива) птица пером, человек – умом.

_____

_____

_____

3. Какие вопросы спрятаны в „магическом“ квадрате? Запиши их в правильном порядке по падежам.

л	э	ч	т	о	в	р	ш	г	т	И. п. .....
ч	с	д	ч	т	д	з	ц	м	ч	Р. п. .....
е	д	н	т	з	ч	е	г	о	м	Д. п. .....
м	н	о	о	ч	м	ч	е	м	р	В. п. .....
у	в	п	щ	т	ц	л	р	б	м	Т. п. .....
р	о	ч	ё	м	л	г	о	к	х	П. п. .....

4. Допиши окончания прилагательных и узнаешь народные приметы.

Поздн... листопад – суров... зима.
зима морозн..., лето жарк... .

5. Прочитай текст и задай вопросы к нему.

На далёком севере живёт белый медведь. Это сильный и умный зверь. О белом медведе мальчик прочитал в новой книге.

_____ это зверь?
_____ мальчик прочитал о белом медведе?
_____ _____ _____ прочитал мальчик в новой книге?

6. Запиши, о чем говорили эти люди, если знаешь, что:

а) Сегодня Сережа вернулся из летнего лагеря.

_____

б) Ребята написали контрольную работу.

_____

в) Папа смотрел футбольный матч.

_____

П Р О В Е Р О Ч Н А Я Р А Б О Т А №2

I группа

1. Выбери и запиши правильный ответ.

Виктор читает _____

а) спортивный журнал;
б) спортивного журнала;
в) спортивному журналу.

Мальчики рассказали сказку _____

а) на маленькой сестрёнке;
б) маленькую сестрёнку;
в) маленькой сестрёнке.

2. Заполни пропуски.

Мальчик встретил _____.
Мальчик рассказал _____ о своих фотографиях.
Мальчик помог _____ решить _____.
Слова-помощники: новый учитель, новый учитель, младшая сестра, трудная задача

3. Ответь на вопросы.

В зоопарке маленькая Настя смеётся, а маленький Петя плачет.
Кому весело? Кому грустно?

_____

В зоопарке дети подошли к клетке африканского слона, а родители – к новому аквариуму.
Кого фотографируют дети? Что фотографируют родители?

_____

_____

4. Прочитай текст. Составь предложения по вопросам.

Это мальчик. Он маленький, но уже умеет писать интересные письма. У мальчика есть любимый дедушка.
(Какой?) (Кто?) пишет. _____
(Какой?) (Кто?) пишет (Что?). _____
(Какой?) (Кто?) пишет (Какое?) (Что?).

_____

(Какой?) (Кто?) пишет (Какое?) (Что?) (Кому?).

_____

(Какой?) (Кто?) пишет (Какое?) (Что?) (Какому?) (Кому?).

_____

5. Куда пошёл ученик? К чему подошёл? Куда вошёл? Где он был?

новая библиотека

исторический музей кукольный театр

средняя школа

_____

_____

_____

_____

П Р О В Е Р О Ч Н А Я Р А Б О Т А №2
II группа

1. Выбери и запиши правильный ответ.

В зоопарке я видел _____ _____

а) большой медведь;
б) большого медведя;
в) большому медведю.

Весной мы радуемся_____ _____

а) на яркое солнце;
б) яркому солнцу;
в) яркое солнце.

2. Заполни пропуски.

На улице дети встретили _____.
Дети помогли _____ перейти на другую сторону улицы.
Саша помог _____ написать _____.
Слова-помощники: пожилая женщина, пожилая женщина, младший брат, домашнее задание

3. Ответь на вопросы.

Зимой колючий ёжик спит в гнёздышке, а рыжая белка прыгает по дереву.
Кому тепло? Кому холодно?

_____

В зоопарке Таня и Оля подошли к клетке смешной обезьяны, а Вова и Петя – к детской площадке.
Кого увидели Таня и Оля? Что увидели Вова и Петя?

_____

_____

4. Прочитай текст. Составь предложения (по вопросам).

Это девочка. Она маленькая, но уже умеет рассказывать интересные сказки. У девочки есть любимая бабушка.
(Какая?) (Кто?) рассказывает. _____
(Какая?) (Кто?) рассказывает (Что?).

_____

(Какая?) (Кто?) рассказывает (Какую?) (Что?).

_____

(Какая?) (Кто?) рассказывает (Какую?) (Что?) (Кому?).

_____

(Какая?) (Кто?) рассказываетет (Какую?) (Что?) (Какой?) (Кому?).

_____

5. Куда пошёл папа? К чему подошёл? Куда вошёл? Где он был?

городская поликлиника

книжный магазин центральный вокзал

художественная галерея

_____

_____

_____

_____

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №3
I группа

1. Выбери и запиши правильный ответ.

Летом я был _____
_____

а) у сестра у бабушки;
б) у сестры на бабушки;
в) у сестры бабушки.

В школе я дружу _____
_____

а) с Виктором и Галей;
б) с Петем и Таней;
в) с Сашей и Толя.

2. Напиши пропущенные слова.

Настя не хочет гулять в лесу. Она _____ серого волка.
Мальчик получил отличную отметку. Родители _____ успехом своего сына.
Катя хорошо играет на рояле. Она _____ классической музыкой.
Слова-помощники: интересуется, боится, гордятся

3. Допиши недостающие предлоги.

Салат делают _____ помидора и огурца.

_____ школы _____ дома идти 15 минут.

Самолёт пролетел _____ рекой.

Виктор польёт цветы _____ домом.

4. Восстанови реплики диалога.

– Здравствуй, Митя! Мама дома?

– _____. Она пошла в магазин.

– _____?
– Она пошла с тётей Валей и Тамарой.

5. Расскажи о матрёшке по вопросам.

Что такое матрёшка? Откуда привезли первую удивительную игрушку? У кого возникла идея сделать матрёшку? Из чего мастер сделал матрёшку? Какое путешествие совершила матрёшка много лет тому назад? Чем любят играть дети?

_____

_____

_____

_____

_____

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА №3
II группа

1. Выбери и запиши правильный ответ.

Мой брат увлекается _____ _____

а) спорт и история;
б) от спортом и историей;
в) спортом и историей.

В школе не было _____ _____

а) Виктора и Гали;
б) Виктор и Галя;
в) Виктору и Гали.

2. Напиши пропущенные слова.

Петя решает самые трудные задачи. Он _____ математикой.
Девочка победила на чемпионате. Бабушка и дедушка _____ своей внучкой.
Собака не лает и не кусается. Не надо _____ этой большой собаки!
Слова-помощники: гордятся, бояться, увлекается

3. Допиши недостающие предлоги.

Вовка вернулся _____ школы и сразу сел учить уроки.

_____ труда не вытащишь и рыбку _____ пруда.

Заяц спрятался _____ кустом.

Солнце скрылось _____ тучей.

4. Восстанови реплики диалога.

– _____?
– Хочу стать поваром.

– _____?
– Я буду кормить людей вкусной и полезной пищей.

5. Расскажи о матрёшке по вопросам.

Что такое матрёшка? Откуда привезли первую удивительную игрушку? У кого возникла идея сделать матрёшку? Из чего мастер сделал матрёшку? Какое путешествие совершила матрёшка много лет тому назад? Чем любят играть дети?

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Песни и текстове в аудиокасетата

ПЕСНИ

Песенка крокодила Гены

Слова: А. Тимофеевский Музыка: В. Шаинский

Пусть бегут неуклюже
Пешеходы по лужам,
А вода – по асфальту рекой,
И неясно прохожим
В этот день непогожий,
Почему я веселый такой.

Прилетит вдруг волшебник
В голубом вертолете
И бесплатно покажет кино,
С днем рожденья поздравит
И, наверно, оставит
Мне в подарок пятьсот эскимо.

Припев:

Я играю на гармошке
У прохожих на виду.
К сожаленью, день рожденья
Только раз в году.

В траве сидел кузнечик

Слова: Н. Носов Музыка: В. Шаинский

В траве сидел кузнечик, в траве сидел кузнечик.
Совсем как огуречик, зелененький он был.
Представьте себе, представьте себе,
Совсем как огуречик.
Представьте себе, представьте себе,
Зелененький он был.

Он ел одну лишь травку, он ел одну лишь травку,
Не трогал и козявку и с мухами дружил.
Представьте себе, представьте себе,
Не трогал и козявку.
Представьте себе, представьте себе,
И с мухами дружил.

Но вот пришла лягушка, но вот пришла лягушка,
Прожорливое брюшко и съела кузнеца.
Представьте себе, представьте себе,
Прожорливое брюшко.
Представьте себе, представьте себе,
И съела кузнеца.

Не думал не гадал он, не думал не гадал он,
Никак не ожидал он такого вот конца.
Представьте себе, представьте себе,
Никак не ожидал он.
Представьте себе, представьте себе,
Такого вот конца.

Антошка

Слова: Ю. Энтин Музыка: В. Шаинский

I

Антошка, Антошка,
Пойдём копать картошку,
Антошка, Антошка,
Пойдём копать картошку!

Припев:

Дили-дили, трали-вали,
Это мы не проходили, 2 раза
Это нам не задавали.

Парам, пам, пам,
Парам, пам, пам!

II

Антошка, Антошка,
Сыграй нам на гармошке.
Антошка, Антошка,
Сыграй нам на гармошке.

Припев

III

Антошка, Антошка,
Готовь к обеду ложку!
Антошка, Антошка,
Готовь к обеду ложку!

Припев:

Дили-дили, трали-вали,
Это, братцы, мне по силе, 2 раза
Откажусь теперь едва ли.

Дили-дили, дили-дили,
Трали-вали, трали-вали,

Парам, пам, пам,
Парам, пам, пам,
Парам, пам, пам!

Голубой вагон

Слова: А. Тимофеевский Музыка: В. Шаинский

Медленно минуты уплывают вдаль,
Встречи с ними ты уже не жди.
И хотя нам прошлого немного жаль,
Лучшее, конечно, впереди.

Припев:
Скатертью, скатертью,
Дальний путь стелется
И упирается прямо в небосклон.
Каждому, каждому в лучшее верится...
Катится, катится голубой вагон.

Голубой вагон бежит, качается,
Скорый поезд набирает ход...
Ах, зачем же этот день кончается,
Пусть бы он тянулся целый год!
Припев

Может, мы обидели кого-то зря,
Календарь закроет старый лист.
К новым приключениям спешим, друзья,
Эй, прибавь-ка ходу, машинист!
Припев

ДВАЖДЫ ДВА – ЧЕТЫРЕ

Слова: М. Пляцковский Музыка: В. Шаинский

Припев:
Дважды два – четыре, дважды два – четыре,
Это всем известно в целом мире 2 раза

Дважды два – четыре, дважды два – четыре,
А не три, а не пять, это надо знать!
Дважды два – четыре, дважды два – четыре,
А не шесть, а не семь, это ясно всем!

Трижды три, навеки – девять, (девять)
Ничего тут не поделать! (делать)
И не трудно сосчитать,
Сколько будет пятью пять!
Пятью пять – двадцать пять!
Пятью пять – двадцать пять! Совершенно верно!

Припев:
Дважды два – четыре, дважды два – четыре,
Это всем известно в целом мире! 2 раза
Дважды два – четыре, дважды два – четыре,
А не три, а не пять, это надо знать!
Дважды два – четыре, дважды два – четыре,
А не шесть, а не семь, это ясно всем!
У кого, друзья, не спросим, (спросим)
Шестью восемь – сорок восемь! (восемь)
Шестью шесть, прошу учесть,
Неизменно – тридцать шесть!
Шестью шесть – тридцать шесть!
Шестью шесть – тридцать шесть! Совершенно верно!

Припев:
Дважды два – четыре, дважды два – четыре,
Это всем известно в целом мире! 2 раза
Дважды два – четыре, дважды два – четыре,
А не три, а не пять, это надо знать!
Дважды два – четыре, дважды два – четыре,
А не шесть, а не семь, это ясно всем!

ТЕКСТОВЕ

Встречай нас, школа!

Снова школьный звонок
Нас зовёт на урок –
Значит, кончилось шумное лето.

В первый день сентября,
Детям радость даря,
Каждый раз повторяется это.

Страшный зверь

Мышка вышла погулять. Ходила по двору и пришла к маме.

– Мамочка, я двух зверей видела. Один страшный, а другой добрый. У страшного зверя ноги черные, гребешок красный, глаза строгие. Когда я к нему подошла, он ногу поднял, открыл пасть и стал кричать так громко, что я от страха не знала, куда бежать.

– Это петух, – сказала старая мышь. – Его не бойся. Он зла тебе не сделает. Ну, а другой зверь?

– Другой лежал на солнышке и грелся. Шейка у него белая, ножки гладкие, хвостиком машет. Я к нему подошла, он на меня посмотрел и ласково запел.

– Глупая ты, глупая! Ведь это сам кот. Его надо бояться.

Сильнее силы

Гулял кот по крыше дома и поймал воробья.

– Отпусти меня, – взмолился воробей, – сделай милость. Может, я тебе когда-нибудь службу сослужу.

– Ты маленький и слабый! Как ты сможешь мне сослужить службу? – ухмыльнулся кот. – Я сильный и ловкий, а сила - это самое главное в жизни.

Воробей возразил:

– Это не совсем так. Есть на свете и другое, что может победить силу.

– Любопытно послушать, что ты скажешь.

– Другой на моём месте промолчал бы… Но я скажу. Вот походка у тебя красивая, бесшумная… Потому что ты прячешь когти…

Кот самодовольно кивнул головой.

– А говорят, – продолжал воробей, – что, когда ты выпустишь когти, ты вообще ходить не можешь!

– Ну, это глупости! – возмутился кот. – Смотри! Смотри!

Он громко застучал когтями и царственно зашагал по крыше.

А воробей взлетел вверх и весело прочирикал:

– Знай же, что силу победить может только…!

– Куда же ты? Куда-а?! – громко закричал кот, но не разобрал последних слов воробья.

А вы как думаете, что крикнул воробей?

На карусели – Именительный падеж

Я действую, я – главный
Падеж я очень славный.

Мои вопросы – к т о? и ч т о? –
Ни с чем не спутает никто.

Предлогов с детства не люблю,
С собою рядом не терплю.

Падеж я удивительный,
Падеж я – Именительный.

Унылая пора! Очей очарованье!

…Унылая пора! Очей очарованье!
Приятна мне твоя прощальная краса –
Люблю я пышное природы увяданье,
В багрец и в золото одетые леса,
В их сенях ветра шум и свежее дыхание,
И мглой волнистою покрыты небеса,
И редкий солнца луч, и первые морозы,
И отдалённые седой зимы угрозы.

ОСЕНЬ

Осень наступила,
Высохли цветы,
И глядят уныло
Голые кусты.

Туча небо кроет,
Солнце не блестит,
Ветер в поле воет,
Дождик моросит.

Вянет и желтеет
Травка на лугах,
Только зеленеет
Озимь на полях.

Зашумели воды
Быстрого ручья,
Птички улетели
В тёплые края.

На карусели – Предложный падеж

Всегда смогу я рассказать,
О к о м читать, о ч ё м писать.
Ещё могу я предлагать,
Г д е вам гулять, а г д е играть.
Мои предлоги *о*, *в*, *на* –
Забыть их невозможно

И обойтись без них нельзя.
Я ваш падеж Предложный.

Где живет солнце?

Каждый где-нибудь живёт:
Рыба – в речке, в норке – крот,
Заяц – в поле, мышь – в соломе,
Я – в большом кирпичном доме,
Наша кошка – на диване.
В жаркой Африке, в саванне –

Тигр, слон и бегемот.
Ну, а солнце где живёт?
Всем ребятам это ясно –
В небе жить ему прекрасно!

Город весь как на ладони!

Мы по лестнице бежим
И считаем этажи:
Раз, и два, и три, четыре,
Мы уже в своей квартире.
Заходить мы не желаем,
Ехать в лифте продолжаем.

Пять, и шесть, и семь, и восемь…
Лифт всё выше нас уносит.
Дом высотный – мы уже
На двадцатом этаже.
Постояли на балконе —
Город весь как на ладони!

Интересно – что же выше?
Лифт не едет! Дальше – крыша!

Сценарий праздника

Мама: У бабушки скоро юбилей. Давайте обсудим, как подготовиться к празднику.
Маша: Сколько лет бабушке?
Папа: Ей исполнится семьдесят лет. Я приглашу гостей.
Дедушка: Я напишу ей стихотворение – бабушка любит поэзию.
Мама: Я свяжу ей тёплый свитер.
Боря: А я придумаю сценарий праздника.
Маша: Я испеку ей праздничный пирог и нарисую красивую открытку.

На карусели – Винительный падеж

Кто я? – Падеж Винительный,
Падеж я уважительный.
К у д а пойти? В о ч т о играть?
К о г о любить и уважать?

Ч т о рисовать и покупать?
Готов ребятам подсказать.
Мои предлоги *в* и *на*
Легко запомнить вам, друзья!

Люблю с предлогами дружить,
Но и без них могу прожить.

Издалека долго течёт река Волга…

Упр. 1

Летом семья Виктора совершила необыкновенное путешествие по величайшей реке Европы. Река эта называется Волга. Перед поездкой Виктор рассмотрел карту России и прочитал в Интернете:

„Волга – великая русская река. Она принадлежит к числу крупнейших рек земного шара и является самой большой в Европе. В неё вливаются двести других рек. По своему протяжению – 3690 км (три тысячи шестьсот девяносто километров) – она занимает 16-е место в мире. Волга впадает в Каспийское море.“

Папа сказал:

– Наше путешествие начнётся там, где Волга берёт своё начало – на Валдайских возвышениях.

Виктор думал, что по такой величественной реке они всё время будут плыть на большом белом теплоходе. Но оказалось, что к истокам Волги они сначала ехали на обычном поезде, потом на маленьком автобусе, плыли на небольшом катере по озеру, потом снова ехали на машине и даже шли пешком.

Мальчик смотрел во все глаза в надежде, что первым увидит величайшую реку Европы. Он всё время спрашивал папу, маму, усатого дяденьку:

– Где же Волга?

Но реки всё не было видно.

Упр. 3 x x x

Вот за окном показалась маленькая деревня. Путешественники поднялись на горку. Перед ними раскрылась обычная картина: небольшой водоём, трава, редкие деревья, деревянная арка.

– А вот и Волга! – сказал папа и показал на маленький домик. – Она там, внутри. Пойдём!

Вот отсюда, именно отсюда,
Из глубин лесного родника,
Выбегает голубое чудо –
Русская великая река.

„Это Волга?! Это русская великая река?!“ – разочарованию Виктора не было предела.

В полу домика был сделан квадратный вырез, в котором видна была вода. Там бил ключ – начало великой реки. Люди умывались, даже некоторые пробовали воду на вкус.

– Значит, величайшая река в Европе начинается вот с такого прозрачного ручейка? – удивлялся Виктор.

Но ошибки не было.

Перед домиком на большом камне мальчик прочитал надпись: „Здесь зарождается чистота и величие земли русской, истоки души народной… Уходя, оглянись!“

Упр. 6 **Волга**

Меж болот из малого колодца
Ручеёк, не умолкая, льётся.
Неприметен чистый ручеёк
Не широк, не звонок, не глубок
Перед нею путь большой и долгий
Из лесного края в край степной,
И зовут её рекою Волгой –
Матушкой, кормилицей родной.

Перейдёшь его через дощечку,
А глядишь – ручей разлился в речку,
Хоть местами речку эту вброд
И цыпленок летом перейдет.

Волга – как человек...

Путешествие по реке продолжалось уже целую неделю. Мечта Виктора исполнилась – он плыл на большом белом теплоходе. Картины раскрывались самые разнообразные: берёзовые рощи и песчаные пляжи, маленькие деревни, посёлки, большие города, лодки, пароходы, катера… Виктор фотографировал без устали. Он не переставал восхищаться:

– Вот настоящая Волга!

– Волга – как человек, – сказал папа.

Вот ребёнок появляется на свет. Он совсем ещё слабый. Любая преграда для него – проблема.

Река начинает свой путь с ручейка. Он тоже ещё слабый.

Человек растёт, крепнет, идёт в школу.

И ручеёк крепнет, превращается в речку. По ней уже плавают лодки.

Человек становится взрослым, работает.

Речка становится могучей, величественной рекой. По ней движутся теплоходы. А берега её соединяют красивые мосты.

Человек в зрелом возрасте мудрый. Он многое сделал в жизни и радуется успехам своих детей и внуков.

Так и Волга в нижнем течении уже не такая широкая. У неё тоже появляются „дети“ и „внуки“. В дельте она распадается на много рукавов, а на её берегах жизнь продолжается.

Зимний денёк – пора на каток!

Серебристый воздух,
серебристый снег,
Серебристый иней,
серебристый смех,
Голоса весёлые
серебром звенят,
Ёлочки пушистые
в серебре стоят.

На серебряном катке
серебристый лёд –
На серебряных коньках
мы летим вперёд.
Серебром сверкает
даже старый пень.
Серебристый праздник.
Серебристый день.

Знак метро – большое М

Упр. 1

Ждать трамвая? Не желаю!
На автобус не сажусь!
Лучше сяду на метро я
И до школы доберусь!

Этот знак легко узнаю,
Он давно известен всем.
Видишь, высоко сияет
Знак метро – большое „М“.

Упр. 4

а) – Вы не скажете, где здесь станция метро?
– Недалеко отсюда. Идите прямо, а потом налево. Увидите букву М. Это и будет станция метро.

б) – Будьте добры! Скажите, пожалуйста, как мне доехать до Красной площади?
– Спускайтесь вниз по эскалатору. Там направо. Доедете до станции „Охотный ряд“.
– Без пересадки?
– Нет, с пересадкой. Через две остановки нужно сделать пересадку.

в) – Дайте мне, пожалуйста, карточку на 5 поездок.
Пожалуйста, с вас 60 рублей.
– Спасибо!

г) – Не стойте слева, вы мешаете. Видите, идут люди.
– Извините!
– Стоять на эскалаторе надо справа. И держитесь за поручень.
д) – Мальчик, не стой у края платформы! Это опасно для жизни!
– Мне не страшно. Я отойду, когда увижу поезд.
– Ты увидишь поезд, но машинист может тебя не увидеть.

На карусели - Дательный падеж

Я – падеж дарительный,
Щедрый, удивительный.
К о м у ? Ч е м у? – я говорю
И всем подарки раздаю:

Земле – зерно, а брату – книжку,
Собаке – кость, котенку – мышку.
Мои предлоги *к* и *по*
Запомнить вам совсем легко.

Я добрый и старательный.
Называюсь – Дательный.

Дел серьёзных расписание…

Знает каждый, что режим
Людям всем необходим.
Утром встать, и спать ложиться,
Почитать или умыться,
Успевать и тут, и там
Можно только по часам.

Дел серьёзных расписание
Нужно составлять заранее.
Строгий распорядок дня
Очень важен для меня.

Что ты с гордостью добавишь?

Радий Погодин – известный русский писатель. Дети и подростки любят его рассказы о жеребёнке Мише и мышонке Терентии. Познакомьтесь с Мишей и Терентием.

Задумался жеребёнок Миша.
– Почему ты такой задумчивый? – спросил его мышонок Терентий.
– Я размышлял о дружбе.
– Что ты размышлял? Дружба – это прекрасно.
– А я и размышляю. Если меня спросят: „Кто твой друг?“, я отвечу: “Мышонок Терентий“. И с удовольствием добавлю: „Он, между прочим, художник“.
А если у меня спросят: „Кто твой друг?“, я скажу: „Жеребёнок Миша“.
– Но что ты с уважением добавишь? – сказал Миша.
– Для дружбы это не имеет значения. Чем ты занимаешься? Чем ты рисуешь? Чем ты интересуешься? Всё это не так важно. Я вот, например, не умом, я сердцем и душой чувствую, что ты мой друг.
– Но ты ещё не знаешь, что произошло вчера, – сказал жеребёнок Миша. – Вчера я написал стихи. Хочешь, прочитаю? Если плохие, ты сразу скажи. Я больше не буду сочинять.
И жеребёнок Миша начал читать застенчивым голосом:

„Ночью туман спустился,
Утром цветок распустился.
Ночью пожар случился,
Утром цветок не распустился.“

Последнюю строчку жеребёнок Миша проговорил шёпотом. Он стеснялся. Мышонок слушал стихотворение с радостной улыбкой, а потом закричал:

– Нет слов! Теперь когда меня спросят: „Кто твой друг?“, я скажу: „Жеребёнок Миша“. И с восторгом добавлю: „Он, между прочим, поэт“.

На карусели Творительный падеж

Я – художник и творец,
Композитор и певец!
Работать! – Ч е м? Работать! – С к е м?
Я подскажу вам – нет проблем!

Предлогам *с*, *под*, *между*, *над*
В любой момент я очень рад.
Исполнен всяческих надежд,
Я ваш Творительный падеж.

Как жеребёнок Миша нашёл себе фамилию

Затосковал жеребёнок Миша.

Жеребёнка Мишу очень огорчило то обстоятельство, что у него фамилии нет. Миша и всё. Он подошёл к милиционеру Марусину и сказал:

– Скажите, пожалуйста, откуда у вас такая фамилия?

– Как откуда? У меня дочка Маруся. Чей я папа? Я папа Маруси. Значит, какая у меня фамилия?

– Марусин, – догадался Миша.

х х х

Похудел жеребёнок Миша. Чей он? Он не знал ни своего отца, ни мамы. Был у Миши друг Вова Попугаев. Вовка объяснил ему:

– Я, например, Попугаев не потому что я сын попугая, а потому что я всех пугаю. А ты рыжий. Пусть у тебя фамилия будет Миша Рыжий. Можно фамилию и по работе получить: кузнец – Кузнецов, моряк – Моряков, лётчик – Лётчиков.

– Чей я сын тогда? Я не сын кузнеца, моряка или лётчика,– сказал Миша. – Нет, мне это не нравится.

х х х

Пошёл Миша дальше и увидел речку.

– Здравствуйте, – сказал Миша. – Как Вас зовут?

– Просто Речка, – ответила Речка.

– А у меня фамилии нет, – пожаловался Миша. – Я просто Миша. Хотите, я буду вашим. Миша Речкин – звучит прекрасно.

– Хочу, – ответила Речка. – Речка Миши. Мишкина речка. Речка маленького жеребёнка.

Миша очень обрадовался. Теперь у него была фамилия.

Он подошёл к милиционеру и крикнул:

– У меня есть фамилия. Я теперь Миша Речкин.
И он показал на карте свою речку:
– Вот она. Маленькая-маленькая. Но моя. Да?

На карусели - Родительный падеж

К о г о же нет?… Ч е й? Ч ь я? и Ч ь ё?
Я очень беспокоюсь. Я спрашивать люблю.
Ч е г о же нет?… С предлогами *для*, *у*, *от*, *до* дружу.
Отправлюсь я на поиск. Характер мой общительный
Я – падеж Родительный.

Лексически минимум по руски език

1. Дом, семья, родное место

Мое родное место

поселок, окраина, новый район, центр города, недалеко от…

Дом

Какой наш дом?, двухэтажный (трех…, четырех…, пяти…), высотный, подъезд, лестница, лифт, балкон, гараж, подвал, чердак, крыша, труба, палисадник;
На каком этаже живете? – На первом…; проходите, заходите (в квартиру), кирпич, кирпичный

Квартира

Какая наша квартира?, двухкомнатная (трех…, четырех…, пяти…); В какой квартире вы живете? – В первой…; платяной шкаф, подоконник, сундук, топить (печку)

Дети и взрослые

подросток, взрослый, пожилой (человек), ровесник, парень, девушка, старше/младше, моложе (на год…),
вежливость, вести себя (не)вежливо, уважать, обманывать

Профессии

космонавт, летчик, кузнец, актер, режиссер, буфетчица, парикмахер, повар, охотник, дизайнер, скрипач, юрист

Домашние любимцы

дворняжка, конура, царапать/царапаться, выпускать когти, кусать/кусаться, укусить, ухаживать (за кем?), заботиться (о ком?), выводить на прогулку, гладить по мордочке, дрессировать

2. Школа

новичок, одноклассник, торопиться, опаздывать (в школу), прогуливать уроки

3. Свободное время

Увлечения

рыбалка, охота, фотография, сочинять стихи, хор, посещать выставки, смотреть телевизор, гитара, скрипка, играть на музыкальном инструменте

Спорт

фигурное катание, легкая атлетика, художественная гимнастика, марафон, стрельба, хоккей, бильярд, бассейн, шахматы, чемпион, чемпионат, предметы художественной гимнастики: обруч, скакалка, лента; штанга, лыжная палка, ансамбль, жюри, комментатор, приз, судья, тренер, тренироваться

4. Будни

Режим дня

аккуратный, времени (не) хватает, порядок дня, режим дня, утренний туалет, беречь время; жаловаться, что не хватает времени; оправдываться, мешать (*преча*), откладывать/отложить (на завтра, на потом), Берегите время! Соблюдайте порядок, дисциплину, режим дня! Который час? Сколько времени? В котором часу?
лень, лениться, мне (не) везет

Помощь в семье

мусор, выносить мусор; готовить, варить/сварить (суп), жарить/поджарить (котлеты), духовка;
гладить/погладить (вещи), утюг, карман, сбегать за хлебом (сыром, творогом), вязать/связать, клубок

Городской транспорт

Метро

московское метро; железная дорога под городом; станция метро; очень удобный транспорт; недалеко отсюда, идите прямо/налево/направо, эскалатор, поручень, вестибюль, зал – огромный, стеклянный, красивые люстры; машинист, пассажир, поезд, вагон, дверь/двери; поезда идут очень быстро; за короткое время можно доехать до самых отдаленных районов города; пересадка, остановка, через остановку, через две/три остановки; сделать пересадку; переход; объявлять название станции; переход на станцию…; „Осторожно! Двери открываются!“; „Осторожно! Двери закрываются!“, „Будьте внимательны!“, „Конечная остановка. Поезд дальше не идет.“, „Где здесь станция метро?“

Виды транспорта

встречный, скорый (поезд); поезд тронулся

Поведение в транспорте

сиденье, сесть/садиться, не спешить сесть, оглянуться (вокруг себя), пожилые люди (старик, старуха), уступить/уступать место (кому?), вести себя прилично, вежливо, громко, (не) шуметь, (не) толкаться, сесть (на трамвай, на поезд, в метро); Разрешите пройти! (Можно пройти!), Вы здесь выходите? – Да, я выхожу. (Нет, я выхожу на следующей остановке.), Как не стыдно!

Еда

пища, горячий (чай); кипяток, борщ, щи, котлеты, отбивная, биточки, батон, буханка, бублик, булочка, сушки, крошки, кусок, сливочное масло, бисквитный (торт), варенье, повидло, петрушка, укроп, чеснок, земляника, клубника

Одежда

kanюшон, пиджак, плащ, платок, наряд, сарафан, фартук,
надевать/надеть, ботинки; меховой, клетчатый, нарядный, цветастый; раздевайся/тесь, снимайте/снимите пальто, повесь(те) на вешалку

5. Праздники, традиции

Чаепитие

обычай, самовар, чайник, фарфор, подстаканник, сахарница, крышка, носик (чайника), стакан чая, чай с сахаром/без сахара, чай с вареньем, положить в чай сахар/варенье; подавать к чаю (торт, печенье);
бить стекло/фарфор, разбить (чашку);
заварить чай, сделать заварку, разбавлять, пригласить на чай, налить чай, мешать (*бъркам*);
Давайте чаю пить! Чайку попьем. Будете пить чай? Вам налить? (Мне, пожалуйста, чашку/чашечку.); Вам с сахаром или с вареньем? Вам сахар положить? Вам сколько сахара положить?

Подарки, сувениры

брелок, кошелек (из кожи, кожаный), портфель, браслет, серьги, кольцо, салфетка, духи, матрешка, хрусталь, очки, цветочный (магазин)

6. Отдых, туризм

Новые места

дорога, путь, тропинка, дача, заповедник;
город на реке, набережная, холм, достопримечательность, собор, ярмарка, памятник (герою, поэту), замечательный, иностранец, иностранный

Природа

астра, гвоздика, георгин, ромашка, сирень, запах, нюхать, Какой хороший запах!;
распуститься, роща, сосна, тень, исток, родник, бил ключ, иней, глубина (озера), глубокий, мелкий, узкий, багряный, впадать

Животные

бегемот, божья коровка, буйвол, крот, крыса, селезень, уж;
ядовитый; царапать, царапаться, чирикать

7. Страна изучаемого языка

Историко-географическая информация

озеро Байкал, Азовское море, река Волга, Нижний Новгород,
Петр Первый, Александр Второй, великий реформатор, фракийцы, прогресс, император, царевна, … (лет) тому назад

8. Имена числительные

первый, второй, третий, четвертый… двадцатый; двести, триста, девятьсот, тысяча

9. Имена прилагательные

лучший, величайший, крупнейший, дальнейший, серебряный, серебристый, хрустальный, фарфоровый, грустный, задумчивый, застенчивый, трусливый, осторожный, неприметный, незаметный, неуклюжий; чаще, хуже, моложе, дороже

10. Глаголы

Глаголы

ехать/ездить, входить/войти, заходить/зайти, влезть, выходить/выйти, думать/придумать, выбирать/выбрать, рекомендовать, брать/взять, вручать/вручить, отмечать/отметить (праздник), выступать/выступить (перед зрителями), хлопать, фотографировать, передавай привет (кому?), повзрослеть (на год), мне исполнилось, потеряться, удрать, беспокоиться, бояться, испугаться, растеряться, бросать/бросить, выглядывать, заглядывать, уронить, выскользнуть, сломать (стул), закалять, зажечь (свет), зашуршать, клевать, крутить, вертеть, махнуть, мешать (*преча; бъркам*), моржевать, переписываться, посылать, привезти, проснуться, пробовать, трогать/тронуть, хвастаться

11. Местоимения

Личные: я (меня), ты (тебя), он (его), она (ее), оно (его), мы, вы, они
Притяжательные: мой, моя, мое, мои, наш, ваш, его, ее
Указательные: этот, эта, это, эти, вот
Неопределенные: любой, каждый

12. Наречия

быстро, медленно, прекрасно, искренне, гораздо, грустно, тоскливо, укоризненно, заманчиво, правильно, ровно, осторожно, громко, тихо, охотно, еле-еле, обычно (как?); близко, далеко, здесь, там, внизу, вверху, впереди (где?); сюда, туда, вниз, вверх, вперед (куда?); издалека (откуда?); всегда, иногда (когда?); неужели, разве

13. Предлоги

из, без, для, у, от до, к, по, в, на, через, с, над, под, за, перед, о

14. Союзы

а, и, или, но

Примерно годишно разпределение

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
			ЯДРА на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма
1	2	3	4	5
1 2 3	Вот и стали мы на год взрослей... Встречай нас, школа! Маленькие сценки из школьной жизни		Слушане	Ученикът: – разбира кратки диалози с един или повече събеседници, свързани с ежедневието; – разбира основната информация от кратки текстове с изучена тематика: разкази, стихотворения с ясна структура, прочетени с ясна дикция, стандартно произношение; – разбира конкретна информация от кратки инструкции и съобщения.
4 5 6–7 8–9 10–11	Здание и знание Строим слово Все неприятности – из-за фамилии... Визитная карточка слова Страшный зверь		Четене	– разбира основната информация от кратки литературни текстове на познати и подходящи за възрастта теми; – разбира в подробности съдържанието на кратки писма и картички, написани на стандартен език; – разпознава някои основни социокултурни особености в текстовете; – намира необходимата конкретна информация в кратки надписи, упътвания, инструкции.
12–13 14–15	Сильнее силы Приключения продолжаются		Говорене	– води кратък разговор, за да получи информация в ежедневни ситуации; – описва себе си и своето семейство; – разказва кратки случки и впечатления; – споделя намерения; – изразява желание да получи информация; – обяснява какво го интересува или от какво има нужда. Прилага компенсаторни стратегии: – използва прости изрази, изучени типови фрази; – използва мимики, жестове и прости езикови средства за преодоляване на трудности в общуването; – говори с произношение и интонация, доближаващи се до представените образци.
			Писане	– пише картички с поздравления и пожелания; – използва прости езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основни норми на чуждия език и не затрудняват разбирането.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможности за междупредметни връзки
	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	
6	7	8	9
Учениците трябва да усвоят: **Тематични кръгове:** 1. Училище и свободно време: ● взаимоотношения учител – ученик; ● приятелство. 2. Ежедневие: ● облекло и хранене. 3. Празници: ● тържества, празнуване. 4. Страна на изучавания език: ● култура и социокултурно поведение. **Сфери, роли, места за общуване:** Обучението пресъздава следните ситуации на общуване: ● разговор в училище; ● общуване в училище; ● на двора. В рамките на посочените сфери на общуване учениците овладяват следната ролева компетентност: ● на слушател; ● на партньор в частен разговор. **Словесни действия:** 1. Предметна и фактическа информация: Съобщения и въпроси за: ✓ лице/предмет, негови действия и състояния, бит, явления; ✓ наличие на лице/предмет. 2. Интелектуални отношения: Съгласие/несъгласие. 3. Емоционални отношения: Радост, удоволствие. Положително/отрицателно отношение. Интерес. Учудване. 4. Въздействие, убеждение: Предложение за съвместно действие. Молба за извършване на определено действие. Молба за конкретна вещ. 5. Речеви етикет: Запознанство, представяне. Приветствие, поздрав. Молба, предложение. Благодарност, отговор при благодарност. 6. Структуриране на речта: Начало. Самокорекция. Край на разговор. 7.Възстановяване на прекъсната комуникация. Сигнал за неразбиране. Молба за уточняване на дума или израз.	**Учениците трябва да преговорят, разширят и усвоят следните езикови знания:** **Фонетика:** Продължава работата върху основните произносителни и интонационни навици с акцент върху: – редукция на гласните в неударена сричка; – корелация на меки и твърди съгласни; – произношение на шушкави съгласни; – основни интонационни конструкции (ИК-1, ИК-2, ИК-3). **Морфология:** 1. Морфемна структура на думата (ур. 5). 2. Сродни думи (ур. 5). 3. Съществително име: число; I, II, III склонение (ур. 8–15) . 4. Глагол. Свършен и несвършен вид.	**На учениците трябва да се даде възможност:** Да участват в разговори, дискусии: учител - ученик; ученик - ученик. Да водят диалози по зададени ситуации. Да работят по двойки, в малки групи. Да участват в колективни форми: – ролеви игри; – симулации.	**Междупредметните връзки се осъществяват по време на целия учебен процес в следните области:** **Български език и литература:** *Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията.* Разширяват се социокултурните познания, свързани с национални традиции, обичаи, ценности, изучавани литературни произведения и произтичащите от тях прилики и различия. **Първи чужд език:** Стратегии на учене. Граматически и лексикални съответствия. Умения за работа с речник. Интернационални думи. Социокултурни връзки.

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
			ЯДРА на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма
1	2	3	4	5
16–17	Одни на даче		Слушане	Ученикът: – разбира кратки диалози с един или повече събеседници, свързани с ежедневието; – разбира основната информация от кратки текстове с изучена тематика: разкази, стихотворения с ясна структура, прочетени с ясна дикция, стандартно произношение; – разбира конкретна информация от кратки инструкции и съобщения.
18	На карусели – Именительный падеж			
19	Все профессии важны			
20	Унылая пора! Очей очарованье!		Четене	– разбира основната информация от кратки литературни текстове на познати и подходящи за възрастта теми; – разпознава някои основни социокултурни особености в текстовете; – намира необходимата конкретна информация в кратки надписи, упътвания, инструкции.
21–22	На карусели – Предложный падеж			
23–24	Профессор кислых щей		Говорене	– води кратък разговор, за да получи информация в ежедневни ситуации; – разказва кратки случки и впечатления; – споделя намерения; – изразява желание да получи информация; – обяснява какво го интересува или от какво има нужда. Прилага компенсаторни стратегии: – използва прости изрази, изучени типови фрази; – използва мимики, жестове и прости езикови средства за преодоляване на трудности в общуването; – говори с произношение и интонация, доближаващи се до представените образци.
25–26	Город весь как на ладони!			
27–28	Города бывают разные...			
			Писане	– пише кратки лични съобщения (покана,обява и др.) – използва прости езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основни норми на чуждия език и не затрудняват разбирането.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможности за междупредметни връзки
	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	
6	7	8	9
Тематични кръгове: 1. Дом, семейство, родно място: ● околна среда, тип жилище, бит; ● семейни взаимоотношения, деца и възрастни. 2. Ваканция, пътувания: ● сезони, климат, природа. 3. Страна на изучавания език: ● основна историко-географска информация. **Сфери, роли, места за общуване:** Обучението пресъздава следните ситуации на общуване: ● разговор вкъщи, на гости. В рамките на посочените сфери на общуване учениците овладяват следната ролева компетентност: ● на домакин, на гост; ● на съсед; ● на партньор в частен разговор. **Словесни действия:** 1. Предметна и фактическа информация: Съобщения и въпроси за: ✓ лице/предмет, негови действия и състояния, бит, явления; ✓ наличие на лице/предмет; ✓ място на действието; ✓ съдържание на речта; ✓ качество, свойство на предмет. 2. Интелектуални отношения: Съгласие/несъгласие. Разрешение. 3. Емоционални отношения: Радост, удоволствие. Положително/отрицателно отношение. Интерес. Учудване. Досада. 4. Въздействие, убеждение: Предложение за съвместно действие. Молба за извършване на определено действие. Предлагане на помощ. Предложение, покана. 5. Речеви етикет: Приветствие, поздрав. Покана, съгласие при покана. Молба, предложение. Благодарност. 6. Структуриране на речта: Начало. Самокорекция. Край на разговор.	**Морфология:** 1. Употреба в речта на основните падежни значения: ***Именителен падеж*:** – субект на действието (ур. 18–19); – обръщение (ур. 18); – част от съставно именно сказуемо (ур. 18–19); – главна част в едносъставно битийно изречение (ур. 18–19); ***Предложен падеж*:** – за място с предлозите *в, на* (ур. 21–22); – за съдържанието на речта с предлога *о* (ур. 23–24); – изразяване на превозно средство (ур. 32–33). 2. Склонение на прилагателните в И. п. и П. п. (ур. 25–28). 3. Затвърдяване склонението на личните местоимения в И. п. и П. п. и употребата им в речта. 4. Бройни и редни числителни в И. п. 5. Глагол Употреба на сегашно време.		**Математика:** Понятие за естествени числа, дати. Сравнения. Логически изводи. **История и цивилизация:** Понятия за общество, символи, празници, традиции. Запознаване с важни събития от руската и българската история. **География и икономика:** Континенти. Посоки на света. Географска карта. Климат. **Човек и природа:** Земята. Вселената. Човекът. Хигиена. Заобикаляща среда. Растения. Животни. Екология. **Музика:** Музикални инструменти. Разучаване на руски песни.

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
			ЯДРА на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма
1	2	3	4	5
29	Сценарий праздника			Ученикът:
			Слушане	– разбира кратки диалози с един или повече събеседници, свързани с ежедневието;
30–31	На карусели – Винительный падеж			– разбира основната информация от кратки текстове с изучена тематика: разкази, стихотворения с ясна структура, прочетени с ясна дикция, стандартно произношение;
32–33	Издалека долго течет река Волга...			– разбира конкретна информация от кратки инструкции и съобщения.
			Четене	– разбира основната информация от кратки литературни текстове на познати и подходящи за възрастта теми;
34–35	Волга – как человек...			– разбира в подробности съдържанието на кратки писма и картички, написани на стандартен език;
36–37	Путешественник			– разпознава някои основни социокултурни особености в текстовете;
38	Силачи			– намира необходимата конкретна информация в кратки надписи, упътвания, инструкции.
			Говорене	– води кратък разговор, за да получи информация в ежедневни ситуации;
39	Зимний денек – пора на каток!			– разказва кратки случки и впечатления;
				– споделя намерения;
40–41	Солнечные часы			– изразява желание да получи информация;
				– обяснява какво го интересува или от какво има нужда.
				Прилага компенсаторни стратегии:
				– използва прости изрази, изучени типови фрази;
				– използва мимики, жестове и прости езикови средства за преодоляване на трудности в общуването;
				– говори с произношение и интонация, доближаващи се до представените образци.
			Писане	– пише кратки лични съобщения (покана, обява и др.);
				– използва прости езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основни норми на чуждия език и не затрудняват разбирането.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможности за между-предметни връзки
	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	
6	7	8	9
Тематични кръгове: 1. Дом, семейство, родно място: ● семейни взаимоотношения, деца и възрастни. 2. Училище и свободно време: ● интереси, хоби. 3. Ежедневие: ● помощ вкъщи; ● облекло. 4. Празници, традиции: ● тържества, празнуване; ● семейни традиции,подаръци. 5. Ваканция, пътувания: ● отдих, туризъм; ● нови места, запознанства; ● видове транспорт; ● сезони, климат, природа. 6. Страна на изучавания език: ● основна историко-географска информация; ● култура и социокултурно поведение. **Сфери, роли, места за общуване:** Обучението пресъздава следните ситуации на общуване: ● разговор вкъщи; ● общуване на улицата; ● общуване по време на екскурзия в друга страна, в непознат град. В рамките на посочените сфери на общуване учениците овладяват следната ролева компетентност: ● на домакин, на гост; ● на пътник; ● на зрител, на слушател; ● на партньор в частен разговор. **Словесни действия:** 1. Предметна и фактическа информация: Съобщения и въпроси за: ✓ лице/предмет, негови действия и състояния, бит, явления; ✓ насоченост на движението; ✓ обект на действието. 2. Интелектуални отношения: Съгласие/несъгласие. Необходимост. Желание. 3. Емоционални отношения: Радост, удоволствие. Очакване. Възхищение. Положително/отрицателно отношение. 4. Въздействие, убеждение: Предложение за съвместно действие. Молба за извършване на определено действие. Предлагане на помощ. Предложение. 5. Речеви етикет: Приветствие, поздрав.	**Фонетика:** Основни ИК **Морфология:** 1. Употреба в речта на основните падежни значения: ***Винителен падеж:*** – обект на действието (ур. 29–31); – за обозначаване на насоченост на действието с предлозите *в,* и *на* (ур. 34–35). 2. Склонение на прилагателните във В. п. (ур. 36–38). 3. Затвърдяване склонението на личните местоимения във В. п. и употребата им в речта. 4. Бройни и редни числителни в И. п. 5. Глагол Употреба на сегашно и минало време. I спрежение (ур. 39). Спрягане на глаголи от СВ. Глаголи за движение – на лексическа основа. 6. Наречия за начин на действие, обстоятелствени.	Да участват в учебен проект: – работа с автентични материали, справочници, компютър; – индивидуално проучване и събиране на информация от различни източници; – форми на представяне на познавателния материал – графично, таблично, модели; – взаимодействие и сътрудничество при съвместната познавателна работа.	**Изобразително изкуство:** Наблюдателност и въображение. Пространствено ориентиране. Естетически вкус. **Домашна техника и икономика:** Приготвяне на кулинарни специалитети. **Физическо възпитание и спорт.** Хигиена. Видове спорт. Създаване на чувство за екипност. Възпитание на състезателен дух.

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
			ЯДРА на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма
1	2	3	4	5
42 43 44	Знак метро – большое М Приключения Димы в московском метро Приглашаем вас на чай		Слушане	Ученикът: – разбира кратки диалози с един или повече събеседници, свързани с ежедневието; – разбира основната информация от кратки текстове с изучена тематика: разкази, стихотворения с ясна структура, прочетени с ясна дикция, стандартно произношение; – разбира конкретна информация от кратки инструкции и съобщения.
45 46 47	Лето в чайнике На карусели – Дательный падеж Дорога Дательного падежа		Четене	– разбира основната информация от кратки литературни текстове на познати и подходящи за възрастта теми; – разпознава някои основни социокултурни особености в текстовете; – намира необходимата конкретна информация в кратки надписи, упътвания, инструкции.
48 49–50 51–52 53–54 55–56	Ровесники Молодой и древний После соревнований Воспитание Шарика Вежливость на каждый день		Говорене	– води кратък разговор, за да получи информация в ежедневни ситуации; – разказва кратки случки и впечатления; – споделя намерения; – изразява желание да получи информация; – обяснява какво го интересува или от какво има нужда. Прилага компенсаторни стратегии: – използва прости изрази, изучени типови фрази; – използва мимики, жестове и прости езикови средства за преодоляване на трудности в общуването; – говори с произношение и интонация, доближаващи се до представените образци.
			Писане	– използва прости езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основни норми на чуждия език и не затрудняват разбирането.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможности за между-предметни връзки
	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	
6	7	8	9
Тематични кръгове: Дом, семейство, родно място: ● семейни взаимоотношения, деца и възрастни; ● домашни любимци. Свободно време: ● спорт, игри, развлечения. Ежедневие: ● градски транспорт; ● хранене. 4. Страна на изучавания език: ● основна историко-географска информация; ● култура и социокултурно поведение. **Сфери, роли, места за общуване:** Обучението пресъздава следните ситуации на общуване: ● разговор вкъщи; ● общуване на улицата; ● общуване по време на екскурзия в друга страна, в непознат град, в транспортно средство. В рамките на посочените сфери на общуване учениците овладяват следната ролева компетентност: ● на пътник; ● на партньор в частен разговор. **Словесни действия:** 1. Предметна и фактическа информация: Съобщения и въпроси за: ● адресат на действието; ● възраст на лице или предмет; ● лице или предмет, което/който изпитва състояние, желание, преживяване; ● място на действието (по повърхността); ● насоченост на действието (приближаване към цел). 2. Интелектуални отношения: Съгласие/несъгласие. Забрана. 3. Емоционални отношения: Радост, удоволствие. Укор. Възмущение. Огорчение. Положително/отрицателно отношение. Интерес. Учудване. 4. Въздействие, убеждение: Предложение за съвместно действие. Молба за извършване на определено действие. Съвет. Предлагане на помощ. Предложение, покана, отговор на предложение, покана. 5. Речеви етикет: Приветствие, поздрав. Връчване на подарък. Покана, съгласие или отказ при покана. Молба, предложение. Извинение, приемане на извинение. Благодарност, отговор при благодарност.		Да използват индивидуални стратегии: – на учене, самообучение, самоконтрол; – за компенсиране на недостатъчни знания и умения при общуване	**Български език:** Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. **Първи чужд език:** Стратегия на учене. **Човек и природа:** – животни; – екология.

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
			ЯДРА на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма
1	2	3	4	5
57	Больше всего на свете		Слушане	Ученикът: – разбира кратки диалози с един или повече събеседници, свързани с ежедневието;
58	Дел серьезных расписание…			– разбира основната информация от кратки текстове с изучена тематика: разкази, стихотворения с ясна структура, прочетени с ясна дикция, стандартно произношение;
59	Вовка и Касетофон			– разбира конкретна информация от кратки инструкции и съобщения.
			Четене	– разбира основната информация от кратки литературни текстове на познати и подходящи за възрастта теми;
60	Что ты с гордостью добавишь?			– разпознава някои основни социокултурни особености в текстовете; – намира необходимата конкретна информация в кратки надписи, упътвания, инструкции.
			Говорене	
61–62	На карусели – Творительный падеж			– води кратък разговор, за да получи информация в ежедневни ситуации; – разказва кратки случки и впечатления; – споделя намерения; – изразява желание да получи информация; – обяснява какво го интересува или от какво има нужда.
63	Мы – открыватели!			Прилага компенсаторни стратегии: – използва прости изрази, изучени типови фрази; – използва мимики, жестове и прости езикови средства за преодоляване на трудности в общуването;
64	Кем ты хочешь стать?			– говори с произношение и интонация, доближаващи се до представените образци.
65	Отчего на земле растут белые цветы?		Писане	– използва прости езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основни норми на чуждия език и не затрудняват разбирането.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможности за между-предметни връзки
	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	
6	7	8	9
Тематични кръгове: 1. Дом, семейство, родно място: ● домашни растения. 2. Училище и свободно време: ● взаимоотношения учител – ученик; ● приятелство. 3. Ежедневие: ● дневен режим. **Сфери, роли, места за общуване:** Обучението пресъздава следните ситуации на общуване: ● разговор вкъщи, в училище. В рамките на посочените сфери на общуване учениците овладяват следната ролева компетентност: ● на партньор в частен разговор. **Словесни действия:** 1. Предметна и фактическа информация: Съобщения и въпроси за: ✓ съвместно извършване на действие; ✓ средство на действието; ✓ място в пространството около предмета. 2. Интелектуални отношения: Съгласие/несъгласие. Необходимост. Разрешение. 3. Емоционални отношения: Радост, удоволствие. Положително/отрицателно отношение. Интерес. Учудване. 4. Въздействие, убеждение: Предложение за съвместно действие. Молба за извършване на определено действие. Съвет. Предлагане на помощ. Предложение, покана. 5. Речеви етикет: Запознанство, представяне. Приветствие, поздрав. Покана, съгласие при покана. Молба, предложение. Благодарност. 6. Структуриране на речта: Начало. Самокорекция. Край на разговор. 7. Възстановяване на прекъсната комуникация.	**Фонетика:** 1. Ударение 2. Основни ИК **Морфология:** 1. Употреба в речта на основните падежни значения: ***Творителен падеж:*** – оръдие на действие (ур. 61); – в глаголни конструкции (*интересоваться, …*) (ур. 60)*;* – съвместност на действието с предлога *с* (ур. 62); – място на действието с предлозите *над, под, перед, за* (ур. 63). 2. Склонение на прилагателните в Т. п. (ур. 64). 3. Затвърдяване склонението на личните местоимения в Т. п. и употребата им в речта. 4. Бройни и редни числителни в И. п. 5. Глагол. Глаголно управление – глаголи с Т. п. Употреба на сегашно и минало време. I спрежение (ур. 61–62). Спрягане на глаголи от НСВ. 6. Наречия за начин на действие, обстоятелствени.	На учениците трябва да се даде възможност – да работят в благоприятен климат, стимулиращ техните творчески възможности; – да работят индивидуално и по двойки; – да участват в комуникация (учител – ученик, ученик – ученик); – да участват в инсценировки, ролеви игри; – да слушат и четат микротекстове; – да слушат и четат адаптирани учебни материали; – да развиват стратегии за учене на базата на родния и I чужд език; – да опознават страната на изучавания език.	**Български език:** Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. **Първи чужд език:** Стратегия на учене. **Човек и природа:** – животни; – екология.

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
			ЯДРА на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма
1	2	3	4	5
66–67 68–69 70–71 72–73 74–75 76–77 78	Как жеребенок Миша нашел себе фамилию На карусели – Родительный падеж Хлеб всему голова Символ и душа России Мы – открыватели! В волшебном лесу Карусель падежей		Слушане Четене Говорене Писане	Ученикът: – разбира кратки диалози с един или повече събеседници, свързани с ежедневието; – разбира основната информация от кратки текстове с изучена тематика: разкази, стихотворения с ясна структура, прочетени с ясна дикция, стандартно произношение; – разбира конкретна информация от кратки инструкции и съобщения. – разбира основната информация от кратки литературни текстове на познати и подходящи за възрастта теми; – разпознава някои основни социокултурни особености в текстовете; – намира необходимата конкретна информация в кратки надписи, упътвания, инструкции. – води кратък разговор, за да получи информация в ежедневни ситуации; – разказва кратки случки и впечатления; – споделя намерения; – изразява желание да получи информация; – обяснява какво го интересува или от какво има нужда. Прилага компенсаторни стратегии: – използва прости изрази, изучени типови фрази; – използва мимики, жестове и прости езикови средства за преодоляване на трудности в общуването; – говори с произношение и интонация, доближаващи се до представените образци. – използва прости езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основни норми на чуждия език и не затрудняват разбирането.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможности за между-предметни връзки
	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	
6	7	8	9
Тематични кръгове: 1. Ежедневие: ● хранене. 2 Празници и традиции: ● сувенири. 3. Страна на изучавания език: ● и социокултурно поведение. **Сфери, роли, места за общуване:** Обучението пресъздава следните ситуации на общуване: ● разговор по телефона; ● на обществено място. В рамките на посочените сфери на общуване учениците овладяват следната ролева компетентност: ● на партньор в частен разговор; ● в диалози на обществени места. **Словесни действия:** 1. Предметна и фактическа информация: Съобщения и въпроси за: ✓ принадлежност на предмет; ✓ отсъствие на лице/предмет; ✓ материал, от който е направен предмет; ✓ предназначение; ✓ изходна точка на действието; ✓ непосредствена близост; ✓ начална/крайна точка на движението. 2. Интелектуални отношения: Съгласие/несъгласие. 3. Емоционални отношения: Радост, удоволствие. Положително/отрицателно отношение. Интерес. Учудване. 4. Въздействие, убеждение: Молба за извършване на определено действие. Молба за конкретна вещ. 5. Речеви етикет: Приветствие, поздрав. Молба, предложение. Благодарност, отговор при благодарност. Сбогуване. 6. Структуриране на речта: Начало. Самокорекция. Край на разговор. 7. Разговор по телефона.	**Фонетика:** 1. Ударение 2. Основни ИК **Морфология:** 1. Употреба в речта на основните падежни значения: ***Родителен падеж:*** – означаване на принадлежност (ур. 66–69); – при отрицание (ур. 68–69); – с глаголи, изискващи Р. п. (*боя́ться*); – с предлозите *без, для, из, от, до, у* (ур. 70–75). 2. Склонение на прилагателните в Р. п. (ур. 70–71). 3. Затвърдяване склонението на личните местоимения в Р. п. и употребата им в речта. 4. Глагол. Глаголно управление – глаголи с Р. п. 5. Наречия за начин на действие, обстоятелствени. **Синтаксис:** 1. Двусъставно изречение: – със спрегаема глаголна форма; – без спрегаема глаголна форма. 2. Едносъставно изречение. 3. Въпросителни изречения: общ въпрос, алтернативен въпрос. 4. Пряка и косвена реч. Преобразуване на пряката реч в косвена.Словоред в простото изречение. **Лексика:** Лексикалният базов минимум включва основна активна лексика (около 350 лексикални единици – думи).	На учениците трябва да се даде възможност – да работят в благоприятен климат, стимулиращ техните творчески възможности; – да работят индивидуално и по двойки; – да участват в комуникация (учител – ученик, ученик – ученик); – да участват в инсценировки, ролеви игри; – да слушат и четат микротекстове; – да слушат и четат адаптирани учебни материали; – да развиват стратегии за учене на базата на родния и I чужд език; – да опознават страната на изучавания език.	**Български език:** Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. **Първи чужд език:** Стратегия на учене. **Изобразително изкуство:** Естетически вкус. **Музика:** Разучаване на руски песни.

Карусель

Методическое руководство

Снежана Пейчева, Красимир Ангелов, Мария Николова
Васка Гуджева, Надя Паунова

Българска, I издание, 2006 г.

Рецензенти: Бончо Господинов, Надя Чернева, Маргарита Любомирова
Редактор на издателството: Емилия Драганова
Коректор: Емилия Драганова
Оформление на корицата: Станимир Бонев
Компютърен дизайн: Ели Колева-Лазарова

Снежана Пейчева
Мария Николова • Надя Паунова
Васка Гуджева • Красимир Ангелов

Карусель

МЕТОДИЧЕСКОЕ РУКОВОДСТВО

К УЧЕБНИКУ ПО РУССКОМУ ЯЗЫКУ

ДЛЯ 6 КЛАССА

ЛЕ-
-ТЕ
РА-

Карусель

Методическое руководство к учебнику по русскому языку для 6 класса

Снежана Пейчева, Мария Николова, Надя Паунова,
Васка Гуджева, Красимир Ангелов

© Издателство „Летера“, Пловдив – 2007 г.
© Снежана Пейчева, Мария Николова, Надя Паунова,
Васка Гуджева, Красимир Ангелов – автори, 2007 г.

Издателство „Летера“
4000 Пловдив, пк 802, ул. „Родопи“ № 62
тел.: (032) 600 930, 600 941; факс: (032) 600 940
e-mail: office@lettera.bg

1124 София, ул. „Светослав Тертер“ № 10
тел.: (02) 946 16 07, тел./факс: (02) 944 14 52
e-mail: lettera_sofia@abv.bg

ISBN 978-954-516-703-4

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Предговор и указание за работа с методическото ръководство 5
2. Концепция за учебната система по руски език „Карусель“, предназначена за средната степен на българското училище 6
3. Примерни разработки на уроците 14
Тема: **Здравствуй, шестой класс! 14**
Тема: **Сколько летних приключений! 14**
Тема: **Летний репортаж 15**
Тема: **Мы – исследователи! 15**
Тема: **Живые листья 16**
Тема: **Какие мы? 17**
Тема: **Прогулка по Третьяковской галерее 18**
Тема: **Илья Муромец и Соловей-Разбойник 19**
Тема: **От южных морей до полярного края... ..... 20**
Тема: **Что такое Россия? 20**
Тема: **Дом на века 20**
Тема: **Моя Родина – „земной рай“... ..... 21**
Тема: **Все мы – языковеды! 22**
Тема: **Всему название дано... ..... 22**
Тема: **Глобус крутится, вертится... ..... 24**
Тема: **Земля из космоса 24**
Тема: **Ёлка 25**
Тема: **В дорогу скорее... ..... 26**
Тема: **Приходим, приезжаем... ..... 26**
Тема: **Пропустил – наверстай! 27**
Тема: **Два брата 28**
Тема: **О счастье, о мечте и ещё кое о чём... ..... 29**
Тема: **Мы приехали в Москву 30**
Тема: **Я иду, шагаю по Москве... ..... 31**
Тема: **Интересная часть речи 32**
Тема: **Алло! Алло! 32**
Тема: **Трудиться – не лениться 33**
Тема: **Ничего себе больной... ..... 33**
Тема: **Невезучка 34**
Тема: **Маленькие сценки из школьной жизни – 1 ..... 35**
Тема: **Маленькие сценки из школьной жизни – 2 ..... 36**
Тема: **Пропустил – наверстай! 37**
Тема: **Дерево-красавица 37**
Тема: **День длинней, короче ночь... ..... 38**
Тема: **Русский лес 39**
Тема: **Рекорды, рекорды... ..... 40**
Тема: **Директор на один день 40**
Тема: **Скучен день до вечера, когда делать нечего 41**
Тема: **Лягушка-невеста 42**
Тема: **Приятные хлопоты 42**
Тема: **Секрет мастерства 43**

Тема: **Край чудес и красоты** **43**
Тема: **Пропустил – наверстай!** **45**
Тема: **Занятие для души** **45**
Тема: **У театральной афиши** **46**
Тема: **Знакомьтесь – Большой театр** **47**
Тема: **В редакции газеты** **48**
4. Приложение **49**
5. Песни и текстове в аудиокасетата **55**
6. Лексически минимум по руски език за 6. клас **63**
7. Примерно годишно разпределение **67**

Предговор и указание за работа с методическото ръководство към учебната система „Карусель“

Уважаеми колеги,

Петият учебник от системата „Карусель“ за 6. клас е предназначен за учениците, изучаващи руски език като първи чужд – пета година на обучение.

Комплектът за 6. клас „Карусель“ е разработен съгласно изискванията на МОН, посочени в учебната програма по руски език за 5. и 6. клас (първи чужд език – задължителна подготовка). Той включва учебник, тетрадка за самостоятелна работа, методическо ръководство за учителя и аудиокасета.

Учебната система се базира на съвременни методически подходи. При подбора и представянето на езиковия материал е използван комуникативно-дейностният подход, а основната единица на обучението е речевото действие.

Учебното съдържание способства за реализиране на основните цели в обучението по руски език, а именно:

- интегрирано развиване на навиците и уменията за слушане, говорене, четене и писане с приоритет на устната реч;
- формиране на потребност от общуване на руски език;
- създаване на интерес към изучаването му и изграждане на положителна нагласа към учебния труд;
- формиране и развиване комуникативните умения на ученика по руски език;
- натрупване на активен и пасивен речников запас.

Учебният комплект е предвиден за хорариум от 85 (осемдесет и пет) учебни часа. Предложеното годишно разпределение на часовете не е задължително. Възможно е разпределение на предложения учебен материал според възможностите и конкретните условия във всяко училище.

В методическото ръководство се дават примерни варианти за работа по всички уроци от учебника.

Предлагат се и примерни варианти на три контролни работи, които е препоръчително да бъдат изпълнени след обобщенията по глаголи за движение и изразяване на време в руския език (първи тест), по инфинитив, спрежение и време на глагола (втори тест) и по прилагателно име – степени за сравнение и кратки прилагателни (трети тест).

Песните, приложени в методическото ръководство, се разучават при наличие на време и желание. Мястото им не е фиксирано в учебника.

Авторският колектив на учебната система „Карусель“ има амбицията да работи непрекъснато върху усъвършенстването на създадените модули и декларира своята готовност за сътрудничество с учителите по руски език от цялата страна.

Надяваме се, че колегите и родителите, чиито деца учат руски език по учебната система „Карусель“, ще споделят с нас впечатленията си от работата с нея. В тази връзка предварително благодарим за всички бележки, критики, предложения и мнения относно учебната система. Всички те ще бъдат разгледани с нужното внимание и уважение.

На всички колеги пожелаваме полезотворна работа!

Снежана Пейчева
Мария Николова
Надя Паунова
Васка Гуджева
Красимир Ангелов

КОНЦЕПЦИЯ
за учебната система по руски език „Карусель“, предназначена за средната степен на българското училище

Учебникът по руски език за 6. клас „Карусель“ е петият учебник от системата „Карусель“ по руски език като **първи чужд** и е предназначен за втората година от прогимназиалния етап на обучение по този предмет. В 6. клас продължава изучаването на езика на системно равнище. Осъзнаването на езиковите закономерности става на основата на граматическите правила и на понятията *падеж*, *склонение*, *спрежение*, *инфинитив*, *парадигма* и др., с помощта на които се описва системата на руския език. Това налага и коренната смяна на характера на учебната дейност.

В 6. клас продължава въвеждането в теорията на езика и се включват два подхода към езиковите явления: **функционалният** и **системният подход,** на употреба и обобщение на системно равнище. Ако се позовем на понятието **равнище на овладяване,** което е твърде популярно в съвременната теория на чуждоезиковото обучение, трябва да отбележим, че това е равнище, което дава друга характеристика на средния етап на обучение. В тази светлина основната цел на обучение в 6. клас е **да се осмисли** в термините на описанието на езика натрупаният опит, **да се разшири** базата на комуникативните умения и навици чрез съзнателно усвояване на глагола, разновидностите на прилагателните имена и другите части на речта, посочени в програмата, **да се завърши** процесът на овладяване на ежедневното общуване в областта на четирите вида речева дейност (говорене, аудиране, четене, писане) и в рамките на възрастовите особености на учениците.

Включването на теорията на езика в овладяването затруднява учениците, които са свикнали да работят по други начини. Ето защо най-голямото предизвикателство за учебника в 6. клас е **да спомогне за провеждането на интересен учебен процес, да поддържа и да разшири положителното отношение към езика и удоволствието,** с което той се изучава на началния етап.

1. Обща характеристика на учебника за 6. клас „Карусель“

Учебникът е разработен върху идеите на комуникативната система на обучение. Комуникативната система на обучение е организирана около свои подходи, принципи, методи и възгледи за овладяването на чужд език, които в „Карусель“ получават специфична интерпретация.

Основният подход към определяне на целите, отбора на съдържанието, избора на методите и организацията на учебния процес е **личностният (антропологичен) подход.** Същността на този подход, определящ за учебника, се разбира по следния начин: учебните цели и учебното съдържание се определят и подчиняват на потребностите на учащите се. Чрез обучението по руски език учениците задоволяват както практическите, така и духовните си потребности. С практическите комуникативни потребности на ученика е съобразено съдържанието на обучението, подбрано и реализирано в учебника. Духовните потребности на учениците се стимулират и удовлетворяват най-вече чрез създаване на възможности за приобщаване към културата на Русия по начин, достъпен за децата на този етап на обучение.

В учебника е намерил широко приложение един от най-важните принципи на съвременната методика на чуждоезиковото обучение, а именно **принципът на обучение чрез култура.** Езикът на всички равнища и особено от 6. клас нататък се използва непосредствено не само като начин за решаване на ежедневни комуникативни задачи, но и за усвояване на нови знания и докосване до нови реалности. В учебника са търсени и разработени различни начини за постигане на единство между двата компонента на учебното съдър-

жание – **езиковия и страноведския (културологичния) компонент.** Информацията за страната и нейната култура се изучава в неразривна връзка с формирането на комуникативни умения и навици, като страноведският материал често служи като интересна и мотивираща съдържателна основа за изучаване на една по-абстрактна материя, каквато е езикът. Така уроците за руската планина Урал и столицата Москва с възможности за срещи, наблюдения, фотографии и т. н. са великолепна основа за овладяване на употребата и окончанията на съществителните имена от III склонение и кратките форми на прилагателните имена. В учебника са направени много опити за съчетаване на езика и страноznанието (културата), което е изискване и на комуникативния подход към обучението.

Друга проява на личностния подход е построяването на учебния процес в съответствие със структурата на езиковото съзнание на личността и възможностите на детето да възприема новия езиков материал. Известно е, че основен начин на овладяване в комуникативните системи на обучение е комуникативната практика. Комуникативната практика обаче, принципно отразяваща структурата на реалния комуникативен процес, не е достатъчна за пълното овладяване на езика. Именно затова, наред с комуникативните методи на обучение, в учебния процес се използват и **други методи: речеви, интерактивни, узуално-тематични** и др., със своя система от упражнения. Това предполага гъвкавото съчетание на различни методи при доминиращия характер на **комуникативния метод.** Некомуникативните методи и разработените в светлината на техните идеи упражнения създават предпоставки за по-пълно прилагане на комуникативния метод, подготвят комуникативната практика, спомагат за формирането на комуникативни умения и навици.

Личностният подход в едно по-широко разбиране предполага също така хуманно и щадящо отношение към ученика. Учебникът трябва да създава условия за приятен, мотивиран, творчески учебен процес. В учебника е направен опит това изискване да бъде спазено. Многобройните картини и друг илюстративен материал, схеми, графики, включването на стихотворения, стимулиращи творческите възможности на обучаваните, използването на любопитен и живописен страноведски материал, активното участие на ученика в познавателната дейност – това са част от усилията да се повиши мотивацията за учене и да се направи учебният процес привлекателен.

В учебника последователно се съчетават **функционалният и системният подход.** Функционалният подход се прилага на равнището на овладяването на новите езикови явления, а тяхното обобщаване, извеждането на правилата става чрез прилагане на системния подход. Лексико-граматическите уроци в учебника са построени по този начин. В обобщителните и други типове уроци функционалният и системният подходи взаимно се допълват.

2. Учебникът и целите на обучението

Целите на обучението в 6. клас се определят в рамките на целите на обучението за учебния курс 2.–12. клас. Те са съобразени и с изискванията на Европейския съюз към равнището на владеене на чужд език с оглед на неговото функциониране в рамките на Съюза, които са изложени в няколко документа с препоръчителен характер и разпространени под общото название „Европейско портфолио“.

Основното понятие при формирането на целите на обучение е понятието **комуникативна компетентност,** разбирано като способност на личността за извършване на речева дейност с определени параметри. В основата на тази способност лежи сложен механизъм, чиито основни компоненти са знанията, уменията и навиците.

Целта определя равнището на комуникативната компетентност, която трябва да се достигне и благодарение на която ученикът е в състояние да извърши речева дейност:

да участва в разговор в диалогична или монологична форма, да разбере звучащ текст с определена сложност, да прочете даден текст или да напише такъв текст. Целта се определя чрез **комуникативния продукт,** който всеки ученик трябва да бъде в състояние да произведе в резултат на обучението. Целите се конкретизират чрез **задачите,** които трябва да бъдат последователно решени, за да се постигнат тези цели.

В учебния процес по чужд език се осъществяват два вида цели: **комуникативно-практически** и **общообразователни.** Общообразователните цели са насочени към изграждане на качества за международно общуване чрез разбиране на начина на живот и манталитета на представителите на съответната нация и приобщаване към тяхната култура.

Програмните цели се формулират за всеки вид речева дейност поотделно и се осъществяват по следния начин:

✓ **Фонетична компетентност**

Основната цел в тази област е: разширяване и затвърждаване на произносителните, интонационните и свързаните с тях графически умения и навици. Основните задачи са определени в програмата. Те включват затвърждаване на вече усвоени звукове в различни положения и на интонационни конструкции, върху които е работено в предходните класове.

✓ **Формиране на лексическа компетентност**

Основната цел на овладяването на новия лексически материал е запомнянето, трайното съхраняване на лексическите единици във вербалната памет на ученика, изграждане на умения и навици за бърз, точен и безпогрешен избор на подходящите думи за предаване на конкретно съдържание и комбинирането им по законите на руския език.

✓ **Формиране на граматическа компетентност**

Основната цел на формирането на граматическата компетентност е усвояването на посочените в програмата словесни действия (речеви актове) чрез овладяване на определения граматичен материал до равнището на навика.

✓ **Формиране на умения и навици в областта на устната реч**

АУДИРАНЕ

Формиране на комуникативна компетентност в областта на аудирането

Ученикът:

– разбира диалозите, които са включени в учебника, в изпълнение на своите съученици или в запис от аудиокасетата;
– разбира при слушане съдържанието на кратки разкази, близки до включените в учебника, с опора или без опора на текста;
– разбира съдържанието на кратки и достъпни стихотворения, близки до включените в учебника;
– разбира команди, указания, инструкции за поведение на обществени места: разговор по телефон, магазин, културни учреждения, на улицата, в този обем, в който те са представени в учебника.

ГОВОРЕНЕ

Формиране на комуникативна компетентност в областта на говоренето

Ученикът трябва:

– да бъде в състояние да построява диалогични и монологични изказвания по дадените теми и в техните ситуативни реализации;
– да изяснява местонахождения на обекти, да разпитва за тях минувачи и служебни лица;

– да води диалози в магазини за дрехи, за сувенири, в книжарници, в транспортни средства;
– да участва в диалози на тема приятели, увлечения, професии, поведение на обществени места;
– да разказва за себе си, за интересите и увлеченията си, да представя приятелите си;
– да описва своето училище и живота в него;
– да разказва за случки, събития, срещи, да описва преживявания и състояния;
– да използва всички средства при уточняване на време и пространство.

Диалозите и кратките монологични изказвания са в рамките на изучения лексико-граматичен материал.

ЧЕТЕНЕ

Формиране на компетентност в областта на четенето

Ученикът в 6. клас трябва:
– да умее да чете и да разбира несложни в структурно и смислово отношение разкази, достъпни за възрастта му, малко по-трудни в езиково отношение от натрупания до този момент арсенал от езикови средства;
– да разбира кратки стихотворения, които не включват изрази, нуждаещи се от езиков анализ;
– да разбира надписи и упътвания в превозни средства и по улиците на града.

ПИСАНЕ

Формиране на комуникативна компетентност в областта на писането

Ученикът трябва:
– да пише кратки разсъждения и описания по учебните теми.

3. Учебното съдържание в „Карусель для 6 класса“

Учебното съдържание в учебника за 6. клас „Карусель“ включва:

лексически минимум; граматичен минимум; комуникативен минимум; културоведски и страноведски минимум.

Определящо място в учебното съдържание заема **комуникативно-ситуативният минимум.** При съставянето на аспектните минимуми задължително се има предвид езиковият материал, който обслужва тези ситуации.

Известно е, че темите за общуване като компонент на комуникативния минимум са фиксирани в програмата и не могат да се променят, а освен това едни и същи теми обслужват обучението от 2. до 6. клас. Промяната на комуникативния минимум се осъществява чрез ситуативната реализация на тези теми. Тази промяна в ситуативния минимум върви по следните линии:

– Така наречените типични битови ситуации, които са най-важният компонент на ситуативния минимум в учебниците за началния курс, в 6. клас постепенно се допълват и обогатяват с нови думи и изрази.

– Включват се и нови ситуации, характерни за всекидневното стандартизирано битово обслужване.

Ситуативният минимум обаче постепенно се ориентира към непредсказуемото личностно общуване, което включва взаимоотношения, описания на събития и личности, споделяне на преживявания, споделяне на оценки и впечатления и т. н. Това до голяма степен прави модела на общуване, представен в учебника за 6. клас, емоционално наситен, личностно ориентиран, а самия учебник по-познавателен.

Така например темата „Град“ се затвърждава чрез изключително важни ситуации за ориентация по улиците на големия град, но новите ситуации са свързани с поведението на младите хора в ситуация *„Потерялся в большом городе“* и предполагат овладяване на речеви действия, изразяващи оценка на поведение, провокират разговор на тема *„Вежливость“*, засилват комуникативната насоченост на учебника.

В **комуникативния минимум** са включени още: словесните действия, включени в програмата и подлежащи на овладяване, модели на типични диалогични и монологични изказвания в рамките на изучения материал и в рамките на посочените теми, ситуации, които конкретизират целите.

Лексическият минимум е разработен в съответствие с изискванията на програмата и е с обем 350 нови лексически единици, в съответствие е с темите, фиксирани в програмата и ситуациите, включени в комуникативния минимум. Думите и изразите са подбрани по няколко основни критерия: ситуативна честотност, т. е. честота на реалната употреба в речта; тематична честотност, т. е. надситуативна лексика, обслужваща определена тема, независимо от ситуациите; лексика, необходима за адекватно представяне на руската езикова система, главно по части на речта: глаголи, прилагателни имена, наречия, съществителни имена (синоними, антоними, общоупотребителна лексика извън комуникативния минимум).

Граматическият минимум включва задължителния материал, представен в програмата. Това са преди всичко правила, разкриващи основните характеристики на глагола, глаголи за движение, склоненията на имената (съществителни, прилагателни, притежателни и указателни местоимения). Паралелно продължава работата по други части на речта: съществителни, числителни, наречия.

В граматическия минимум се включват най-важните употреби на съответните граматически единици в конкретни речеви действия или ситуации. По този начин в учебника се засилва връзката между граматическия и комуникативния минимум.

Граматическият материал е представен в минимума по различен начин. Основният сред тях е чрез правила и парадигми, допълнени с описания на функционално равнище – модели, образци, указания, инструкции и т. н.

За да се обезпечи и подпомогне практическото усвояване на граматиката, правилата, когато това е възможно, са представени паралелно и на лексическо равнище в рамките на словосъчетанията с най-употребителните глаголи или съществителни.

Страноведски минимум и минимум, отнасящ се до представяне на руската култура

В този учебник материалът със страноведски характер е изключително богат. Основната теза в концепцията за учебника е, че страноведският материал трябва да служи като основа за изучаване и овладяване на езиковия материал, включен в минимумите, да бъде подчинен на идеята за реализация на практическите и общообразователните цели в единство.

Продължава запознаването с руската история, географията и пространствата на Русия, с планините и градовете, символи на руската националност (руската дървена къща, планината Урал, гр. Москва, Кремъл), с природата на Русия, с древното и съвременното руско изкуство в достъпна за възрастта на учениците форма.

Надяваме се изобилието на страноведски материал да направи учебника по-ярък, по-полезен и привлекателен.

4. Типове и видове упражнения в учебника

В учебника се използват различни типове и видове упражнения. Основните сред тях са **речевите** и близките до тях усъвършенствани **езикови** упражнения, **интерактивни-**

те упражнения, **речекомуникативни** (псевдокомуникативни), **комуникативните** упражнения. Преобладават комуникативните и речекомуникативните упражнения. Те са повече от половината от всички други видове.

Често използваните **речеви** упражнения са:

– задаване и отговор на въпроси към писмени текстове или към диалози;

– четене с определена, предварително поставена цел и отговор на въпроси с думи и изречения от текстовете;

– преразкази на текстове и др.

В тази група можем да включим и упражнения като:

– възстановяване на липсваща реплика в диалози;

– замяна на картини със съответни думи в текстове, усъвършенстван вариант на езикови упражнения.

В единични случаи се използват преводни упражнения.

Интерактивните упражнения (изпълнение на дейности в групи в атмосферата на взаимопомощ и взаимодействие) заемат определено място както на уроците по четене, така и на уроците за овладяване на нов езиков материал. Такива са упражненията за сравняване на герои, на поведение, на пейзажи **(сравнителна диаграма);** групиране по определени признаци на езиковите средства (различни видове **кластери, пъзели**); създаване на общи диалози; уточняване в групата на планове за изказване по определена тема; подбор на езиков материал за изпълнението на поставена комуникативна задача **(алитерация)** и др.

Речекомуникативните (псевдокомуникативните) упражнения са различни по своята форма и начин на представяне. Те се използват на всички етапи на овладяване на новия езиков материал и във всички моменти от формиране на уменията и навиците. Такива са някои упражнения, свързани с овладяването на езикови средства чрез така наречения **узуално-тематичен метод.** Този метод предполага овладяване чрез изпълнение на различни задачи към един и същи текст. В случай на овладяване на нов езиков материал това става чрез поставяне на такива въпроси, които променят смисъла на текста и не позволяват на ученика да отговаря с готови фрази. Така упражнението задава смисъла на изказването, създава проблемна, т. е. развиваща ситуация, но в същото време подпомага ученика в началото на овладяването на едно или друго средство или явление, маркирайки не само смисъла, но и етапите на осъществяване на изказването.

Псевдокомуникативни са упражненията, които предполагат овладяване чрез изпълнение на отделни речеви действия (помолете за нещо, съгласете се с нещо, потърсете информация за нещо и т. н.), които са включени в учебните програми. Тези упражнения са подходящи за формиране на навици на комуникативна основа.

Комуникативните упражнения способстват в най-висока степен за формирането на комуникативната компетентност. Такива са: провеждане на диалогично или монологично изказване по зададен смисъл, по ключови думи, по ситуации, по зададени теми; провеждане на обсъждане по даден проблем, оценка на книги, поведение, събития; представяне и аргументиране на собствено мнение; театрализация на текстове, провеждане на ролеви игри и т. н.

По-особено място в системата на упражненията заемат така наречените **проекти** по различни теми. В дадения учебник се предпочитат краткосрочни проекти по изучен в клас материал, които по-лесно се изпълняват и контролират. По своята същност това са комуникативни упражнения, изградени върху реални факти, събрани от учениците за решаване на поставен проблем.

Така изградената система от упражнения съответства на всички етапи на овладяване – от въвеждането и семантизацията на явленията до изграждането на уменията.

Овладяването на новите езикови явления, както и развитието на видовете речева дейност става по време на изпълнението на различни типове и видове упражнения.

Умелото съчетаване **на функционалния и системния подход** е задължително за равнището на овладяване в 6. клас. Овладяването се провежда **на функционално равнище,** като се търсят различни начини за провеждането на този процес на практическа основа. Използват се практически начини за въвеждане, семантизация, разбиране и систематизация на изучаваното явление или на новата лексика чрез работа с опора на текст, по дадени образци, по аналогия, по инструкция и указания, чрез представяне на правилото по начин, способстващ за неговото непосредствено използване в речта. Обобщението обаче, извеждането на правилата, експлицирането на неговите различни значения, наблюденията върху окончанията му става задължително **на системна основа** с използване на понятията *падеж*, *значение*, *употреба*, *спрежение*, *инфинитив*, *парадигма* и т. н. За предпочитане е учениците сами да направят обобщенията на системно равнище и в учебника се създават възможности за самостоятелна работа в тази насока. Ученикът се стимулира да употребява, да наблюдава, да обобщава, да прави изводи, самостоятелно да извлича необходимата му информация в процеса на практическата работа.

5. Структура на учебната дейност и на учебника

Учебник

В учебника са представени различни типове уроци.

Комплексни уроци:

- ✓ с основна насоченост към формиране на навици в процеса на овладяването на нови езикови и речеви средства и правила за тяхното функциониране в речта; подготвителни към този тип уроци, построени главно върху страноведски материал;
- ✓ с основна насоченост към формиране на навици и умения за развитие на говоренето (диалогична и монологична форма);
- ✓ с основна насоченост към овладяване на навиците за четене и разбиране;
- ✓ обобщителни уроци.

Комплексните уроци могат да бъдат сюжетни. Но това е само формата на урока, която го прави по-интересен. Вътрешната му логика се определя от логиката на процеса на овладяване и от структурата на уменията и навиците.

Всяко ново явление минава през различни етапи на методическа интерпретация: **въвеждане, семантизация, автоматизация (изграждане на навици), творческа дейност (изграждане на умения).**

При семантизацията на граматическото явление (правилото) или новата лексическа единица се избира един от разработените в методиката начини на семантизация. Това обикновено е семантизация чрез наблюдение и досещане, тълкуване, с опора на картина или смесен вариант, който най-често е за предпочитане.

Учениците се поставят в ситуация на проблем и решаване на речеви задачи, на анализ и самостоятелно досещане за значението на новото явление.

Вторият етап включва наблюдение върху употребата на новото явление в речта, извличане на правилото, онагледяване на правилото по подходящ начин.

В хода на урока се разкриват и други значения и употреби на думата или правилото в речта.

Третият етап се занимава предимно с работа върху основната единица на обучение – словесното действие, автоматизация на граматическите операции или на операциите с новите думи, предотвратяване на възможните грешки, включването на езиковите явления в кратки диалогични изказвания и т. н. до пълното формиране на навиците.

Овладяването в рамките на урока (или в някой от следващите уроци) на уменията за творческа, спонтанна дейност и работа за формиране на уменията е най-важният етап на овладяването, защото е свързан с постигането на целта на урока или параграфа.

На усвояването на новите граматически и лексически средства и явления се отделят няколко урока, включително уроци за овладяване на особени случаи на образуване и изключения. Това позволява в рамките на един параграф от учебника новите явления да се повторят неколкократно в нови и различни ситуации.

В хода на урока се прилагат различни упражнения в зависимост от поставените цели и задачи на дадения етап.

Обобщителните уроци включват обобщения на различни равнища и по различен начин както на лексическия материал, така и на граматическите явления. Прилагат се различни типове упражнения, подходящи за обобщение: интерактивни, речеви, речекомуникативни и комуникативни.

Уроците за четене се разработват в следните структурни звена:

– предтекстова работа (подготовка за четене);

– четене на текста и паралелно изпълнение на задачи по текста;

– следтекстови упражнения;

– система от упражнения за проверка на разбирането.

Работи се върху думите за пасивна и активна употреба.

Учебникът е разделен на няколко параграфа, които включват в единство всички типове уроци, обединени обикновено около съдържанието на урока за нови лексико-граматически знания.

В края на учебника е включен в системен вид, т. е. обобщен на системно равнище, справочен материал за значението и граматическите признаци на изучените граматически явления.

В учебния комплект, освен учебника, влизат още:

Тетрадка за самостоятелна работа

Методическо ръководство

Аудиокасета

Тяхната функция е достатъчно ясна. Мястото на тетрадката за самостоятелна работа е неоценима. Тя е част от учебника и абсолютно не може да се пренебрегва.

6. Проверка и оценка на езиковото и комуникативното развитие на учениците

Проверката става на всички равнища:

– на равнището на изречението;

– на типовата фраза;

– на работа по модели на словесното действие в рамките на диалозите и монолозите.

Проверката се извършва чрез тестове, разкази по картини и теми, въз основа на данни от тетрадката за самостоятелна работа, от участие в изпълнение на проекти и др.

Надяваме се, че учебникът отговаря на съвременните изисквания към обучението по руски език и ще бъде не само полезен, но и приятен за работа.

Примерни разработки на уроците

Тема: Здравствуй, шестой класс!

I. Цели:
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Фонетична компетентност:

• усъвършенстване на навиците за интониране: ИК-1, ИК-2.

Лексическа компетентност:

• преговор на лексиката по темата: *„Школа“.*

Комуникативна компетентност:

Говорене: изграждане на умение за самостоятелно изразяване на собствено мнение.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът може да започне с обръщението към учениците – пожеланието в каре-то.
2. Чрез беседа се уточнява какво говори човечето „Я“. По време на беседата се изисква от учениците да изказват собствено разбиране на понятията *„ребенок – подросток – взрослый“* и израза *„более критично смотреть на мир“.*
3. След беседата се изпълняват упражненията в ТСР.

Тема: Сколько летних приключений!

I. Цели:
Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лексическа компетентност:

- преговор на лексиката по темата: „*Летние каникулы“*
- обогатяване на речниковия запас на учениците с устойчиви словосъчетания: *„На седьмом небе от счастья!“, „Классно!“, „Глаза боятся, а руки делают!“.*

Комуникативна компетентност:

Четене: развиване на умения за извличане на информация от текст.

Говорене: употреба на лексическите и речевите модели в сходни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът може да започне със стихотворението за месец септември и отговорите на въпросите към него.
2. Работи се по Форума. Възможно е да се работи в следния ред:
   а) учениците прочитат наум мненията на децата във Форума;
   б) зачитат отговора на въпроса*: „Что случилось с ребятами впервые в жизни?“*;
   в) изпълняват упражнения № 3 и 4 от учебника – усвояват руските фразеологизми.
3. Устната монологична реч се развива с упражненията от рубриката *„Поговорим“*:
   – всеки ученик прочита пред класа мнението, което съвпада с неговото;
   – при изпълнението на упражненията в частта „С кем из участников Форума вы хотите познакомиться?“ се преговаря лексиката по темата *„Знакомство“*;
   – учениците се поставят в ситуацията на участниците във Форума и разказват за себе си по предложените в упражнение № 6 въпроси.
4. В края на часа всеки ученик прави разказ за лятната си ваканция, като стъпва на словосъчетанията в каре-то и картинния кластер.

Отговори: учебник (упр. № 4) и ТСР (упр. № 3) – *„Классно!“* – към рисунките в дискотеката и на плажа; към другите две рисунки – *„Я чувствовал себя на седьмом небе от счастья!“*

Тема: Летний репортаж

I. Цели:

Развиване на навиците за аудиране.

Развиване на устната монологична реч.

Усъвършенстване на техниката на четене.

Лексическа компетентност:

- преговор на лексиката по темите*: „Сад“* и *„Огород“*;
- усвояване на лексиката: *собираться (что делать?), поспевать/поспеть (клубника,...).*

Комуникативна компетентност:

Четене: развиване на умения за извличане на информация от текст.

Говорене: съставяне на кратък устен разказ на тема: *„Какие у вас планы на этот учебный год?“*

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът може да започне с беседа, по време на която да се изясни хората от кои професии ни запознават с новините. При изпълнение на упражненията преди текста се изяснява какво е репортаж и кой е репортерът.
2. По текста се работи по познатата методика. Ако учителят сметне за необходимо, може да се направят допълнително упражнения от рубриките *„Было ли это в тексте?“* и *„Как в тексте сказано по-русски?“*.
3. По-особено внимание да се обърне на конструкцията *„собираться (что делать?)“*. Задължително да се изпълнят последните две упражнения в учебника.

   Възможни отговори на въпроса от последното упражнение: *В этом учебном году я собираюсь научиться плавать, прочитать много книг, выиграть в спортивных соревнованиях, учиться на отлично,...*
4. Преди прочита на *Репортаж Саши* след упр. 2 може да се направи следното упражнение:

   Если вы репортёр в вашей школе, какие события опишете в своём репортаже? У кого возьмёте интервью? Кого сфотографируете?

   С какой целью вы это сделаете?

Тема: Мы – исследователи!
Визитная карточка имени существительного

I. Цели:

Усъвършенстване на навиците за изразяване на различни комуникативни действия.

Граматическа компетентност:

- усъвършенстване на навиците за разграничаване на граматичните признаци на съществителното име.

Комуникативна компетентност:

Говорене: съставяне на кратък разказ по предварително зададен план; развиване на умение за бързина на реакциите при отговор на въпрос.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Тъй като урокът е за преговор на изученото в 5. клас, препоръчва се да се следва ходът на упражненията в учебника и ТСР.

Допълнително може да се направят упражнения по значенията и употребата на падежите в речта, например:

Прочитайте текст. Подчеркните в нем существительные. Задайте к ним вопросы, определите падежи и их значения.

У Мишки был щенок Дружок. Однажды Мишка поехал на дачу и взял с собой Дружка. В поезде щенок потерялся.Мишка с Денисом написали объявление о пропаже щенка и поместили его в газету.

В по-напредналите класове може да се предложи на учениците да напишат обява за изчезналото куче със задача: *Представьте себе, что вы потеряли щенка. Какое объявление о пропаже вы сделаете? Составьте его и запишите. Отвечая на вопросы: Кто пропал? Когда и где это случилось? Какой щенок? Кому сообщить? По какому адресу или телефону?*

След отговорите на въпросите в упр. 6 може да се направи следното упражнение:

Какие падежи вам помогли показать:

предмет, который совершает действие; отрицание; место действия (по поверхности); направление действия; предмет, на который переходит действие; орудие действия; место действия?

Тема: Живые листья
Имя прилагательное – повторение

I. Цели:

Усъвършенстване на навиците за съгласуване на прилагателните имена със съществителните по род, число, падеж.

Лексическа компетентност:

- преговор на лексиката по темата *„Осень“*;
- усвояване на лексиката: *приятная/неприятная погода, зонт; холодный/свежий ветер; мелкий/сильный дождь; моросить*;
- обогатяване на речниковия запас на учениците с устойчивото словосъчетание: *промокнуть до нитки*.

Граматическа компетентност:

- усвояване на склонението на прилагателните с мека основа.

Комуникативна компетентност:

Четене: усъвършенстване на навика за съотнасяне на зрителен образ с текст.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът може да започне с беседа за есента и нейните признаци. Прави се плавен преход от личните възприятия на учениците към отразяване на признаците на есента в поезията (стихотворението от упр. 1) и есента, представена в картината на художника Левитан.

2. При изпълнение на упр. 3 се подчертава ролята на прилагателните имена за обогатяване на речта. Преди съставянето на описанието да се обърне внимание на реда на задачките а, б, в от *„Работайте в следующем порядке“*.
3. През този час се преговаря склонението на прилагателните с твърда основа.
4. При наличие на време може да се изпълнят и други упражнения:

   А.

   а) Выберите подходящие прилагательные для описания сегодняшнего дня.

   День: ясный, пасмурный, теплый, холодный

   Небо: ясное, темное, голубое, серое

   Воздух: влажный, чистый, теплый, холодный

   б) Используйте словосочетания – дополните предложения.

   Сегодня ... . На ... ...(светит яркое солнце) (темные облака). Приятно (неприятно) дышать ... .

   Б.

   а) От слов в скобках образуйте прилагательные и прочитайте их вместе с существительными.

   (Радость) чувство. (Веселье) песня. (Вкус) пирог. (Интерес) сказка.

   б) Дополните предложение. Используйте составленные словосочетания.

   ... ... охватило ребят. Легко на сердце от ... . Бабушка угостила ... . Я прочитал/а брату ... .

Втори час

1. Урокът може да започне с беседа за днешния ден, като се изисква от учениците да използват в отговорите си прилагателни имена с твърда основа. Допълва се упр. А от предишния час и с други признаци. Например: да се опишат цветовете на листата, дърветата, слънцето и др. по преценка на учителя.
2. По време на беседата да се обсъди къде най-добре се наблюдават тези признаци и да се предложи на учениците да направят разходка из есенната гора. На дъската може да се изпишат словосъчетанията *осенний лес (день), осеннее приключение, осенняя листва.*
3. Работи се над текста *„Осеннее приключение“*. Отговаряйки на въпросите в зад. 5, учениците правят наблюдение върху окончанията на твърдо и меко склонение и правят извод по какво се различават те. Обръща се внимание на гласните, които се противопоставят.
4. Следва се ходът на урока в учебника, изпълняват се упр. от ТСР.

Тема: Какие мы?

I. Цели:

Развиване на устната монологична реч.

Лексическа компетентност:

- усвояване на лексиката по темите *„Внешность“* и *„Характер“*: *смуглое, высокого, среднего, низкого роста.; худой, полный; он (она) никогда не подводит других, не ссорится, не обижает других.*

Граматическа компетентност:

- развиване на умението за съгласуване на прилагателните с твърда и мека основа по род, число и падеж със съществителните, към които се отнасят.

Комуникативна компетентност:
Говорене:
- самостоятелно продуциране на разказ по ключови думи;
- монологично изказване при описание на външност и характер;
- усъвършенстване на навика за изразяване на самостоятелно мнение.

Писане: формиране на навик за кратко описание по зададена тема.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът може да започне с разглеждане на снимки (на човешки лица) от различни списания и беседа дали тези лица са красиви, защо учениците смятат, че един или друг човек е красив, какво точно харесват в това лице. В края на беседата се прави извод, че представата за красотата у всички хора е различна.
2. След това се изпълнява упр. 1. Всеки ученик описва как, според него, изглежда красивото момче или момиче.
3. Преди изпълнението на упр. 2 може да се предложи на учениците всеки от тях да опише себе си или своя приятел.
4. След изпълнение на упр. 2, което предполага работа по лексиката върху темата „Характер“, може да се предложи на учениците да подредят на дъската по важност дадените в упражнението отделни черти на характера и особености на поведението.
5. Упр. 3 може да се изпълни с назоваване на конкретни имена, а може и по следния образец: *Я дружу с честным человеком, потому что он никогда не подводит других.*
6. Урокът завършва с писане на кратко съчинение по една от предложените в учебника теми.

Тема: Прогулка по Третьяковской галерее
Смешанное склонение имён прилагательных

I. Цели:
Усъвършенстване на навика за изразяване на признак на предмет.
Обогатяване на страноведската информация.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *строгий, ловкий, экскурсовод; былина, богатырь, выносливость.*

Граматическа компетентност:
- развиване на умението за съгласуване на прилагателните от смесено склонение по род, число и падеж със съществителните, към които се отнасят.

Комуникативна компетентност:
Четене: усъвършенстване на навика за извличане на информация от текст.
Говорене: развиване на умение за самостоятелен подбор на езикови средства при защита на собствено мнение.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът може да започне с разглеждане на снимката на Третяковската галерия и кратка информация за нея.

2. Информацията за Третяковската галерия се допълва в ТСР. Препоръчително е да се изпълнят и упр. 1 и 2.
3. В упр. 1 от учебника да се акцентира върху значението на думите *былина, богатырь*. Учениците да отговорят на въпроса какъв е богатирът в техните представи, като си припомнят лексиката по темата „Външност и характер“.
4. Работа върху картината *„Богатыри“*:
   – в упр.2 се обръща внимание на имената на богатирите, техния произход, особеностите на характера;
   – прави се извод, че макар да са различни по характер и произход, богатирите са единни в стремежа си да защитят родната земя; те олицетворяват народа, затова изглеждат величествено.

Втори час

Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Тема: Илья Муромец и Соловей-Разбойник

I. Цели:
Усъвършенстване на техниката на четене.
Обогатяване на страноведската информация.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *свист, свистеть*;
- обогатяване на речниковия запас на учениците с устойчивото словосъчетание: *задрожать от страха.*

Комуникативна компетентност:
Аудиране: развиване на умение за слушане на звучаща реч.
Четене: развиване на умения
- за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането;
- за съотнасяне на зрителен образ с информация от текст;
- за възстановяване на реда на действията в текст.

Развиване на езиковата догадка.
Говорене: пренасяне на речевите модели в нови ситуации (обмяна на мнения).

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**
1. Урокът може да започне с разглеждане на картината *„Богатыри“* и беседа по нея. Акцентира се на възрастта на богатирите. Предлага се на учениците да предположат на колко години е най-старият богатир и дали винаги той е бил силен и здрав.
2. Текстът за Илья Муромец може да се разработи по познатата методика по два начина:
   – само като текст за четене с разбиране, като се следва редът на упражненията в учебника;
   – част от текста може да се разработи като текст за аудиране;
   – препоръчително е и в двата случая непознатата лексика да се обясни преди текста.

Тема: От южных морей до полярного края...

I. Цели:
Усъвършенстване на навика за изразяване на различни комуникативни действия.
Обогатяване на речниковия запас на учениците.
Обогатяване на страноведската информация.

Лексическа компетентност:

- усвояване на лексиката: *солнце всходит – восход солнца; солнце заходит – закат солнца; рассветает – рассвет; смеркается – сумерки; на рассвете; на закате; полдень; полночь.*

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. В първата част на урока да се акцентира върху размерите на Русия. Според възможностите на училището да се работи не само с картата в учебника, а да се използва глобус или физическа карта на Русия.
2. Във втората част на урока да се преговорят числителните имена (за изразяване на часово време) и фразите, с които питаме за часа.

Тема: Что такое Россия?

I. Цели:
Развиване на устната монологична реч на учениците.
Усъвършенстване на навика за изразяване на различни комуникативни действия.
Обогатяване на страноведската информация.

Лексическа компетентност:

- усвояване на лексиката: *стороны света: север, юг, запад, восток, юго-восток, юго-запад, северо-восток, северо-запад; бескрайние пространства полей и лесов, широкие степи; неизвестная, незнакомая, необъятная, обширная, удивительная, далёкая,, полярная сова, бурый медведь, лось, вёрткий уж.*

Комуникативна компетентност:

Говорене: самостоятелно продуциране на разказ по план.
Развиване на умение за изразяване на собствено мнение.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**
Да се следва ходът на урока в учебника и ТСР.

Тема: Дом на века

I. Цели:
Усъвършенстване на техниката на четене.
Развиване на устната диалогична реч.

Фонетична компетентност:

- усъвършенстване на навиците за интониране.

Лексическа компетентност:

- усвояване на лексиката: *прочный = крепкий, отведать, рубашка, сапоги; крестьянин, изба, кирпич, камень, деревянная резьба, узор, наличник, плясать, сорочка, штаны, кокошник, именины.*

Граматическа компетентност:
Осъзнаване на различията между граматическите конструкции *одет/а во что?* и *быть в чём?*
Комуникативна компетентност:
Четене: усъвършенстване на навик за извличане на информация от текст и за ориентация в текста на ниво „смисъл".
Говорене: употреба на формулите от РРЕ за приветствие и покана в речта.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**
Да се следва ходът на урока в учебника и ТСР.

Първи час

Да се обърне внимание на материала, свързан с външния вид на руската къща.

Втори час

Да се обърне внимание на формулите на РРЕ.

Тема: Моя Родина – „земной рай"...
Множественное число существительных в Именительном падеже

I. Цели:
Формиране на навик за изразяване на множество предмети.
Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *тропинка, дорога, ущелье, вершина, хвойный лес, манить, заповедник, пещера.*

Граматическа компетентност:
- усвояване на начините за образуване на множествено число на съществителните имена.

Комуникативна компетентност:
Писане: развиване на умение за построяване на писмен текст от репродуктивно-продуктивен характер на предложена тема.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът може да започне с беседа, свързана с членството на България в Европейския съюз. В хода на беседата на учениците да се изясни за какво може да се разкаже, ако трябва да направят страничка за България в интернет (например: за историята, природата, известните личности, културата...).
2. По преценка на учителя може, след прослушване на стихотворението по-долу, да се изясни понятието „малая" родина.

Что такое „малая" родина?
Разве это простой вопрос?
Это место, где ты родился,
Где учился и где ты рос...

И куда бы нас жизнь ни забросила,
И какой ни дала бы урок –
Как приятно всегда возвращаться
В милый сердцу родной уголок!

3. Сравнявайки съчиненията на двете деца в упр. 1, учениците да направят извод какво е „малка“ и какво „голяма“ родина според авторите на съчиненията.
4. Преди да се изпълнят упражненията от ТСР, да се изясни с учениците, че всеки има „малая“ и „большая“ родина. „Малая“ родина е родното място за всеки отделен (град, село, улица...). А всички заедно живеем в една голяма родина – България.
5. Чрез наблюдение по текстовете за „малая“ и „большая“ родина се попълва сравнителната диаграма в упр. 2. Може да се допълни и с други съществителни от текстовете: *дерево – деревья*, *тропинка – тропинки*.
6. След изпълнение на упр. 2 се прави извод, че думите от дясната колонка са във форма на множествено число.
7. За съчинението *„Моя малая родина“* не е нужно да се пише план. Учениците пишат, като се опират на лексиката от текстовете в упр. 1.

Втори час

През втория час се работи по-целенасочено върху образуването на формите за множествено число – типични случаи на образуването. Особените случаи се разглеждат в следващите часове.
Тъй като учениците се затрудняват при избора на окончанието, да се направи наблюдение върху таблицата в края на урока. Да се насочи вниманието на учениците към окончанието на всяко от съществителните във формата за именителен падеж единствено число.
Следва се ходът на урока в учебника. При наличие на време може да се предложи на учениците да сложат във форма на множествено число съществителните, назоваващи ученически принадлежности, предметите в класа (лексиката по други теми). Да се съчетаят с прилагателни имена. Да пишат изречения, в които формите за множествено число са в И. п. или В. п. = И. п.

Тема: Все мы – языковеды!

I. Цели:
Усъвършенстване на навика за изразяване на множество предмети.

Фонетична компетентност:
- усъвършенстване на навиците за интониране: ИК-1, ИК-2, ИК-3.

Граматическа компетентност:
- усвояване на начините за образуване на формите за множествено число (типичните окончания).

Комуникативна компетентност:
Говорене: усъвършенстване на навика за водене на разговор в диалогична форма.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**
Следва се ходът на урока в учебника и ТСР. Да се обърне внимание на особените случаи в ударението.

Тема: Всему название дано...

I. Цели:
Усъвършенстване на техниката на четене.

Фонетична компетентност:
- усъвършенстване на навиците за интониране: ИК-1, ИК-2, ИК-3.

Лексическа компетентност:

- усвояване на лексиката: *имена, клички, названия; скупой, жадный; сдерживать слёзы; дрожащий голос; проворчать, встрепенуться*;
- обогатяване на речниковия запас на учениците с устойчивото словосъчетание: *аж глаза загорелись; след простыл; дать сдачи; До свадьбы заживёт!*

Граматическа компетентност:

- образуване на сродни думи.

Комуникативна компетентност:

Аудиране:

- развиване на умението за слушане на звучаща реч.

Четене:

- усъвършенстване на навика за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането;
- за извличане на информация; за ориентация в текста на ниво смисъл.

Развиване на контекстуалната догадка.

Говорене:

- усъвършенстване на навика за водене на разговор в диалогична форма, усет за следваща реплика.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **три учебни часа** (по преценка на учителя).

Първи час

1. Работи се по предтекстовите задачи и първата половина на разказа.
2. С тази част на текста може да се работи по усъвършенстването на навиците за аудиране.

   След първото прослушване учениците да отговорят на въпроса: *Что нового узнал Вовочка от папы?* Възможни са следните отговори:

   – Имя Владимир означает Владелец Мира.

   – Каждое имя что-то обозначает.

   – Славянские имена переводить не надо.

   След второто прослушване се отговаря на въпроса: *Почему не надо переводить славянские имена?*
3. Предлага се на учениците да прочетат самостоятелно текста на стр. 31 и да отговорят на въпроса преди и след текста.

Втори час

Работи се по втората половина на текста и се следва ходът на урока в учебника (от упр. 6 до упр. 10) и ТСР (от упр. 1 до упр. 4).

Трети час

Работи се по групи.

За домашна работа може да се предложи следното упражнение:

Поищите информацию: а) что обозначают имена Екатерина, Елена, Иван, Константин, Мария, Николай, Павел, Пётр, Софья; б) что обозначает ваше имя. Почему ваш город/ваше село так называется?

Предлагаме информация за имената:

Екатерина – чистая; Елена – солнечный свет; Иван – Бог милует; Константин – постоянный; Мария – любимая, желанная; Николай – победитель; Павел – маленький; Пётр – камень; Софья – мудрая

Тема: Глобус крутится, вертится...

I. Цели:

Усъвършенстване на навика за изразяване на множество предмети.

Фонетична компетентност:

- усъвършенстване на произносителните навици.

Граматическа компетентност:

- формиране на навик за образуване на особените случаи за множествено число на съществителните имена.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1 Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

2. Упр. 2 може да бъде изпълнено по два начина. Наблюдението върху особените случаи може да започне от съществителните в множествено число към единствено или обратно – от единствено число към множествено.

3. Упр. 5 след трансформирането: *Что это – Родина? Это папы и мамы, братья и сестры. Это лучшие друзья и верные подруги. Это и тихие улицы, где мы живем, и большие школы, куда ходим учиться. И еще вот эти высокие деревья под окном, утренние рассветы и птичьи песни в лесу. И весенние подснежники на полянке – тоже Родина.*

Тема: Земля из космоса

I. Цели:

Развиване на устната монологична реч на учениците.

Лексическа компетентност:

- усвояване на лексиката: *дотронуться; тренажёр, центрифуга, тренироваться, зарубежный, космический корабль, космический полёт, скафандр, рабочий кабинет, ярко, чётко.*

Комуникативна компетентност:

Четене: усъвършенстване на навика за извличане на информация от текст.

Говорене: развиване на умението за продуциране на кратко монологично изказване от репродуктивен тип на основата на прочетения текст или предложения илюстративен материал.

Писане: формиране на навик за построяване на писмен текст от репродуктивен характер на основата на прочетен текст в съответствие с комуникативно зададена установка (от 1 л.).

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Първи час

Работи се по материалите за Звездното градче.

Втори час

Работи се по материалите за Юрий Гагарин.

Тема: Ёлка
Выражение времени

I. Цели:

Усъвършенстване на техниката на четене.

Усъвършенстване на навика за изразяване на време.

Развиване на устната диалогична реч на учениците.

Лексическа компетентност:

- усвояване на лексиката: *достать, откусить, оправдываться, возмущаться, сердиться, тому назад.* Обогатяване на речниковия запас на учениците с формули на РРЕ в ситуации за изясняване на часово време.

Граматическа компетентност:

- затвърждаване на изучените граматични конструкции за изразяване на време и усвояване на нови.

Комуникативна компетентност:

Четене: усъвършенстване на навика

- за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането;
- за селективно четене;
- за ориентация в текста на ниво смисъл.

Говорене: развиване на умението за продуциране на свързани изказвания чрез подбор на езикови средства при защита на собствено мнение.

Трениране на речевите образци във вариантни ситуации.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **три учебни часа.**

Първи час

Работи се по текста „Ёлка“ на части. Условно той може да се раздели на 4 откъса.

Първо се изяснява кои са героите на разказа, на каква възраст са те, как е изглеждала новогодишната елха.

Във втория откъс се разглежда какво правят децата в отсъствието на възрастните.

В третата част се описва самият новогодишен празник, разглеждат се неприятните инциденти, които се случват на него.

В последния откъс, след разотиването на гостите, се разглежда отношението на бащата към случилото се и наказанието, което той налага на децата.

След прочитането на целия текст се изпълняват следтекстовите задачи до № 5 включително.

Изпълняват се упражнения 1–3 от тетрадката.

Втори и трети час

Преговарят се познатите начини за изразяване на време. Формират се навици за назоваване на часово време (по минути) и се усвояват конструкциите *„через сколько времени“* и *„сколько времени тому назад“.*

След работата по диалога в упр. 12 може да се предложи на учениците да направят подобни диалози:

Проведите подобные диалоги. Когда (В котором часу) вы встретитесь с другом/подругой? Где произойдёт ваша встреча?

Следва се ходът на урока в учебника и в ТСР.

Тема: В дорогу скорее...
Глаголы движения

I. Цели:
Развиване на умения за изразяване посоката на движение.
Развиване на устната диалогична реч на учениците.

Фонетична компетентност:
- развиване на навиците за интониране: ИК-1 и ИК-3.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *идти/ходить; ехать/ездить.*

Граматическа компетентност:
- затвърждаване на конструкциите за изразяване посока на действието с Д. п. и В. п. и усъвършенстване на навиците за комбиниране на познатите езикови явления;
- формиране на навик за изразяване на еднопосочно и разнопосочно движение.

Комуникативна компетентност:
Говорене: отработване и пренасяне на речевите модели в нови конкретни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Часът започва с упр. 1, като се изяснява начинът на придвижване: с транспортно средство или пеш. Тук може да се припомнят и названията на другите транспортни средства, с които се извършва движение по земята.
Илюстрациите от упр. 2 помагат целенасочено да се използва В. п. при изразяването на посоката на движение.
В упр. 3 се изяснява кои от познатите глаголи показват еднопосочно и кои разнопосочно движение. При съставянето на диалозите се обръща внимание на наречията, които помагат да се направи извод, че думите *сейчас, сегодня* се използват с глаголите *идти, ехать*, а думите *каждый день, часто, всегда* – с глаголите *ходить, ездить.*
Таблицата за спрежение на глаголите за движение цели не само припомнянето на техните лични окончания, но дава възможност да се обърне внимание на наречията, които уточняват това движение.
С упражненията до края на урока се затвърждава материалът. На учениците може да се предложи да разкажат за себе си, например:

Расскажите о себе. В разговоре употребляйте глаголы движения.
Что вы делаете каждый день?
Что вы любите делать?
Что вам нравится делать?

Тема: Приходим, приезжаем...
Где? Куда? Откуда?

I. Цели:
Развиване на устната диалогична реч.
Усъвършенстване на навика за изразяване на движение.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *пойти, выйти/выходить, перейти/переходить, подойти/подходить, отойти/отходить, дойти/доходить, войти/входить, прийти/приходить, поехать, выехать/выезжать, переехать/переезжать, подъехать/подъезжать, отъехать/*

отъезжать, доехать/доезжать, въехать/въезжать, приехать/приезжать, дома, домой, тут, здесь, сюда, там, туда.

Граматическа компетентност:

- усъвършенстване на навика за изразяване на място на действието, посока на движението и движение в обратна посока;
- осмисляне на съотношението на предлозите *в – из; на – с; к, у – от.*

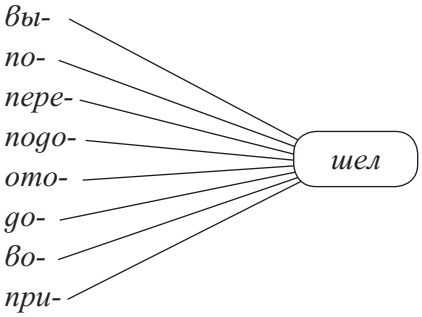
Комуникативна компетентност:

Говорене: развиване на умение за употреба на лексически и речеви модели в сходни ситуации.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Урокът започва с наблюдение върху маршрута на Вова. По време на наблюдението се усвоява предвидената лексика. Желателно е на дъската по време на проследяването на маршрута на Вова да се направи схема с глагола *шел*, а пред него постепенно да се появяват представките, например:

При изпълнението на упр. 2 по същия начин до *шел* се изписва глагола *иду.* Всяка от представките се свързва с чертичка с глагола.

Препоръчително е по същия начин да се отработи и глагола *ехать* (упр. 4).

Използвайки схемата, да се направи наблюдение върху съотношението на предлозите и представките от упр. 6.

Останалите упражнения се изпълняват по реда, поднесен в учебника и ТСР.

По преценка на учителя урокът може да се вземе и в **два часа.**

Тема: Пропустил – наверстай!

I. Цели:

Обобщаване на изученото по темата „Глаголи за движение“.

Лексическа компетентност:

- усвояване на лексиката: *пропустить, наверстать, приходить вовремя, опаздывать.*

Граматическа компетентност:

- преговор на изучените граматични конструкции за изразяване на посоката на движение и часово време.

Комуникативна компетентност:

Говорене: усъвършенстване на навика за употребяване на лексическите и речевите модели в сходни и вариантни ситуации.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Упр. 3 в учебника предполага глаголите да се сложат в следните форми:

а) *Скажите, пожалуйста, этот трамвай идет в центр? В школу я обычно хожу пешком. Скажи, ты идешь сегодня вечером со мной в театр. Он не ходит в школу, потому что болеет. Куда ты идешь?*

б) *Куда ты едешь? Сегодня я еду в гости к бабушке. Я езжу к ней каждое воскресенье. Они обычно ездят на метро. Сейчас мы едем в книжный магазин.*

в) *Сегодня вечером мы все вместе пойдем на стадион. Через три недели ребята поедут на море. Куда вы поедете отдыхать на каникулах? В субботу я пойду на день рождения к моему другу.*

Упр. 9 в учебника: *В два часа Костя был у Оли. От Оли он пошёл к Люде. В двадцать минут четвертого он был у Люды. От Люды он пошел к Алеше. Без пяти четыре он был у Алеши. От Алеши он пошел к Вере. У Веры он был в десять минут шестого. От Веры он пошел к Максиму. У Максима он был в полседьмого. От Максима он пошел домой. Без пятнадцати (без четверти) восемь Костя пошел домой.*

Тема: Два брата

I. Цели:

Усъвършенстване на техниката на четене.

Обогатяване на страноведската информация.

Фонетична компетентност:

• усъвършенстване на навиците за интониране.

Лексическа компетентност:

• обогатяване на речниковия запас на учениците с устойчиви словосъчетания: *стремиться к счастью, без оглядки; „Искать большого счастья – малое потерять“; „Лучше синица в руке, чем журавль в небе“; „Волков бояться, в лес не ходить“; „Под лежачий камень вода не течёт“.*

Комуникативна компетентност:

Четене: усъвършенстване на навика

• за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането;

• за селективно четене;

• за изразително четене;

• за ориентация в текста на ниво смисъл.

Говорене: развиване на умението за изразяване на собствено мнение.

Интеркултурна компетентност:

• получаване на първоначална информация за руския писател Л. Н. Толстой.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът може да започне с разглеждане на портрета на Л. Н. Толстой. Не е задължително учениците да прочетат информацията. Тя може да бъде представена накратко от самия учител.
2. За по-лесно разбиране на текста четенето може да стане на части.
   Първа част – до предложението на малкия брат. След като отговорят на въпроса *Что было написано на волшебном камне?*, още веднъж се проследява пътят, по който трябва да минат братята, за да стигнат до щастието.

Във втората част се разглеждат доводите на двамата братя.
В третата част се проследява животът на малкия брат след раздялата.
В последната част се отговаря на въпроса *Как прошла жизнь братьев?*

3. По хода на четенето на текста се изясняват непознатите думи.
4. Изпълняват се упр. 2 и 3 от учебника и упр. 2 от ТСР.
5. Като извод се отговаря на въпроса *Что искали братья и нашли ли они его?*

Втори час

1. Учениците сами разделят текста на части, озаглавяват ги.
2. Текстът може да бъде прочетен по роли.
3. Изпълнявайки упр. 4, учениците изказват своето мнение. Подкрепят своите доводи с текста.
4. Работи се по упр. 1 от ТСР.
5. Изпълняват се упр. 5 от учебника и упр. 3 от ТСР.

Тема: О счастье, о мечте и ещё кое о чём...

I. Цели:
Усъвършенстване на техниката на четене.
Развиване на монологичната реч на учениците.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *играть/сыграть на пианино, пианистка, ожидать, опасаться, пугаться*.

Граматическа компетентност:
- усвояване управлението на глаголите, изразяващи желание, стремеж, интерес, увлечение, страх.

Комуникативна компетентност:
Четене: усъвършенстване на навика за отговор на въпрос с цел изясняване на разбирането.
Говорене:
- усъвършенстване на навика за кратко монологично изказване;
- развиване на умение за самостоятелно продуциране на разказ по ключови думи;
- усъвършенстване на навика за изразяване на собствено мнение.

Писане: съставяне на кратък писмен текст с репродуктивно-продуктивен характер.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът може да започне с беседа. Примерни въпроси:
К чему стремились братья в сказке Л. Н. Толстого?
О чем они мечтали?
Что такое счастье для старшего брата?
Что такое счастье для младшего брата?
Нашли ли братья свое счастье?
О чем мечтают современные люди?
О чем мечтаете вы?
Ваши близкие знают ли о вашей мечте?
Относятся ли к ней серьезно?

2. След отговора на последния въпрос се въвежда темата на урока.
3. Преминава се към работата по текста, който условно може да се раздели на три епизода. По всеки епизод се работи по познатата методика.

Втори час

1. Прочитат се мненията на децата от Форума.
2. В упр. 3 учениците отначало избират мнението, което съвпада с тяхното, след това – тези, които не съвпадат. Защитават своята позиция.
3. За по-лесното усвояване на глаголите от упр. 4 е уместно да продължи беседата за пътя за реализиране на мечтите. Отговаря се на въпроса: *Что нужно делать (Чего не нужно делать), чтобы мечты осуществились?* Учениците разглеждат схемата и избират глаголите, с които могат да отговорят на този въпрос. Целта е всички глаголи да бъдат прочетени в инфинитив, без да се акцентира върху управлението им в този момент.
4. Чак след това се разделят на 4 семантични групи според задачата в упр. 4. Обръща се внимание на управлението на всеки глагол, като се изпълняват упр. 2 и 3 от ТСР. От учениците се изисква да назовават и падежа, а словосъчетанията в упр. 3 да са задължително и с прилагателно.
5. Изпълнява се упр. 4 в ТСР за затвърждаване на управлението на изучените глаголи.
6. Упр. 5 от ТСР може да се даде за домашна работа след устния разказ в клас – упр. 5 от учебника.

Тема: Мы приехали в Москву
Третье склонение имён существительных

I. Цели:

Усъвършенстване на навика за изразяване на различни комуникативни действия.

Усъвършенстване на техниката на четене.

Развиване на устната монологична реч.

Обогатяване на страноведската информация.

Лексическа компетентност:

- усвояване на лексиката: *крепость, башня, длина, толщина, летопись, колыбель, мебель, модель, куранты, литейный, Царь-колокол, Царь-пушка.*

Граматическа компетентност:

- усвояване на трето склонение на съществителните имена.

Комуникативна компетентност:

Четене: усъвършенстване на навика за извличане на информация от текст.

Говорене: усъвършенстване на навика за монологично изказване от репродуктивен тип въз основа на прочетения текст.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът може да започне с беседа за столицата на Русия, познават ли учениците някои обекти в Москва. В края на беседата за по-емоционален преход към темата е уместно учителят да прорецитира думите на поета.
2. Запознаването със забележителностите на Кремъл става на части, по възможност със снимков материал.
3. Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Втори час

1. Работи се върху III склонение.
2. Правилото за съществителните от III склонение се извежда след наблюдение над словосъчетанията от упр. 3.
3. Следва се ходът на урока в учебника.
4. В упр. 9 се изисква употребата на следните съществителни: *в колыбели, тетради, крепость, ночью, модель, по Сибири*.

За домашна работа учениците могат да потърсят допълнителна информация за Кремъл и неговите забележителности, например:

Если вы хотите узнать больше о Кремле и его достопримечательностях, поищите в Интернете ответы на эти вопросы:

а) *Какие другие площади есть в Московском Кремле?*

б) *Что можно увидеть в Успенском соборе?*

в) *Звонил ли Царь-колокол?*

г) *Кто в наши дни работает в Кремле?*

Тема: Я иду, шагаю по Москве...

I. Цели:

Развиване на устната диалогична реч.

Фонетична компетентност:

• усъвършенстване на навиците за интониране.

Лексическа компетентност:

• усвояване на лексиката: *заблудиться, ориентироваться, прохожий, милиционер, справа, направо, слева, налево, прямо, сзади, назад, поворачивать/повернуть, теряться.*

Граматическа компетентност:

• усъвършенстване на навик за изразяване на посока на движението и място на действието.

Комуникативна компетентност:

Говорене:

• развиване на умение за адекватно реагиране в дадена ситуация;
• използване на речевите модели във вариантни ситуации;
• усъвършенстване на навика за начина на обръщение към непознат човек.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът може да започне с разглеждане на кластера – актуализира се лексиката по темата „Город“ и се прави извод, че Москва е голям град, в който лесно може да се изгуби човек. На учениците може да се предложи да отговорят предварително на въпроса *Легко или трудно ориентироваться в незнакомом городе?* и след това се поставят целите.
2. По полилога в упр. 2 се работи по следния план:
   – учителят чете полилога, учениците отговарят на въпроса преди него;
   – учениците четат полилога сами, отговарят на въпроса как всяко от децата предлага да се намери изход от ситуацията;
   – коментира се как милиционерът им е обяснил пътя. Един ученик може с движения да изпълни ролята на милиционера;
   – учениците обясняват как биха постъпили те, ако се изгубят в голям град.

3. По полилога в упр. 3 се работи по същия начин.
4. С упр. 4 се обобщават правилата на поведение в посочените ситуации.

Втори час

Развиват се уменията за ориентиране.
Работи се по схемата. Да се разяснят на учениците обозначенията върху картата.
Затвърждава се материалът със ситуативното упр. 13.
По преценка на учителя се разглежда песента *„Я иду, шагаю по Москве“* и се прочита информацията за *Садовое кольцо.*

Тема: Интересная часть речи
Глагол. Спряжение

I. Цели:
Въвеждане на понятието глагол.

Граматическа компетентност:

• усвояване на съответната терминология: лице, число, спрежение на глагола.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**
Да се следва ходът на урока в учебника. При необходимост да се прави паралел с български език.

Тема: Алло! Алло!

I. Цели:
Развиване на устната диалогична реч на учениците.

Фонетична компетентност:

• усъвършенстване на навиците за интониране.

Лексическа компетентност:

• усвояване на лексиката: *перезвонить, дозвониться, созвониться, плеэр*;
• затвърждаване на формулите от РРЕ при разговор по телефона.

Граматическа компетентност:

• образуване на сродни думи;
• развиване на умение за изразяване на завършено/незавършено действие.

Комуникативна компетентност:

Говорене:

• усъвършенстване на навика за водене на разговор в диалогична форма;
• отработване и пренасяне на речевите модели в нови ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**
След запознаване с правилата за общуване по телефона може да се изпълни следното упражнение:

Прочитайте. Какая реплика вежливая?
– А кто это? Позовите Таню.
– Это квартира Ивановых? Позовите Таню.
– Здравствуйте! Вам звонит Катя Петрова. Позовите, пожалуйста, Таню.

Да се следва ходът на урока в учебника и ТСР.
Да се обърне внимание на правилата за разговор по телефона.

Тема: Трудиться – не лениться
Неопределённая форма глагола – инфинитив

I. Цели:
Въвеждане на понятието инфинитив на глагола.

Фонетична компетентност:
- усъвършенстване на навика за произнасяне на меки съгласни в края на глагола в инфинитивна форма.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *заказ, заказать, ждать; автоответчик, напрашиваться*;
- обогатяване на речниковия запас на учениците с устойчивото словосъчетание: *просить прощения.*

Граматическа компетентност:
- усвояване на признаците на инфинитива на глагола.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

След упр. 8 може да се предложи на учениците най-напред устно, а след това писмено да се изпълни следното упражнение:

Расскажите о себе и о своём классе. Что вы любите или хотите делать? Что вам нравится или хочется делать? Чего вам не нравится делать?

Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Тема: Ничего себе больной...

I. Цели:
Усъвършенстване на техниката на четене.

Фонетична компетентност:
- усъвършенстване на навиците за интониране.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *здорово, промолчать, топать, охрипнуть, врываться, каблук*;
- обогатяване на речниковия запас на учениците с устойчиви словосъчетания: *здоровье как у слона иметь надо; горя не знать.*

Комуникативна компетентност:
Четене: усъвършенстване на навиците за:
- отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането;
- селективно четене;
- ориентация в текста на ниво „смисъл“;
- изразително четене.

Говорене: развиване на умението за изразяване на собствено мнение.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Следва се ходът на урока в учебника и ТСР. Целесъобразно е текстът да се отработи на части, като някои от тях се четат самостоятелно от учениците с предварително поставена задача преди прочита.

Тема: Невезучка
Имя числительное

I. Цели:
Усъвършенстване на техниката на четене.
Усъвършенстване на навика за изразяване на време и количество.

Фонетична компетентност:
- усъвършенстване на навиците за интониране.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *невезучка, високосный*;
- обогатяване на речниковия запас на учениците с устойчивото словосъчетание: *мне не везет.*

Граматическа компетентност:
- въвеждане на понятията *количественные и порядковые числительные* и усвояване на склонението на числителните редни.

Комуникативна компетентност:
Четене: развиване на умения за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането;
Говорене:
- развиване на умения за изразяване на количество и за обозначаване на време;
- използване на речевите модели в нови ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът може да започне с беседа за семейните празници. Да се стигне до извода, че рожденият ден е най-любимият празник за децата. Учениците отговарят на въпросите: *Когда ты родился/родилась? Сколько тебе лет? Сколько раз ты праздновал/а свой день рождения?*
2. Преди работата по текста да се семантизират думата *невезучка* и изразът *не везет*.
3. Работа по текста:
   – възможно е да се раздели на две части (първата част до „...*Справедливо это, да?*“);
   – първата част се чете от учителя, учениците отговарят на въпроса преди текста;
   – същата част се чете от учениците наум, отговаря се на въпроса *Почему Косте не везет?*;
   – втората част може да се прочете от учениците наум, отговаря се на въпроса *Как Костя празднует свой день рождения?Как мама успокаивает Костю?*;
   – отговаря се на въпроса след текста.
4. Упр. 2 предполага наблюдение върху числителните имена, които са употребени в текста. Прави се извод какво означават, на какви въпроси отговарят и по какво се различават.
5. Учениците сами търсят други числителни в текста и определят какви са – бройни или редни.
6. Наблюденията се затвърждават в ТСР, упр. 1.

Втори час

1. Урокът може да започне с разглеждане на календар за същата година и да се направи извод дали годината е високосна или не.

2. Върху познатия текст се извлича склонението на редните числителни (упр. 4).
3. Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.
4. Последното упражнение от урока се изпълнява по следния начин:
Дни рождения у мамы – 18.IV, а у Игоря – 1.IV; у Маши – 4.VI, а у Пламена – 13.VI; у бабушки – 27.X, а у Калины – 10.X; у папы – 31.XII, а у соседки – 20.XII.

Тема: Маленькие сценки из школьной жизни – 1
Время глагола. Прошедшее время глагола

I. Цели:
Въвеждане на понятието време на глагола и запознаване с минало време на глагола.

Фонетична компетентност:
- усъвършенстване на навиците за интониране.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *отвернуться, заметить, кашлянуть, вылезать, прятаться, повернуться, прошептать, рассердиться, возмутиться, сдержаться, вмешаться, помирить; сорвать урок, кулак*;
- обогатяване на речниковия запас на учениците с устойчивото словосъчетание: *наладить отношения.*

Граматическа компетентност:
- усвояване на съответната терминология: *прошедшее, настоящее и будущее время глагола.*

Комуникативна компетентност:
Четене: развиване на умения за извличане на информация от текст;
Говорене: развиване на умение за изразяване на действия, извършени в миналото.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът може да започне с беседа по текста *Невезучка*. По време на беседата, отговаряйки на въпросите от упр. 1, учениците използват глаголи от различни времена.
2. Прави се наблюдение по схемата, по време на което се въвежда съответната терминология.
3. Преминава се към четенето на текста от упр. 3. Отговаря се на въпросите след текста.
4. Определя се времето на подчертаните в текста глаголи.

Втори час

1. Набляга се върху минало време на глагола, по-специално на образуването.
2. За да се направи извод, че глаголите в минало време се изменят по род и число, може да се направят следните упражнения:
а) на дъската се изписват глаголите: *учить, учиться*, и изречения с пропуски, например: *Вчера мальчик ... стихотворение. Девочка тоже ... стихотворение. Они ... стихотворение.*
В прошлом году мальчик ... в пятом классе. Девочка тоже ... в пятом классе. Они ... в пятом классе.
б) учителят може да подпомогне учениците с въпроси: *Что делал мальчик? Что делала девочка? Что они делали?*
3. Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Тема: Маленькие сценки из школьной жизни – 2
Будущее время глагола

I. Цели:

Запознаване с бъдеще време на глагола.

Лексическа компетентност:

- усвояване на лексиката: *(не) сплетничать, (не) обижать, (не) обзывать, разобраться, извиниться, (не) обвинять, выслушивать/выслушать, разрешить спор, помириться*.

Граматическа компетентност:

- развиване на умението за употреба на глаголите в инфинитив;
- формиране на навик за употреба на бъдеще време на глагола;
- усвояване на съответната терминология: *будущее простое и будущее сложное время глагола.*

Комуникативна компетентност:

Четене: развиване на умение за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането;

Говорене:

- формиране на навик за изразяване на бъдещи действия;
- формиране на навик за кратко монологично изказване и изразяване на лично мнение при оценка на поведението.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът може да започне с беседа. Отговаря се на въпросите: *Какой у вас класс – дружный или нет? Ссоритесь ли вы? Какие у вас бывают конфликты? Как вы их решаете? Умеете ли вы признавать свои ошибки? Умеете ли извиняться? Как можно извиняться? (Прости меня! Извини меня!)*
2. Въвеждането в ситуацията става след предварително запознаване с героините и причината за техния конфликт.
3. По текста се работи по предложения в учебника план.
4. При четенето и обсъждането на поведението на момичетата се използват глаголи в различни времена и инфинитив. Обръща се внимание на управлението на някои от тях.
5. Изпълнява се упр. 1 от ТСР.

Втори час

1. В началото на урока се води беседа по ситуацията от предишния час, и по-точно какви начини има за разрешаване на конфликта между момичетата.
2. Прочитат се думите на класния ръководител. Учениците трябва да преценят според неговите думи към кое от момичетата се обръща той.
3. С упражнението *Как надо себя вести при споре?* се прави подготовка за употребата на бъдеще време.
4. Въвеждането на бъдеще време става чрез следващото упражнение, в което по образец учениците разсъждават как биха постъпили в подобна ситуация.
5. След това вече става и запознаването със съответната терминология.
6. Следващите упражнения в учебника и ТСР затвърждават употребата на бъдеще време.

Тема: Пропуснал – наверстай!
Визитная карточка глагола

I. Цели:
Обобщаване на изученото по темата „Глагол“.
Усъвършенстване на навика за изразяване на действие или състояние на лице или предмет в речта.

Фонетична компетентност:
- усъвършенстване на навиците за интониране.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *черёмуха, кузнечик, соловей.*

Граматическа компетентност:
- преговор на изучените граматични конструкции за изразяване на минали, сегашни и бъдещи действия. Употреба на глагола в инфинитив.

Комуникативна компетентност:
Говорене: усъвършенстване на навика за употреба на лексическите и речевите модели в сходни и вариантни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един или два учебни часа.**
Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Тема: Дерево-красавица

I. Цели:
Усъвършенстване на техниката на четене.
Обогатяване на страноведската информация.

Фонетична компетентност:
- усъвършенстване на навиците за интониране.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *качаться, веник, тень; серёжка, качели, липа, дуб, тополь, калина, клён, ясень.*

Комуникативна компетентност:
Четене: усъвършенстване на навиците за
- отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането;
- селективно четене;
- ориентация в текста на ниво „смисъл“;
- изразително четене.

Говорене: усъвършенстване на навика за продуциране на свързани изказвания чрез подбор на езикови средства при защита на собствено мнение.
Трениране на речевите образци във вариантни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът може да започне с отгатване на гатанки за брезата. Едновременно със задаването на гатанките се показва рисунка (фотос) на брезова горичка.
   Например: *Стоит Алёна –* *Русская красавица*
   Платок зелёный, *Стоит на поляне*
   Тонкий стан, *В зелёной кофточке,*
   белый сарафан. *В белом сарафане.*

Ствол белеет,
Шапочка зеленеет.
Стоит в белой одёжке,
Качаются серёжки.

2. Обръща се внимание на красотата на брезата, като се изяснява как учениците разбират образните изрази в гатанките: *„платок зеленый, тонкий стан, белый сарафан, русская красавица“* Затова е необходимо гатанките да бъдат прочетени от учителя още един път.
3. Думите *сережка* и *качаются* може да се семантизират след прочита на третата гатанка.
4. Следва се ходът на урока в учебника и ТСР. Част от текста може да бъде прослушана от звукозаписа.
5. За домашна работа може да бъде предложено на учениците да съставят свои гатанки за брезата и другите дървета от текста.

Тема: День длинней, короче ночь... *Простая форма сравнительной степени имени прилагательного*

I. Цели:

Въвеждане на понятието *„Степени сравнения имени прилагательного“*.

Лексическа компетентност:

• усвояване на лексиката: *шире, больше, хуже, лучше; короче, ярче, длиннее, глубже.*

Граматическа компетентност:

• формиране на навик за образуване на сравнителна степен на прилагателните имена (проста форма).

Комуникативна компетентност:

Говорене: формиране на навик за изразяване на по-голяма или по-малка степен на качеството на предмета или лицето.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът може да започне с беседа за пролетта и за промените, които настъпват в природата (упр. 1).
2. Стихотворението на В. Берестов насочва вниманието към схемата, по която чрез сравнение и наблюдение се въвежда сравнителната степен на прилагателното име. Учениците се запознават със съответната терминология.
3. При образуването на проста сравнителна степен учителят да обърне внимание на:
   а) наставките;
   б) на редуването на съгласните;
   в) двата начина на употреба: с помощта на съюза *чем* и без него.
4. Учителят може да допълни правилото със следното уточнение:
   Прилагательные в форме простой сравнительной степени не изменяются ни по родам, ни по числам, ни по падежам.

Втори час

1. Правят се упражненията в учебника и ТСР.
2. Ако учениците се затрудняват при съставянето на диалозите в ситуативното упражнение в края на урока, да сравняват обектите в таблицата.

Тема: Русский лес
Составная форма сравнительной степени имени прилагательного

I. Цели:
Развиване на умението за сравняване на предмети или лица.
Обогатяване на страноведската информация.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *лекарственные травы; лиственный лес, смешанный лес, березняк, ельник, дубрава, сосна, бор, осина.*

Граматическа компетентност:
- формиране на навик за образуване на сравнителна степен на прилагателните имена (съставна форма).

Комуникативна компетентност:
Четене: усъвършенстване на навиците за
- отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането;
- селективно четене;
- извличане на информация от научен текст.

Говорене: формиране на навик за изразяване на по-голяма или по-малка степен на качеството на предмета или лицето.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. По време на четенето на научнопопулярния текст се семантизира лексиката. Отговаря се на въпросите преди и след текста.
2. Проверката на разбирането се извършва с работа върху кластера в учебника, упр. 3, и ТСР, упр. 1.

Втори час

1. Едновременно с работата върху текста се прави наблюдение върху съставна форма на сравнителна степен на прилагателните.
2. Да се обърне внимание, че само прилагателното се изменя по род, число и падеж, а сравнението става само с помощта на конструкцията със съюза *чем*.
3. Получените знания се затвърждават с упр. 2 и 3 от ТСР.

Тема: Рекорды, рекорды...
Превосходная степень имени прилагательного

I. Цели:
Въвеждане на понятието превъзходна степен на прилагателното име.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *шпаргалка, самый, самая, самое, самые; интереснейший.*

Граматическа компетентност:

• запознаване с формите на превъзходната степен – проста и съставна.

Комуникативна компетентност:

Говорене: формиране на навик за изразяване на висша степен на качеството на предмет или лице.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един-два учебни часа.**

1. Урокът може да започне с беседа за отношението към учебния труд:
   Какие предметы в школе вам кажется трудными? Какие – легкими? Сравните их. Объясните, почему вы так считаете. Например, *Математика труднее литературы, потому что мне трудно решать задачи. Физкультура легче литературы, потому что мы любим играть.*
2. За преход може да се зададе въпросът дали учениците разбират думата *рекорд* и да ѝ се даде тълкуване: *высшее достижение в области спорта или другой деятельности*. Учениците да предположат дали рекорди могат да се поставят в училище.
3. След четенето на текста за рекордите на Вова се правят наблюдения и изводи по граматичната конструкция – превъзходна степен на прилагателните имена.
4. След като се разгледат дърветата в руската гора (упр. 3), може да се отговори на въпросите: *Какие деревья встречаются в Болгарии? Что нового вы узнали о них?*

Тема: Директор на един ден

I. Цели:

Развиване на устната монологична реч на учениците.

Усъвършенстване на техниката на четене.

Усъвършенстване на навиците за изразяване на различни комуникативни действия.

Лексическа компетентност:

• усвояване на лексиката: *завуч, договариваться, обсуждать; подтянуться, выбор, приказ, ладить, уравновешанный, (без)ответственно.*

Комуникативна компетентност:

Четене: усъвършенстване на навиците за

• отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането;

• селективно четене;

• ориентация в текста на ниво „смисъл“.

Говорене:

• развиване на умение за използване на речевите модели при защита на собствено мнение;

• развиване на умение за кратко монологично изказване при описание на характера и оценка на поведението.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът може да започне с беседа за живота в училище. По време на беседата да се засегне въпросът за ученическото самоуправление. Разглеждат се някои качества, които са необходими на директора-ученик.
2. Преминава се към работа върху стихотворението, като се прави извод, че Коля като ученик и директор е съвсем различен.

3. След Форума се обсъжда въпросът има ли подходящи ученици в класа за ролите на директор, заместник-директор или учители.
4. Учениците записват своето мнение в ТСР, упр. 2.

Тема: Скучен день до вечера, когда делать нечего

I. Цели:

Развиване на устната монологична реч на учениците.

Усъвършенстване на техниката на четене.

Усъвършенстване на навиците за изразяване на различни комуникативни действия.

Фонетична компетентност:

• усъвършенстване на навиците за интониране.

Лексическа компетентност:

• усвояване на лексиката: *прогуливать уроки, прогульщик, устать, укладывать; понадобиться, объесться, неохота, ковш (экскаватора), рабочий, стройка, кондуктор*;

• обогатяване на речниковия запас на учениците с устойчиви словосъчетания: *мне надоело; сколько твоей душе угодно; посреди бела дня без дела болтаться.*

Комуникативна компетентност:

Четене: усъвършенстване на навиците за

• отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането;

• селективно четене;

• ориентация в текста на ниво „смисъл“;

• изразително четене.

Говорене:

• усъвършенстване на навика за продуциране на свързани изказвания чрез подбор на езикови средства при защита на собствено мнение;

• развиване на умение за кратко монологично изказване при описание на характера и оценка на поведението.

Трениране на речевите образци във вариантни ситуации.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът започва с тълкуване на пословицата преди упражненията и беседа по стихотворението в упр. 1.
2. Коментират се причините за отсъствието на учениците от училище и съветите на учителя, изпълнява се упр. 1 от ТСР.
3. Работи се по първата част на текста *„Никакой горчицы я не ел...“*.

Втори час

1. Продължава работата по текста. Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.
2. Да се обърне внимание на схемата за възстановяване на логическата последователност на епизодите в текста.
3. Важно е да се изпълнят упражненията от *Поговорите* за Витя и неговата постъпка.
4. Урокът завършва с коментар по пословиците.
5. За домашна работа може да се даде упр. 4 от ТСР.

Тема: Лягушка-невеста
Краткие имена прилагательные

I. Цели:

Въвеждане на понятието кратка форма на прилагателното име.

Усъвършенстване на техниката на четене.

Фонетична компетентност:

- усъвършенстване на навиците за интониране.

Лексическа компетентност:

- усвояване на лексиката: *толстый, выходить замуж, жениться; беззаботно, жених, невеста.*

Граматическа компетентност:

- формиране на навик за употреба на кратка форма на прилагателното име като част от съставно именно сказуемо.

Комуникативна компетентност:

Четене: усъвършенстване на навиците за отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането;

Говорене: развиване на умението за изразяване на признак на предмет.

II. Ход на урока:

Урокът е предвиден за **един учебен час.**

1. Урокът може да започне с разглеждане на първата илюстрация и беседа по нея: *Кто живет в болоте? Нравится ли вам лягушка? Какая она?*
2. Преминава се към четене на текста за жабата. Семантизацията на лексиката става по време на четенето на текста.
3. Да се изпълнят задължително упр. 2 и 3 от учебника и упр. 1 и 2 в ТСР. С тях се преговарят пълните прилагателни, които ще послужат за изясняване на образуването на формите на кратките прилагателни.
4. Въвеждането на кратките прилагателни става с упр. 4 и 5 в учебника. Усвоява се съответната терминология.
5. Затвърждаването става с упражненията в учебника и ТСР. Следва се ходът на урока.

Тема: Приятные хлопоты

I. Цели:

Усъвършенстване на навика за изразяване на признак на предмет.

Развиване на диалогичната реч на учениците.

Фонетична компетентност:

- усъвършенстване на навиците за интониране.

Лексическа компетентност:

- усвояване на лексиката: *шёлк, шерсть, велик, мал, короток, на размер больше, на размер меньше, впору, как раз, идёт/к лицу, подходит/не подходит, выглядеть, похож, хлопоты*;
- обогатяване на речниковия запас на учениците с формулите на РРЕ в ситуациите на поведение в магазина.

Граматическа компетентност:

- развиване на умението за употреба на кратките прилагателни в речта.

Комуникативна компетентност:
Говорене:
- трениране на речевите образци във вариантни ситуации;
- формиране на навик за кратко монологично изказване при описание на външност.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**
Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Тема: Секрет мастерства

I. Цели:
Усъвършенстване на техниката на четене.

Фонетична компетентност:
- усъвършенстване на навиците за интониране.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *обдумывать, шить; мастер, гончар, портной, резчик, кузнец, ремесленник, секрет, кисть.*

Комуникативна компетентност:
Четене: усъвършенстване на навиците за:
- отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането;
- селективно четене;
- ориентация в текста на ниво „смисъл".

Говорене: усъвършенстване на навика за продуциране на свързани изказвания чрез подбор на езикови средства при защита на собствено мнение.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**
1. Урокът може да започне с беседа по професиите, по време на която се семантизира лексиката от упр. 1, 2 и 3 в учебника.
2. По текста се работи по познатата методика.
3. Да се обърне внимание на изводите от упр. 5 и 6. По възможност да се направи коментар от учениците кое от всичките условия според тях е най-правилно.
4. Урокът може да завърши с беседа *Какие ремесла известны в вашем крае? Знаете ли вы человека, которого можно назвать мастером своего дела, мастером на все руки?*

Тема: Край чудес и красоты

I. Цели:
Усъвършенстване на техниката на четене.
Развиване на умението за употреба на кратките прилагателни.
Обогатяване на страноведската информация със сведения за планината Урал.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *батюшка, окаменеть, горная вершина, хребет, минеральные источники, полезные ископаемые, железная/медная руда, нефть, газ, золото, серебро, платина, драгоценные камни (самоцветы).*

Граматическа компетентност:
- усвояване управлението на някои кратки прилагателни.

Комуникативна компетентност:
Четене: усъвършенстване на навиците за
• отговор на въпроси с цел изясняване на разбирането;
• селективно четене.
Говорене: усъвършенстване на навика за продуциране на свързани изказвания чрез подбор на езикови средства.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът може да започне с беседа, по време на която да се припомни къде са пътували Виктор и родителите му миналата година (*Путешествие по Волге – „Карусель" для 5 класса*). Да се припомни как в Русия наричат река Волга (*матушка*).
2. Чете се рекламата в упр. 1 от учебника. От нея се разбира маршрутът на пътешествието на същото семейство тази година. Семантизира се думата *батюшка.*
   Прави се коментар какво може да привлече туристите след прочита на рекламата.
3. Търси се на картата Урал. Предлага се на учениците да изкажат мнение на какво им прилича планината.
4. След четене на информацията от интернет да се направи сравнение между информацията от рекламата и тази от интернет.
5. Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Втори час

1. Урокът започва с беседа по наученото за Урал от миналия час.
2. След беседата може да се направи следното упражнение:
   Предположите, что спрашивал Виктор, когда путешествовал по Уралу.
   – Папа, правда, что...?
   – Да, по Уралу проходит условная граница между Европой и Азией.

   – А верно ли, что...?
   – Да, Уральские горы – самые старые на планете. Поэтому их ещё называют Урал-батюшка.

   – Мама, ...?
   – Нет, географически они делятся на пять частей.

   – Извините, дяденька, в ...?
   – Нет, в этой пещере мы не можем увидеть наскальных рисунков. Их можно увидеть в Каповой пещере.
3. Да се разгледа снимката на паметния знак, който разделя Европа от Азия. Да се прочете информацията за него.
4. Работи се по упражненията, свързани с управлението на кратките прилагателни от учебника и ТСР.
5. Разпределят се задачите по проекта за Родопите.

Тема: Пропуснал – наверстай

I. Цели:
Обобщаване на изученото по темите *„Степени сравнения прилагательных“* и *„Краткие прилагательные“*.
Развиване на уменията за употреба на различните форми на прилагателните имена.

Граматическа компетентност:
- преговор на изучените граматични конструкции.

Комуникативна компетентност:
Говорене: усъвършенстване на навика за употреба на лексическите и речевите модели в сходни и вариантни ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **един учебен час.**

Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Тема: Занятие для души
Притяжательные местоимения

I. Цели:
Развиване на устната диалогична реч.
Развиване на умения за употреба на притежателните местоимения.

Фонетична компетентност:
- усъвършенстване на навиците за интониране.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *коллекция, коллекционер, коллекционировать, собирать; филателист, филателия, нумизмат, нумизматика.*

Граматическа компетентност:
- усвояване на склонението и употребата на притежателните местоимения;
- усъвършенстване на навика за употреба на творителен падеж след глаголите интересоваться, увлекаться, заниматься.

Комуникативна компетентност:
– **Говорене:** отработване и пренасяне на речевите модели в нови ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът започва с кратка беседа по темата хоби: *Есть ли у вас хобби? Чем вы интересуетесь, занимаетесь, увлекаетесь?*
2. С помощта на снимковия материал в упр. 1 се семантизира лексиката по темата *„Хобби“*.
3. Продължението на темата *„Хобби“* е в упр. 2 и 3 от учебника.
4. След прочита на текста в упр. 4 може да се проведе беседа, по време на която да се изясни има ли ученици в класа, които събират марки. От тях да се разбере какво ново те са научили от марките.
5. Урокът продължава с усвояване на склонението на притежателните местоимения. Уточняват се признаците на притежателните местоимения.

6. Работи се по учебника и ТСР. Упражнението за замяна на словосъчетанието от м. р. със словосъчетание от ж. р. се работи по следния образец:
Сестра рассказала о марках. – Моя или твоя сестра? Наша или ваша сестра?
Это коллекция брата. – Моего или твоего брата? Нашего или вашего брата?
Давайте встретимся у дома. – У моего или твоего дома? У нашего или вашего дома?
Я купил подарок бабушке. – Моей или твоей бабушке? Нашей или вашей бабушке?
Классный руководитель говорил с отцом. – С моим или твоим отцом? С нашим или вашим отцом?
Мы будем говорить о коллекции. – О моей или твоей коллекции? О нашей или вашей коллекции?

Втори час

1. Затвърждава се материалът по употребата на притежателните местоимения в речта. Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.
2. Коментар по употребата на местоимението *свой* – знак *„Внимание!“*.
В русском языке в одном и том же предложении обычно не употребляются одновременно личные и притяжательн,е местоимения одного и того же лица: я и мой, ты и твой, мы и наш, вы и ваш. В этих случаях употребляется местоимение свой (своя, свое, свои).
3. Да се обърне внимание на разликата между лични и притежателни местоимения в 3 л. ед. и мн. ч (*его, ее, их*).
4. При наличие на време може да се изпълни следното упражнение.
Кому весело, скучно, радостно? Определите настроение этих людей. В ответах употребляйте притяжательные местоимения.
а) *В нашем классе новый ученик. Он ещё не познакомился с ребятами. У него нет друзей.*
б) *Таня – ваша лучшая спортсменка в школе. Сегодня она выиграла соревнование.*
в) *Твой друг получил отличную отметку по математике.*
5. Темата за хобито може да завърши с разказ на учениците за техните увлечения и колекции.
6. Последното упражнение в урока може да бъде изпълнено по следния начин:
Закончите предложения в быстром темпе.
Собирает марки филателист. Собирает монеты нумизмат. Собирает календарики филотаймист. Собирает фантики филолидист. Собирает значки фалерист. Собирает открытки филокартист.

Тема: У театральной афиши

I. Цели:

Развиване на устната диалогична реч.

Обогатяване на страноведската информация.

Фонетична компетентност:

- усъвършенстване на навиците за интониране.

Лексическа компетентност:

- усвояване на лексиката: *купить билеты на …место в … ряду, дирижёр, афиша театра, программка, партер, амфитеатр, балкон, ложа, бельэтаж, ярус*;
- усвояване на формулите на РРЕ при закупуване на билети.

Комуникативна компетентност:

Четене: усъвършенстване на навика за извличане на информация от текст (театрален афиш, правила при посещение в театър).

Говорене:
- усъвършенстване на навика за водене на разговор в диалогична форма;
- отработване и пренасяне на речевите модели в нови ситуации.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Урокът започва с беседа, свързана с увлеченията на учениците.
2. Изпълнява се упр. 1 от ТСР.
3. Преминава се към диалога в упр. 1 и се извлича информацията за увлеченията на Маша. Въпросите след диалога са преход към разглеждането на театралния афиш от упр. 2.
4. Учениците сами прочитат информацията в театралния афиш, след което възстановяват разговора между Маша и Нина.

Втори час

1. Работи се по формулите на РРЕ при закупуване на билети и се усвоява театралната лексика (упр. 4).
2. На стадия на рефлексията учениците по предложената ситуация разиграват разговор с касиер в театъра.
3. По-специално внимание да се обърне на правилата за поведение в театъра. Те се прочитат, прави се коментар, по време на който може да се отговори на въпросите: *Какие из этих правил вы уже знаете? Какие – новые для вас?*

Тема: Знакомьтесь – Большой театр
Указательные местоимения

I. Цели:
Усъвършенстване техниката на четене.
Обогатяване на страноведската информация.
Развиване на умения за употреба на показателните местоимения.

Лексическа компетентност:
- усвояване на лексиката: *балет, опера; культурное наследие, балетная афиша, оперная афиша, репертуар, балетная труппа.*

Граматическа компетентност:
- усвояване на склонението и употребата на показателните местоимения.

Комуникативна компетентност:
Четене: усъвършенстване на навика за извличане на информация от текст;
Говорене: развиване на умения за посочване на близък или далечен предмет.

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Първи час

1. Работи се по текста за *Большой театр*. Може да се започне с преговор на информацията, получена предишния час – афиш, зала, адрес.
2. Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

Втори час

1. Въвеждането на показателните местоимения става върху текста за *Большой театр*. Усвоява се нужната терминология.
2. За разбиране на значението на показателните местоимения е подходящо използването на следната таблица:
   Рассмотрите таблицу. Какие значения имеют указательные местоимения?

этот, это, эта, эти	тот, то, та, те
Указывают на: а) *ближний от говорящего предмет;* б) *предшествующее предложение.*	Указывают на дальний от говорящего предмет.

3. Следва се ходът на урока от учебника и ТСР.

Тема: В редакции газеты
Повторение пройденного

I. Цели:
Преговор на изученото през годината: III склонение, склонение на прилагателните имена, кратки прилагателни, сравнителна и превъзходна степен, часово време, множествено число на съществителните имена (И. п.), глагол (инфинитив, време на глагола, спрежение).

II. Ход на урока:
Урокът е предвиден за **два учебни часа.**

Следва се ходът на урока в учебника и ТСР.

ПРИЛОЖЕНИЕ

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА № 1
I группа

1. Прочитайте текст „Белый медведь“.

В библиотеке мы взяли новую книгу о зоопарке. В ней мы прочитали о белом медведе.

Мы должны поехать на холодное северное море, чтобы встретить его. Этого самого сильного медведя можно видеть не только в Арктике, но и в зоопарке.

Белый медведь – хороший охотник. Много часов лежит он на льду и прикрывает лапой свой чёрный нос, чтобы тюлень его не увидел. А потом ловко к нему ползёт. Медведица зимой прячется в глубокую снежную берлогу. Маленький медвежонок появляется на свет в тёплой норе. До весны он спит и сосёт молоко. А весной семья вылезает на снег.

2. В тексте подчеркните словосочетания, которые показывают:

а) лицо или предмет, который совершает действие;

б) направление действия, движения.

Докажите, что вы правы.

3. Допишите недостающий вопрос.

Расскажи, пожалуйста, _____ ты был/а вчера?

_____ ты привез/ла этот сувенир?

_____ поедете в воскресенье.

4. Употребите нужный глагол движения в правильной форме.

Мама и папа каждый день _____ на работу пешком.

Ты вчера _____ к бабушке?

Папа _____ на работу на машине.

Маленький медвежонок весь день _____ по клетке.

Сегодня мы _____ в Исторический музей.

5. Кто где был? Кто куда пошёл/поехал? Кто откуда вернулся?

девочка – Большой театр _____

_____

_____

брат – новая библиотека _____

_____

_____

дети – любимая бабушка _____

_____

_____

6. Составьте предложения.

в, 13:10, Костя, был, у, Оля

_____

Нина, с, Борис, поехали, в, центральный магазин, на, автобус

_____

собака, подошла, к, мальчик, и, положила, голова, на, его колено

_____

7. Переведите.

Таня язди кон.

_____

Андрей и Игорь отиват на стадиона в 12:50.

_____

Имя _____ Фамилия _____ Класс _____

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА № 1
II група

1. Прочитайте текст „Белый медведь“.

В библиотеке мы взяли новую книгу о зоопарке. В ней мы прочитали о белом медведе.

Мы должны поехать на холодное северное море, чтобы встретить его. Этого самого сильного медведя можно видеть не только в Арктике, но и в зоопарке.

Белый медведь – хороший охотник. Много часов лежит он на льду и прикрывает лапой свой чёрный нос, чтобы тюлень его не увидел. А потом ловко к нему ползёт. Медведица зимой прячется в глубокую снежную берлогу. Маленький медвежонок появляется на свет в тёплой норе. До весны он спит и сосёт молоко. А весной семья вылезает на снег.

2. В тексте подчеркните словосочетания, которые показывают:

а) место действия;

б) лицо или предмет, на который переходит действие;

Докажите, что вы правы.

3. Допишите недостающий вопрос.

Напиши другу _____ ты ездил/а вчера?

_____ ты купил/а этот сувенир?

_____ ты приехал/а в воскресенье.

4. Употребите нужный глагол движения в правильной форме.

Дети каждое лето _____ в лагерь на поезде.

Ты вчера _____ на стадион?

Мы _____ в Природоведческий музей на автобусе.

Во время урока учитель _____ по классу.

Завтра я _____ на реку купаться.

5. Кто где был? Кто куда пошёл/поехал? Кто откуда вернулся?

врач – большая поликлиника _____

_____

_____

дети – новый зоопарк _____

_____

_____

бабушка – известный врач _____

_____

_____

6. Составьте предложения.

в, 19:30, Костя, пошёл, от, Максим, дом

_____

Вова, с, Анна, пошли, в, булочная, за, хлеб

_____

в, суббота, Маша, поедет, на, автобус, в, Варна, к, бабушка

_____

7. Переведите.

Брат ми кара камион.

_____

Катя и Соня всеки ден ходят на тренировка в 15:45.

_____

Имя _____ Фамилия _____ Класс _____

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА № 2
I группа

1. Составьте словосочетания.

_____ крепость	_____ Сибирь
_____ портфель	_____ дождь
_____ корабль	_____ тетрадь

Слова для справки: *каменный, кожаный, большой, далекий, летний, чистый*

2. Наведите порядок.

Я	ездим	Он/Она	завтракаю
Ты	ездите	Мы	завтракаешь
Он/Она	езжу	Я	завтракает
Мы	ездят	Они	завтракаем
Вы	ездит	Ты	завтракаете
Они	ездишь	Вы	завтракают

3. Разделите глаголы *интересуешься*, *видит*, *кричим*, *ужинают*, *смеешься*, *говорите* **на две группы:**

I спряжение	II спряжение
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Проспрягайте по выбору один глагол I спряжения и один глагол II спряжения.

_____ _____ _____ _____
_____ _____ _____ _____
_____ _____ _____ _____

4. Вместо точек вставьте глагол из скобок в нужной форме.

Я _____ стихотворение. (учить)
Мы _____ сочинение. (писать)
Врач _____ больного. (лечить)

5. Составьте предложения.

утро, старшая сестра, решить, позвонить, подруга, в, Москва

_____

в, суббота, я, любить, заниматься, легкая атлетика, на, новый, стадион

_____

6. Напишите, что надо и чего нельзя делать в классе.

В классе надо _____

_____

нельзя _____

_____

Слова для справки: *кричать, шуметь, поднимать руку, отвечать на вопросы учителя, драться, вести себя прилично*

7. Раскройте скобки. Задайте вопросы и определите падежи.

(Сестра) рассматривает (интересная книга) о (прекрасное сокровище).

_____

Напишите предложение в прошедшем времени.

_____

Напишите предложение в будущем времени.

_____

Имя _____ Фа.милия _____ Класс _____

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА № 2
II группа

1. Составьте словосочетания.

_____ подпись	_____ богатырь
_____ словарь	_____ медаль
_____ кровать	_____ лагерь

Слова для справки: *красивый, толковый, мягкий, смелый, золотой, детский*

2. Наведите порядок.

Я	ходим	Он/Она	обедаю
Ты	ходите	Мы	обедаешь
Он/Она	хожу	Я	обедает
Мы	ходят	Они	обедаем
Вы	ходит	Ты	обедаете
Они	ходишь	Вы	обедают

3. Разделите глаголы *учишься*, *смотрят*, *поем*, *знает*, *садитесь*, *отдыхаешь*, **на две группы:**

I спряжение	II спряжение
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Проспрягайте по выбору один глагол I спряжения и один глагол II спряжения.

_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

4. Вместо точек вставьте глагол из скобок в нужной форме.

Я _____ стихотворение.	(знать)
Мы _____ сочинение.	(читать)
Дети _____ в парке.	(кричать)

5. Составьте предложения.

лето, маленькая, девочка, хотеть, прочитать, интересная, книга

_____

на, урок, музыка, наш, класс, любить, петь, песня, на, русский язык

_____

6. Напишите, что надо и чего нельзя делать по телефону.

По телефону надо _____

_____

нельзя _____

_____

Слова для справки: *звонить поздно вечером, называть свое имя, спрашивать, кто звонит, просить прощения, напрашиваться в гости, звонить в удобное время*

7. Раскройте скобки. Задайте вопросы и определите падежи.

В (художественный музей) (турист) рассматривает (прекрасная картина).

_____

Напишите предложение в прошедшем времени.

_____

Напишите предложение в будущем времени.

_____

Имя _____ Фа.милия _____ Класс _____

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА № 3
I группа

1. **Образуйте простую форму сравнительной степени прилагательных.**
   красивый – _____ большой – _____
   удобный – _____ простой – _____
   сухой – _____ узкий – _____
2. **Закончите предложения, употребляя прилагательные в форме простой сравнительной степени.**
   Лист липы маленький, а лист березы – _____.
   Дунай – глубокая река, а Волга – _____.
3. **Скажите наоборот.**
   Воробей меньше голубя. _____.
   Весна теплее зимы. _____.
4. **Сделайте из простой сравнительной степени составную.**
   Я не знаю земли красивее, чем Болгария.
   _____
   Я не встречал человека веселее, чем мой брат.
   _____
5. **Замените простую форму превосходной степени на составную.**
   Я хочу побывать на величайшей вершине мира – Эвересте.
   _____
   Туристы фотографировали высочайшую вершину Болгарии.
   _____
6. **Сравните географические объекты.**
   реки в Европе (длина):
   Волга – Дунай – Янтра
   _____
   _____
   _____
   _____
   _____
7. **Образуйте краткие прилагательные всех родов и чисел.**
   благодарный – _____
   известный – _____
   красивый – _____
8. **Раскройте скобки. Задайте вопросы и определите падежи.**
   (Зима) крыша (деревянный дом) была покрыта (белый снег).
   _____
   Знание (иностранный язык) нужно (человек) в (будущая работа).
   _____
9. **Переведите.**
   През зимата улиците на нашия град са покрити с бял сняг.
   _____
   Аз мога да реша и най-трудната задача от нашия учебник.
   _____

Имя _____ Фа.милия _____ Класс _____

ПРОВЕРОЧНАЯ РАБОТА № 3
II группа

1. **Образуйте простую форму сравнительной степени прилагательных.**
   светлый – _____ маленький – _____
   спокойный – _____ молодой – _____
   редкий – _____ далекий – _____
2. **Закончите предложения, употребляя прилагательные в форме простой сравнительной степени.**
   Береза – высокое дерево, а тополь еще _____
   Зимний лес красивый, а весенний еще _____
3. **Скажите наоборот.**
   Береза выше осины. _____.
   Дорога шире тропинки. _____.
4. **Сделайте из простой сравнительной степени составную.**
   Я не видел животного вернее, чем домашняя собака.
   _____
   Я не видел птенца крупнее, чем птенца кукушки.
   _____
5. **Замените простую форму превосходной степени на составную.**
   Нам было интересно узнать о длиннейшей реке Европы.
   _____
   Туристы восхищались глубочайшим озером в мире.
   _____
6. **Сравните географические объекты.**
   горы в Болгарии (высота):
   Рила – Пирин – Родопы
   _____
   _____
   _____
   _____
   _____
7. **Образуйте краткие прилагательные всех родов и чисел.**
   нужный – _____
   готовый – _____
   полезный – _____
8. **Раскройте скобки. Задайте вопросы и определите падежи.**
   Родители довольны (большой успех) (сын) в (школьное соревнование).
   _____
   (Маленький ребенок) всегда рад (приезд) (любимая бабушка).
   _____
9. **Переведите.**
   Аз написах съчинение за най-щастливия ден в моя живот.
   _____
   Байкал е известен с най-богатия запас на питейна вода на Земята.

_____

Имя _____ Фа.милия _____ Класс _____

Песни и текстове в аудиокасетата

ПЕСНИ

Я шагаю по Москве

Автор текста (слова) – Шпаликов Г.,
композитор (музыка) – Петров А.

Бывает всё на свете хорошо,
В чём дело – сразу не поймёшь,
А просто летний дождь прошёл,
Нормальный летний дождь.

Мелькнёт в толпе знакомое лицо –
Весёлые глаза,
А в них блестит Садовое кольцо,
А в них бежит Садовое кольцо
И летняя гроза.

А я иду, шагаю по Москве,
И я ещё пройти смогу
Солёный Тихий океан,
И тундру, и тайгу.

Над лодкой белый парус распущу,
Пока не знаю, с кем.
А если я по дому загрущу,
Под снегом я фиалку отыщу
И вспомню о Москве.

Надежда

Автор текста (слова) – Добронравов Н.,
композитор (музыка) – Пахмутова А.

Светит незнакомая звезда,
Снова мы оторваны от дома.
Снова между нами города,
Взлётные огни аэродрома.

Здесь у нас туманы и дожди,
Здесь у нас холодные рассветы.
Здесь на неизведанном пути
Ждут замысловатые сюжеты.

Надежда – мой компас земной,
А удача – награда за смелость.
А песни довольно одной,
Чтоб только о доме в ней пелось.

Ты поверь, что здесь, издалека
Многое теряется из вида.
Тают грозовые облака,
Кажутся нелепыми обиды.

Надо только выучиться ждать,
Надо быть спокойным и упрямым,
Чтоб порой от жизни получать
Радости скупые телеграммы.

И забыть по-прежнему нельзя
Всё, что мы когда-то не допели.
Милые, усталые глаза,
Синие московские метели.

Снова между нами города,
Жизнь нас разлучает, как и прежде.
В небе незнакомая звезда
Светит словно памятник надежде

Надежда – мой компас земной,
А удача – награда за смелость.
А песни довольно одной,
Чтоб только о доме в ней пелось.

„Оранжевая песня“

Автор текста (слова) – Арканов А.,
композитор (музыка) – Певзнер К.
Прислан – 19.08.1999

Вот уже два дня подряд я сижу рисую,
Красок много у меня выбирай любую.
Я раскрашу целый свет
В самый свой любимый цвет.

Припев:
Оранжевое небо, оранжевое море,
Оранжевая зелень, оранжевый верблюд,
Оранжевые мамы оранжевым ребятам
Оранжевые песни оранжево поют.

Тут явился к нам домой очень взрослый дядя,
Покачал он головой, на рисунок глядя,
И сказал мне: „Ерунда! Не бывает никогда!“

Припев:
Оранжевое небо, оранжевое море,
Оранжевая зелень, оранжевый верблюд,
Оранжевые мамы оранжевым ребятам
Оранжевые песни оранжево поют.

Только в небе в этот миг солнце заблестело
И раскрасило весь мир так, как я хотела.
Дядя посмотрел вокруг и тогда увидел вдруг:

Припев:
Оранжевое небо, оранжевое море,
Оранжевая зелень, оранжевый верблюд,
Оранжевые мамы оранжевым ребятам
Оранжевые песни оранжево поют.

Эту песенку давно я пою повсюду.
Стану взрослой – все равно петь ее я буду.
Даже если ты большой, видеть очень хорошо:

Припев:
Оранжевое небо, оранжевое море,
Оранжевая зелень, оранжевый верблюд,
Оранжевые мамы оранжевым ребятам
Оранжевые песни оранжево поют.
Оранжевые мамы оранжевым ребятам
Оранжевые песни оранжевые песенки поют.

ТЕКСТОВЕ

Живые листья

Стало вдруг светлее вдвое,
Двор, как в солнечных лучах, –
Это платье золотое
У берёзы на плечах...

Утром мы во двор идём –
Листья сыплются дождём,
Под ногами шелестят
И летят, летят, летят...

А высоко от земли
Пролетели журавли.
Всё летит! Должно быть, это
Улетает наше лето!

Почему меня так зовут?

– Почему меня зовут Вовочка? – спросил Вовочка у папы. – Неужели нельзя было назвать как-нибудь по-другому! Есть же хорошие имена: Михаил, Павел, Роман.

Папа сказал:

– Твоё имя тоже хорошее – Владимир. Что означает – Владелец Мира, мировой парень.

– Да? – сказал Вовочка. – Вот здорово! А что, каждое имя что-нибудь означает? Или – только моё?

– Видишь ли, – настроился папа на обстоятельное объяснение, – действительно каждое имя что-то обозначает. Вот ты недавно читал книгу про индейцев, там в книге индейские имена даны в переводе: Быстрый Ветер, Орлиное Перо, Смелый Барс.

Славянские имена переводить не надо, они и так понятные: Владимир, Надежда, Любовь, Вера, Святослав.

Но есть много имён, которые к нам пришли из других языков: Михаил, Георгий, Марина. Если их перевести на русский, то получится, что Георгий – это Земледелец, Михаил – Благородный, Марина – Морская, Живущая в море… – Это Мишка благородный? – проворчал Вовочка. – Как бы не так, жадный он.

– Э-э-э, – встрепенулся папа, – я ошибся. Это Геннадий переводится, как благородный. А Миша переводится по-другому.

– Жадный, скупой? – обрадовался Вовочка.

– Нет, зачем ты так на брата? Михаил – это имя с одного старинного языка переводится как Угодный Богу.

– А названия городов тоже что-то означают? – спросил Вова.

– Эх, Вовочка, ты топонимикой заинтересовался?! – удивился папа.

А у Вовочки аж глаза загорелись, как у кота при виде мышки:

– А что такое топомоника? – спросил он.

Папа вздохнул:

– Не топомоника, а топонимика. Это такая наука, которая изучает происхождение названий. Ведь любое слово откуда-то произошло. И названия рек, морей, и названия городов, и имена людей.

– Здорово, – сказал Вовочка. Откуда же произошло название нашего города?

– Иркутск – это город, который стоит на реке Иркут. Оттуда и название.

– А название реки?

– Ну, я не знаю. Спроси завтра у учительницы.

– Тогда я пойду гулять, чтоб тебе не мешать?

– Да, конечно, иди. А уроки сделал?

– Какие там уроки, – махнул рукой Вовочка, – русский да математика, на пять минут работы.

И Вовочки и след простыл.

На улице гулял один Васька.

– Васька, ты знаешь, как переводится моё имя? – спросил Вовочка. – Владимир

– Владелец Мира.

– Чего, чего? – удивился Васька. – Имена не переводятся, они просто имена.

– А вот и нет, каждое имя что-то означает. И вообще, каждое название. Есть такая наука об именах, тонопомика.

– Здорово, – сказал Васька. – А что означает моё имя?

– Васька? Конечно, кот. Рыжий кот – Васька.

Васька не был рыжим. Но всё равно он обиделся и ударил Вовочку. Вовочка попытался дать сдачи, но Васька был сильнее. Поэтому Вовочка позорно отступил и побежал домой, сдерживая слёзы.

Он вошёл в квартиру тихонько и хотел проскользнуть в свою комнату незаметно, но папа и мама его заметили.

– Ты что, уже нагулялся?... – спросили они его, но тут увидели синяк, который закрывал Вовочкин глаз.

– Кто это тебя? С кем ты подрался?! – разволновалась мама. – Что случилось?

– Ну, ничего страшного, – успокоил Вовочку отец. – До свадьбы заживёт! А за что это тебя...?

– Это ты виноват, – сказал Вовочка дрожащим голосом. Он старался не расплакаться. – Из-за твоей тонопомики.

Земля из космоса

Кто первым увидел нашу Землю из космоса?

Люди всегда стремились полететь к звёздам. Юрий Алексеевич Гагарин первым увидел Землю с высоты и подробно описал в своём докладе, как выглядит наша планета из космоса.

„Земля с высоты просматривается очень хорошо. Можно различить крупные горные массивы, большие реки, леса, берега, острова.

Очень хорошо видны облака. Небо имеет совершенно чёрный цвет. Звёзды на этом фоне выглядят ярко и чётко. Земля имеет очень красивый голубой ореол.

Когда корабль выходит из тени, голубой ореол принимает другой цвет. У самого горизонта земной поверхности он ярко-оранжевый, а выше постепенно переходит во все цвета радуги.

Корабль быстро входит в тень Земли. Сразу наступает темнота, и ничего не видно. Наверное, в это время, я проходил над океаном. Если бы были большие города, то, вероятно, были бы видны огни...“

Лётчик-космонавт майор Гагарин Ю. А.
15 апреля 1961 года

Ёлка

Эта история произошла под Новый год тридцать пять лет тому назад. Мне тогда было всего пять лет, и я с нетерпением ожидал весёлого новогоднего праздника.

У меня была сестрёнка Лёля. Семи лет. Очень смелая, бойкая девочка.

Она мне однажды сказала:

– Минька, мама ушла на кухню. Давай пойдём в комнату, где стоит ёлка, и поглядим, что там делается.

Вот мы с сестрёнкой Лелёй вошли в комнату. И видим: очень красивая ёлка. А под ёлкой подарки. А на ёлке разноцветные хлопушки, фонарики, золотые орехи, конфеты и маленькие сладкие яблочки.

Лёля говорит:

– Не будем глядеть подарки. Давай лучше съедим по одной конфетке.

И вот она подходит к ёлке и моментально съедает одну конфетку, висящую на ниточке.

Я говорю:

– Лёля, если ты съела конфетку, то я тоже сейчас что-нибудь съем.

И я подхожу к ёлке и откусываю кусочек яблока.

– Ну, если ты откусил яблоко, то я возьму себе хлопушку и орех.

– Тогда я подставлю к ёлке стул да достану себе тоже что-нибудь, кроме яблока.

И вот я стал тянуть к ёлке стул, но он упал прямо на подарки.

Лёля говорит:

– Минька, ты, кажется, разбил куклу. Так и есть. Ты отбил у куклы фарфоровую ручку.

Через полчаса к нам пришли гости. Мама зажгла все свечи на ёлке, открыла дверь и пригласила гостей в комнату:

– Ребята, подходите к ёлке. Каждый найдёт здесь игрушку и угощенье.

И дети стали подходить к нашей маме. И мама каждому ребёнку стала дарить игрушку. Потом снимала с ёлки яблоко, конфету и тоже дарила ребёнку.

И все дети были очень довольны.

Но вот наша мама взяла в руки то яблоко, которое я откусил, и спросила:

– Лёля и Минька, кто из вас двоих откусил это яблоко?

Лёля стала оправдываться:

– Это Минькина работа.

Я дёрнул Лёлю за косичку и крикнул:

– Это меня Лёля научила!

Мама строго сказала.

– Лёлю я поставлю в угол, а твой подарок я отдам тому мальчику, которому досталось обкусанное яблоко.

Мне стало обидно и я ударил мальчика по руке. А он так отчаянно заревел, что его собственная мама возмутилась:

– Я больше не буду приходить к вам в гости с моим сыном.

А я сказал:

– Можете уходить, и тогда игрушка мне останется.

Тогда другая мама заявила:

– И я тоже уйду. Моя девочка не заслужила того, чтобы ей дарили куклу с обломанной рукой.

Тут уже закричала моя сестрёнка Лёля:

– Вообще все можете уходить, и тогда все игрушки нам останутся.

И гости стали уходить.

Но вдруг в комнату вошёл наш папа. Он сказал:

– Я не хочу, чтоб мои дети были жадные и злые. И я не хочу, чтобы они дрались, ссорились и выгоняли гостей. Им будет трудно жить на свете.

И наш папа подошёл к ёлке и потушил все свечи. А потом сказал:

– Моментально ложитесь спать. А завтра все игрушки я отдам гостям.

И вот прошло с тех пор тридцать пять лет, а я до сих пор хорошо помню эту ёлку.

И за все эти тридцать пять лет я ни разу больше не съел чужого яблока и ни разу не ударил того, кто слабее меня.

Ничего себе больной...

Сашка заболел и целую неделю не ходил в школу.

Вот мы решили его навестить. Пришли мы.

Лежит Сашка, горло завязано, книгу читает.

– Ну, как тебе, – спрашиваю у Сашки, – скучно, наверное, лежать?

– Да нет, – отвечает. – Совсем не скучно. Я вот книжку читаю.

Интересную.

Но мы решили, что он так говорит из вежливости.

– Ничего, – говорим, – мы тебя сейчас развлечём. Мы с Митькой будем петь.

Стали мы посреди комнаты и давай петь. Пели-пели, *охрипли* даже.

– Что, – спрашиваем, – веселее тебе немного?

Сашка промолчал, но мы догадались, что это он просто так промолчал, чтобы не обижать нас.

Отляво текст:

– Давай, Славик, – говорит Митька, – мы ему наш матросский танец покажем, который готовим на праздничный вечер.

И стали мы танец исполнять. Подпеваем себе, в ладоши похлопываем, *каблуками* по паркету – ух! Так здорово у нас ещё никогда не получалось.

Слышим, звонок в дверь. Открываем – врывается в комнату какой-то дядечка.

– Что это за безобразие! – кричит. – Топаете над головой уже целый час.

Невозможно отдыхать!

Мы ему начали объяснять, что пришли навестить больного друга.

А он:

– Ничего себе больной! Такое выдержать – здоровье как у слона иметь надо.

Прекратите этот шум! Книжку лучше ему почитайте!

Мы ответили, что книжку он сам себе почитает.

И дядечка ушёл.

– О! – обрадовался я. – Так у тебя же музыкальный центр есть! Хочешь послушать музыку? – И я нажал на кнопку.

– Сделай погромче, – крикнул Митька. – Оно, когда громко, всегда веселее.

– А хочешь, – предложил я. – Мы тебе картошки начистим. Ты как любишь, жареную или варёную?

– Не хочу, – говорит Сашка, – ни музыки, ни картошки. Голова болит.

– Может, тебе спеть или сплясать ещё разочек? – спрашивает Митька.

Тут Сашка как закричит:

– Не надо! Оставьте меня! Лежал себе человек и горя не знал. А сейчас у меня опять температура поднялась. Я теперь, наверное, ещё месяц лежать буду.

Мы начали одеваться.

– Ну, Славик, ты видел такое? – сказал Митька уже на улице. – Друзья пришли к нему, не жалея ни сил, ни времени, развлечь, чтобы ему не скучно было. А он даже „спасибо“ не сказал. После всего нас, можно сказать, выгнал. Ничего себе больной!

Разговорчивая берёзка

Разговорились как-то деревья на ветру о своём житье-бытье: у кого из них семена самые лёгкие, кого ветер да солнышко любят, кто приносит больше пользы.

– Знаете, как меня называют? – сказала берёза. – Деревом ветра и солнца. В тени я плохо расту, болею часто и погибаю. С ветром же я крепко-накрепко связана. Посмотрите, ветки мои совсем не такие мощные, как у дуба, ясеня или липы. Да они мне и не нужны. Ведь больше всего на свете я люблю на ветру качаться. Ветру же трудно раскачивать тяжёлые ветки.

Липа уважительно на берёзку посмотрела и говорит:

– Правда, берёзка, ты дочка ветра. И ты, как и я, людей лечишь.

Обрадовалась берёзка липкиным словам:

– Да, да, липка, ветерок мне во всём помогает. Мне даже кажется, что жуки да гусеницы на мне потому не селятся, что слишком неуютно им на постоянном ветру. Вот я и не болею почти ничем. Наоборот, сама лечить могу. Люди это знают, идут ко мне за лекарствами: кто чай из моих листочков заваривает, кто веник для баньки из веток собирает, кто сок берёзовый пьёт.

Тут дуб в разговор вмешался:

– И кора у тебя, берёзка, удивительная: белая и блестящая!

Берёзка тут же добавила:

– Знаете, через мою кору вода не проходит – вот она совсем не гниёт. И сумки, и пояса, и сосуды для питья, и даже обувь из неё делают; и крыши домов ею покрывают, чтобы не протекали. В древности люди даже писали на моей коре.

Тут черёмуха не удержалась:

– Берёзка, хоть ты и дружишь с ветром, нет у тебя цветочков и ягод, как у меня, например. Чтобы насладиться ароматом моих цветов, люди весной специально идут в лес.

Возражает берёзка:

– У меня нет ни цветов, ни ягод, но мои серёжки, листики и веточки благоухают. Я приношу людям радость и свет.

Разговаривают деревья, ветками качают. Узнали они берёзку получше и протянули к ней свои ветки, в знак уважения.

Когда будете по лесу идти, присмотритесь к деревьям. К кому все другие ветками тянутся, тот что-то интересное рассказывает. Как вы думаете, что?

Директор на один день

Выборы директора
Проходили в школе.
Выбрали директором
Двоечника Колю.
– Он хороший парень! –
говорили некоторые. –
Потому и выбрали
Мы его директором!
Два отличника молчали,
Остальные все кричали:
– Мы живём теперь свободно,
Дисциплины больше нет!
Наше „да“ чему угодно,
Послушанью – наше „нет“!

А на завтра все читали
На стене приказ по школе.
Подписал его директор –
Лучший наш товарищ Коля.
А в приказе сообщалось,
А в приказе говорилось,
Что лениться – запрещалось,
„Подтянуться!“ – говорилось,
Ну, а главное – учиться!

Надо ж было так случиться!..

Несура́зные ве́щи

Она: Здравствуй!
Он: Привет!
Она: Чего это ты несёшь?
Он: Несу разные вещи.
Она: Несуразные? Почему они несуразные-то?
Он: Сама ты несуразная, как я погляжу. Разные вещи я несу. Разные! Поняла? Вот, несу мел.
Она: Что не сумел?
Он: Отстань!
Она: Да ведь ты говоришь „не сумел“. Что не сумел-то?
Он: Мел несу!!! Слушать надо. Несу мел. Мишке. Ему же надо будет.
Она: Ну, если ему жена добудет, зачем ты несёшь?
Он: Жена? Какая жена? Это у Мишки-то жена? Я сказал: „Ему же надо будет“. Понадобится, значит.
Она: Вон оно что!
Он: А ещё новость у меня для Мишки приятная: нашлась та марка, которую он так давно искал.
Она: Тамарка?
Он: Ага.
Она: И ничего? Симпатичная?
Он: Красивая. Зелёная такая.
Она: Постой, постой... Это что у неё, волосы зелёные что ли?
Он: У кого волосы?
Она: Да у Тамарки!
Он: У какой Тамарки?
Она: Ну, ты же сам сказал: „Нашлась Тамарка...“
Он: Та! Марка! Марка, понимаешь, которую Мишка давно ищет. Там арка нарисована!
Она: Ага! Всё-таки нарисована Тамарка! Нарисована, да? Так бы и говорил.
Он: Да отвяжись ты со своей Тамаркой! Арка там нарисована! Арка! Неужели ты даже этого понять не можешь. Некогда мне!
Она: Пока! Смотри, не растеряй свои несуразные вещи.
Он: Да ну тебя!
Она: Да! Стой, стой!
Он: Ну, что ещё?
Она: Привет передавай.
Он: Кому?
Она: Известно кому: Тамарке, Мишке и Мишкиной жене!

Лексически минимум по руски език за 6. клас (първи чужд език)

1. Дом, семья, родное место

Мое родное место
ехать/ездить за город/на дачу; быть за городом/на даче

Дом
дом, деревянный, бревно, колыбель, пианино, цветник, забор, узор, резьба по дереву, шкатулка, русская печь, хозяин/хозяйка/хозяева, стройка

Дети и взрослые
дети, подросток/подростки, молодые люди, взрослый, выйти замуж, жениться, хлопоты, жених, невеста

Внешний вид
внешность (человека), аккуратный, кулак, лоб, плечо, рост, человек высокого/среднего/невысокого роста; низкий, толстый, полный, худой, лицо – смуглое, круглое, румяное, бледное, нежное; лоб – высокий, низкий, открытый; брови – красивые, тонкие, чёрные, светлые; глаза – большие, приветливые; губы – узкие, пухлые; нос – длинный, широкий, тонкий; волосы – чёрные, кудрявые; выглядеть, выгляжу, Кто как выглядит? Ты хорошо выглядишь.

Характер
выносливость, горе, трус, у него (у неё) тяжёлый, вредный характер; он (она) жадный, скупой; он (она) никогда не подводит других, не ссорится, не обижает других, не врёт, ребята его (её) уважают, любят, считают слишком важным, называют надёжным человеком, (не)воспитанный, отзывчивый, великодушный, (не)послушный, шумный, (не)вежливый, внимательный, нахальный, энергичный, досадный, скромный, хитрый, серьёзный, ответственный

Профессии
репортёр, журналист, дирижёр, гончар, кузнец, портной, резчик, ремесленник, учёный, пианист, космонавт, экскурсовод, милиционер, кондуктор, рабочий, экскаваторщик

2. Школа и свободное время

Взаимоотношения учитель – ученик
выбор, двоечник, завуч, ложь, надоело, не везёт, непоседа, обязанность, попытка, сорвать урок, тянуть (руку), шпаргалка, прогул, прогуливать уроки, прогульщик, пропустить уроки, наверстать, понадобиться, запрещать, ответственность, разобраться/разбираться, посещать/посетить (занятия), отсутствие, обсуждать/обсудить, сделать замечание,

можно мне выйти, у меня собственное мнение, предполагаем, стремимся, представляем, осуществить/осуществлять свои мечты, разрешить спор, выслушивать/выслушать

Дружба
благодарность, взаимоотношения, (не) критиковать, (не) обвинять, (не) обижать, извиниться, (не) обзывать, ссора, мирить, помириться, наладить отношения, уметь ладить с людьми; рад тебя видеть, рад познакомиться, оказать помощь, успокоить, к сожалению, к сведению, к моему удивлению, обращаться к кому? за чем? (за советом), Я обрадовался. Что с тобой? Давай мириться! (после ссоры)

Увлечения, хобби
Классно! развлечение, занятие, увлечение, увлекаться, интересоваться, заниматься, коллекция, коллекционировать, коллекционер, филателия; филателист, нумизматика, нумизмат, фалерист, филокартист, филотаймист, филолидист

Спорт, игры, развлечения
горнолыжный спорт, качели, тренироваться, мировой рекорд, команда по футболу заняла первое место, шахматный турнир, парашютный спорт

3. Будни

Телефон
автоответчик, дозвониться, звон, звонить, перезвонить, созвониться, позвонить позже, разъединить, договориться (по телефону), переговариваться, давай договоримся (о встрече), ровно (в пять), вовремя, прийти вовремя = не опаздывать, заказать такси, заказ такси, принимать заказ по телефону, тебя не слышно

В магазине (В универмаге)
каблук, сорочка, шёлк, шерсть, штаны, примерить, мне велик, -а, -о, -и; мне мал, -о, -а, -ы; этот костюм мне как раз/мне впору, размер, Какого размера? на размер больше, на размер меньше, одежда вашего размера; это уже мой размер; одежда идёт/к лицу кому?; одежда на вас хорошо сидит; Какого цвета? советовать купить, рекомендовать, прочный, рубашка, сапоги, Как он был одет? (был одет в костюм, в платье, в джинсы) Он был в чем? (он был в костюме, в платье, в джинсах)

4. Праздники, традиции
именины, пляска, плясать

5. Каникулы, поездки

Новые места, знакомства
поездка, ожидания, переживания, дорожка, башня, колокол, колокольня, куранты, пушка, аэропорт, поезда, иллюминатор, космический корабль, космический полет, готовиться к полетам

Времена года, климат
гроза, метель, моросить, мелкий дождь, мороз, трещат морозы, погода портится/быстро меняется, дрожать от холода, хмуриться

Природа
березняк, бор, вершина, восход, высота, глубокий, глубина, глубоко, грязь, длина, дуб, дубрава, ельник, полезные ископаемые, драгоценные камни (самоцветы), нефть, газ, железная руда, медная руда, золото, серебро, минеральный источник, калина, клён, заповедник, лекарственные травы, лиственный/смешанный/хвойный лес, молния, овраг, осина, осколок, пещера, платина, полдень, полночь, расцвели первоцветы, крокус, гладиолус, георгин, рассвет, закат, серёжка, сирень, смородина, сутки, темнота, тень, толщина, тополь, уголь, ущелье, чаща, черника, черёмуха

Животные
барс, бобр, журавль, кузнечик, северный олень, полярная сова, лось, пеликан, пингвин

6. Страна изучаемого языка

Историко-географическая информация
железная дорога, изба, наличник, парус, россиянин/россиянинка/россияне, ярмарка, граница, юго-восток, юго-запад, северо-восток, северо-запад, степь; Кремль, крепость, Соборная площадь, Спасская башня, Кремлёвские куранты, Колокольня Ивана Великого, Царь-колокол, Царь-пушка, Оружейная палата, Большой Кремлёвский дворец, Исторический музей, ГУМ, Храм Василия Блаженного, Садовое кольцо

Культура и социокультурное поведение
Третьяковская галерея, И. И. Левитан, В. М. Васнецов, мастер, мастерство, кисть, Галина Уланова, Майя Плисецкая;
прийти за полчаса до спектакля; проходить к своему месту лицом к сидящим; не заходить в зал после третьего звонка; поддержание тишины; выключить мобильные телефоны до начала представления; шелестеть программкой; не торопиться к выходу по окончании спектакля; дождаться ухода артистов со сцены

Театр
Большой театр, афиша театра, купить билеты на концерт/место в ... ряду, программка, партер, амфитеатр, балкон, ложа, бельэтаж, ярус, балет, опера, репертуар, балетная труппа

Фольклор
батюшка, богатырь, Илья Муромец, Добрыня Никитич, Алёша Попович, былина, вышивка, кокошник

7. Имена числительные
оба, две тысячи, пять тысяч

8. Имена прилагательные
бескрайний, бирюзовый, богатый, бурый, вёрткий, выдающийся, далёкий, дешёвый, дорогой, драгоценный, жадный, зажигательный, замечательный, крестьянский, крупный, ленивый, литейный, надёжный, необъятный, общирный, печальный, прилежный

9. Глаголы
беречь, врываться, встрепенуться, вылезать, вышивать, вязать, *достаться,* дотронуться, драться, завернуть, завидовать, загрустить, заметить, качаться, копить, мелькнуть, напрашиваться, объесться, ожидать, опасаться, оправдываться, осмотреться, отвернуться, отставать, охрипнуть, ошибиться, подводить, подтянуться, помчать, поспевать, свистеть, скрипеть, собираться, сплетничать, стремиться, теряться, топать, укладывать, устать, щебетать
пойти, выйти/выходить, перейти/переходить, подойти/подходить, отойти/отходить, дойти/доходить, войти/входить, прийти/приходить, поехать, выехать/выезжать, переехать/переезжать, подъехать/подъезжать, отъехать/отъезжать, доехать/доезжать, въехать/въезжать, приехать/приезжать

10. Фразеологизмы
на седьмом небе от счастья; не было бы счастья, да несчастье помогло; болтаться без дела; разбирает любопытство; промокнуть до нитки; глаза боятся, а руки делают; аж глаза загорелись; след простыл; дать сдачи; без оглядки; До свадьбы заживёт! Классно! У тебя не язык, а помело. Искать большого счастья – малое потерять. Лучше синица в руке, чем журавль в небе. Волков бояться, в лес не ходить. Под лежачий камень вода не течёт. Здоровье как у слона иметь надо.; горя не знать; Скучен день до вечера, когда делать нечего.; сколько твоей душе угодно; Незнайка лежит, а знайка далеко бежит.
Делу – время, потехе – час. Корень ученья горек, да плод сладок.

11. Местоимения
Притяжательные: мой, моя, мое, мои, наш, наша, наше, наши ваш, ваша, ваше, ваши, его, ее; свой
Указательные: этот, это, эта, эти, тот, то, та, те

12. Наречия
дома, домой, тут, здесь, сюда, там, туда, пораньше, вовремя, вряд ли, наоборот, однажды, попусту, без оглядки, медленно, громко, беззаботно, незаметно, правильно, обычно, тихо, ярко, чётко, чрезвычайно, близко, везде, далеко, снизу, наверху, рядом, вверх, вдаль, дорого, недорого, дёшево, справа, направо, слева, налево, прямо, сзади, назад, во-первых, во-вторых, в-третьих, в-четвёртых

13. Предлоги
кроме, мимо, напротив, сквозь, через, из, без, для, у, от до, к, по, в, на, с, над, под, за, перед, о

14. Союзы, частицы
а, и, или, но, пусть, пускай

ПРИМЕРНО ГОДИШНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

Карусель за 6 клас

<table>
<tr><th rowspan="2">№</th><th rowspan="2">ТЕМА</th><th rowspan="2">ДАТА</th><th colspan="2">ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ</th></tr>
<tr><th>ЯДРА на учебното съдържание</th><th>Очаквани резултати на ниво учебна програма</th></tr>
<tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td></tr>
<tr><td>1
2
3</td><td>Здравствуй, шестой класс!
Сколько летних впечатлений!
Летний репортаж</td><td></td><td>Слушане</td><td>Ученикът:
– разбира кратки диалози с един или повече събеседници, свързани с ежедневието;
– разбира основната информация от кратки текстове с изучена тематика: разкази, стихотворения с ясна структура, прочетени с ясна дикция, стандартно произношение;
– разбира конкретна информация от кратки инструкции и съобщения.</td></tr>
<tr><td>4–5
6–7
8</td><td>Мы – исследователи! Визитная карточка имени существительного
Живые листья Имя прилагательное – повторение
Какие мы?</td><td></td><td>Четене</td><td>– разбира основната информация от кратки литературни текстове на познати и подходящи за възрастта теми;
– разпознава някои основни социокултурни особености в текстовете;
– намира необходимата конкретна информация в кратки надписи, упътвания, инструкции.</td></tr>
<tr><td>9–10
11
12
13</td><td>Прогулка по Третьяковской галерее Смешанное склонение имён прилагательных
Илья Муромец и Соловей-Разбойник
От южных морей до полярного края...
Что такое Россия?</td><td></td><td>Говорене</td><td>– води кратък разговор, за да получи информация в ежедневни ситуации;
– описва себе си и своето семейство;
– разказва кратки случки и впечатления;
– споделя намерения;
– изразява желание да получи информация;
– обяснява какво го интересува или от какво има нужда.
Прилага компенсаторни стратегии:
– използва прости изрази, изучени типови фрази;
– използва мимики, жестове и прости езикови средства за преодоляване на трудности в общуването;
– произношението и интонацията се доближават до представените образци.</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>Писане</td><td>– използва прости езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основни норми на чуждия език и не затрудняват разбирането.</td></tr>
</table>

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможности за междупредметни връзки
	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	
6	7	8	9
Учениците трябва да усвоят: **Тематичните кръгове:** 1. Дом, семейство: • околна среда, бит; • семейни взаимоотношения, деца и възрастни; • домашни растения и домашни любимци. 2. Ежедневие: • помощ вкъщи; • хранене. 4. Страна на изучавания език: • основна историко-географска информация; • култура и социокултурно поведение; • фолклор. **Сфери, роли, места за общуване:** Обучението пресъздава следните ситуации на общуване: • общуване по интернет; • общуване на изложба. В рамките на посочените сфери на общуване учениците овладяват следната ролева компетентност: • на слушател; • на зрител; • на партньор в частен разговор. **Словесни действия:** 1. Предметна и фактическа информация: Съобщения и въпроси за: ✓ Лице/предмет, негови действия и състояния, бит, явления. ✓ Наличие/отсъствие на лице/предмет. 2. Емоционални отношения: Радост, удоволствие. Положително/отрицателно отношение. Интерес. Учудване. 3. Речев етикет: Запознанство, представяне. Приветствие, поздрав. Благодарност, отговор при благодарност. 4. Структуриране на речта: Начало. Самокорекция. Край на разговор.	**Учениците трябва да преговорят, разширят и усвоят следните езикови знания:** **Фонетика:** Продължава работата върху основните произносителни и интонационни навици с акцент върху: – редукция на гласните в неударена сричка; – корелация на меки и твърди съгласни; – произношение на шушкави съгласни; – основни интонационни конструкции (ИК-1, ИК-2, ИК-3). **Морфология:** 1. Съществително име: число; I, II склонение. 2. Употреба в речта на основните падежни значения. 3. Прилагателно име: видове, склонение.	**На учениците трябва да се даде възможност:** Да участват в разговори, дискусии: учител–ученик; ученик–ученик. Да водят диалози по зададени ситуации. Да работят по двойки, в малки групи.	*Междупредметните връзки се осъществяват по време на целия учебен процес в следните области:* **Български език и литература:** Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. Разширяват се социокултурните познания, свързани с национални традиции, обичаи, ценности, изучавани литературни произведения и произтичащите от тях прилики и различия. **Първи чужд език:** Стратегии на учене. Граматически и лексикални съответствия. Умения за работа с речник. Интернационални думи.Социокултурни връзки. **География:** Географска карта. Посоки на света. **Човек и природа:** Заобикаляща среда. Животни. Растения. **Изобразително изкуство:** Наблюдателност и въображение. Естетически вкус.

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
			ЯДРА на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма
14–15	Дом на века			Ученикът:
			Слушане	– разбира кратки диалози с един или повече събеседници, свързани с ежедневието;
16–17	Моя Родина – „земной рай“... *Множественное число существительных в Именительном падеже*			– разбира основната информация от кратки текстове с изучена тематика: разкази, стихотворения с ясна структура, прочетени с ясна дикция, стандартно произношение;
18	Все мы – языковеды!			– разбира конкретна информация от кратки инструкции и съобщения.
19–21	Всему название дано...		Четене	– разбира основната информация от кратки литературни текстове на познати и подходящи за възрастта теми;
22	Глобус крутится, вертится...			– разпознава някои основни социокултурни особености в текстовете.
23–24	Земля из космоса		Говорене	– води кратък разговор, за да получи информация в ежедневни ситуации;
25–27	Ёлка. *Выражение времени*			– разказва кратки случки и впечатления;
				– споделя намерения;
28	В дорогу скорее... *Глаголы движения*			– изразява желание да получи информация;
				– обяснява какво го интересува или от какво има нужда.
				Прилага компенсаторни стратегии:
				– използва прости изрази, изучени типови фрази;
				– използва мимики, жестове и прости езикови средства за преодоляване на трудности в общуването;
				– произношението и интонацията се доближават до представените образци.
			Писане	– използва прости езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основни норми на чуждия език и не затрудняват разбирането.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможности за междупредметни връзки
	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	
Тематични кръгове: 1. Дом, семейство, родно място: • околна среда, тип жилище, бит; • семейни взаимоотношения, деца и възрастни. 2. Празници, традиции: • тържества, празнуване; • семейни традиции, подаръци. 3. Страна на изучавания език: • основна историко-географска информация. **Сфери, роли, места за общуване:** Обучението пресъздава следните ситуации на общуване: • разговор вкъщи, на гости. В рамките на посочените сфери на общуване учениците овладяват следната ролева компетентност: • на домакин, на гост; • на партньор в частен разговор. **Словесни действия:** 1. Предметна и фактическа информация: Съобщения и въпроси за: • Лице/предмет, негови действия и състояния. • Наличие на лице/предмет. 3. Емоционални отношения: Радост, удоволствие, огорчение. Положително/отрицателно отношение. Интерес. Учудване. 4. Речев етикет: Приветствие, поздрав. Покана, съгласие при покана. Благодарност.	Морфология: 1. Употреба в речта на основните падежни значения: Именителен падеж (мн. число): – субект на действието; – част от съставно именно сказуемо; – главна част в едносъставно битийно изречение. 2. Глагол: Основни особености на глаголите за движение.	**На учениците трябва да се даде възможност:** Да участват в разговори, дискусии: учител–ученик; ученик–ученик. Да водят диалози по зададени ситуации. Да работят по двойки, в малки групи	**История и цивилизация:** Понятия за общество, символи, празници, традиции. **Човек и природа:** Земята. Вселената. Човекът.

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
			ЯДРА на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма
29	Приходим, приезжаем... *Где? Куда? Откуда?*		Слушане	Ученикът: – разбира кратки диалози с един или повече събеседници, свързани с ежедневието; – разбира основната информация от кратки текстове с изучена тематика: разкази, стихотворения с ясна структура, прочетени с ясна дикция, стандартно произношение; – разбира конкретна информация от кратки инструкции и съобщения.
30	Пропустил – наверстай!			
31	Проверочная работа № 1			
32–33	Два брата			
34–35	О счастье, о мечте и ещё кое о чём...		Четене	– разбира основната информация от кратки литературни текстове на познати и подходящи за възрастта теми; – разбира в подробности съдържанието на кратки писма и картички, написани на стандартен език; – разпознава някои основни социокултурни особености в текстовете; – намира необходимата конкретна информация в кратки надписи, упътвания, инструкции.
36–39	Мы приехали в Москву. *Третье склонение имён существительных*			
40–41	Я иду, шагаю по Москве...			
42–43	Интересная часть речи *Глагол. Спряжение*		Говорене	– води кратък разговор, за да получи информация в ежедневни ситуации; – разказва кратки случки и впечатления; – споделя намерения; – изразява желание да получи информация; – обяснява какво го интересува или от какво има нужда.
44	Алло! Алло!			
45	Трудиться – не лениться *Неопределённая форма глагола – инфинитив*			Прилага компенсаторни стратегии: – използва прости изрази, изучени типови фрази; – използва мимики, жестове и прости езикови средства за преодоляване на трудности в общуването; – произношението и интонацията се доближават до представените образци.
			Писане	– използва прости езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основни норми на чуждия език и не затрудняват разбирането.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможности за междупредметни връзки
	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	
Тематични кръгове: 1. Дом, семейство, родно място: • семейни взаимоотношения, деца и възрастни. 2. Ежедневие: • услуги 3. Ваканция, пътувания: • отдих, туризъм; • нови места, запознанства; • видове транспорт. 4. Страна на изучавания език: • основна историко-географска информация; • култура и социокултурно поведение. **Сфери, роли, места за общуване:** Обучението пресъздава следните ситуации на общуване: • разговор вкъщи; по телефона; • общуване на улицата; • общуване по време на екскурзия в друга страна, в непознат град. В рамките на посочените сфери на общуване учениците овладяват следната ролева компетентност: • на пътник; • на партньор в частен разговор. **Словесни действия:** 1. Предметна и фактическа информация: Съобщения и въпроси за: ✓ Лице/предмет, негови действия и състояния. ✓ Насоченост на движението. ✓ Обект на действието. 2. Интелектуални отношения: Необходимост. Желание. 3. Емоционални отношения: Стремеж. Желание. Интерес. Страх. Увлечение. Положително/ отрицателно отношение. 4. Въздействие, убеждение: Предложение за съвместно действие. Молба за извършване на определено действие. Съвет. Предлагане на помощ. 5. Речев етикет: Молба, предложение. Благодарност, отговор при благодарност. Сбогуване. 6. Структуриране на речта: Начало. Край на разговор. 7. Разговор по телефона.	**Фонетика:** Основни ИК **Морфология:** 1. Съществително име: III склонение. 2. Употреба в речта на основните падежни значения. 3. Глагол. Запознаване с основните глаголни категории: – I и II спрежение; – инфинитив; – глаголно управление; – глаголи с Р. п., Т. п., Д. п., П. п.; – основни особености на глаголите за движение. 4. Наречия: обстоятелствени..	**На учениците трябва да се даде възможност:** Да участват в разговори, дискусии: учител–ученик; ученик–ученик. Да водят диалози по зададени ситуации. Да работят по двойки, в малки групи.	**Български език и литература:** Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. Разширяват се социокултурните познания, свързани с национални традиции, обичаи, ценности, изучавани литературни произведения и произтичащите от тях прилики и различия. **Първи чужд език:** Стратегии на учене. Граматически и лексикални съответствия. Умения за работа с речник. Интернационални думи. Социокултурни връзки. **География:** столица **Музика:** Разучаване на руска песен.

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
			ЯДРА на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма
46–47	Ничего себе больной...		Слушане	Ученикът: – разбира кратки диалози с един или повече събеседници, свързани с ежедневието; – разбира основната информация от кратки текстове с изучена тематика: разкази, стихотворения с ясна структура, прочетени с ясна дикция, стандартно произношение; – разбира конкретна информация от кратки инструкции и съобщения.
48–49	Невезучка *Имя числительное*			
50–51	Маленькие сценки из школьной жизни – 1 *Время глагола. Прошедшее время глагола*		Четене	– разбира основната информация от кратки литературни текстове на познати и подходящи за възрастта теми; – разпознава някои основни социокултурни особености в текстовете.
52–53	Маленькие сценки из школьной жизни – 2 *Будущее время глагола*			
54	Пропустил – наверстай! *Визитная карточка глагола*		Говорене	– води кратък разговор, за да получи информация в ежедневни ситуации; – разказва кратки случки и впечатления; – споделя намерения; – изразява желание да получи информация; – обяснява какво го интересува или от какво има нужда. Прилага компенсаторни стратегии: – използва прости изрази, изучени типови фрази; – използва мимики, жестове и прости езикови средства за преодоляване на трудности в общуването; – произношението и интонацията се доближават до представените образци.
55	Проверочная работа № 2			
56	Дерево-красавица			
57–58	День длинней, короче ночь... *Простая форма сравнительной степени имени прилагательного*			
59–60	Русский лес *Составная форма сравнительной степени имени прилагательного*		Писане	– използва прости езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основни норми на чуждия език и не затрудняват разбирането.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможности за междупредметни връзки
	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	
Тематични кръгове: 1. Училище и свободно време: • взаимоотношения учител–ученик; • приятелство. 2. Празници, традиции: • тържества, празнуване. 3. Ваканция, пътувания: • природа. 4. Страна на изучавания език: • основна историко-географска информация. **Сфери, роли, места за общуване:** Обучението пресъздава следните ситуации на общуване: • разговор вкъщи, на гости, в училище; • общуване в училище. В рамките на посочените сфери на общуване учениците овладяват следната ролева компетентност: • на домакин, на гост; • на партньор в частен разговор. **Словесни действия:** 1. Предметна и фактическа информация: Съобщения и въпроси за: ✓ Количество. ✓ Качество, свойство на предмета. 2. Интелектуални отношения: Съгласие/несъгласие. Забрана. 3. Емоционални отношения: Огорчение. Положително/отрицателно отношение. 4. Въздействие, убеждение: Предложение за съвместно действие. Предлагане на помощ. Предложение, покана, отговор на предложение, покана. 5. Структуриране на речта: Начало. Край на разговор.	**Морфология:** 1. Употреба в речта на основните падежни значения. 2. Прилагателно име. Степени за сравнение (основни понятия). 3. Бройни и редни числителни до 100 в И. п. 4. Глагол. Време на глагола. Употреба на инфинитив.	Да използват индивидуални стратегии: – на учене, самообучение, самоконтрол; – за компенсиране на недостатъчни знания и умения при общуване.	**Български език:** Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. **Първи чужд език:** Стратегия на учене. **Човек и природа:** 1. растения; 2. екология.

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
			ЯДРА на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма
61	Рекорды, рекорды... *Превосходная степень имени прилагательного*		Слушане	Ученикът: – разбира кратки диалози с един или повече събеседници, свързани с ежедневието; – разбира основната информация от кратки текстове с изучена тематика: разкази, стихотворения с ясна структура, прочетени с ясна дикция, стандартно произношение; – разбира конкретна информация от кратки инструкции и съобщения.
62	Директор на один день			
63–64	Скучен день до вечера, когда делать нечего			
65	Лягушка-невеста *Краткие имена прилагательные*		Четене	– разбира основната информация от кратки литературни текстове на познати и подходящи за възрастта теми; – разпознава някои основни социокултурни особености в текстовете.
66	Приятные хлопоты			
67	Секрет мастерства		Говорене	– води кратък разговор, за да получи информация в ежедневни ситуации; – разказва кратки случки и впечатления; – споделя намерения; – изразява желание да получи информация; – обяснява какво го интересува или от какво има нужда. Прилага компенсаторни стратегии: – използва прости изрази, изучени типови фрази; – използва мимики, жестове и прости езикови средства за преодоляване на трудности в общуването; – произношението и интонацията се доближават до представените образци.
68–69	Край чудес и красоты			
			Писане	– използва прости езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основни норми на чуждия език и не затрудняват разбирането.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможности за междупредметни връзки
	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	
Тематични кръгове: 1. Ежедневие, пазаруване: • в магазина; • облекло. 2. Ваканция, пътувания: • отдих, туризъм; • нови места, запознанства; • природа. 3. Страна на изучавания език: • основна историко-географска информация. **Сфери, роли, места за общуване:** Обучението пресъздава следните ситуации на общуване: • общуване в училище, на улицата; • в магазина. В рамките на посочените сфери на общуване учениците овладяват следната ролева компетентност: • на партньор в частен разговор; • продавач и купувач. **Словесни действия:** 1. Предметна и фактическа информация: Съобщения и въпроси за: ✓ Качество, свойство на предмет. 2. Интелектуални отношения: Съгласие/несъгласие. Необходимост. 3. Емоционални отношения: Радост, удоволствие. Положително/отрицателно отношение. Интерес. 4. Въздействие, убеждение: Съвет. Предлагане на помощ. Предложение, покана. 5. Речев етикет: Приветствие, поздрав. Предложение. Благодарност. Сбогуване. 6. Структуриране на речта: Начало. Край на разговор.	**Фонетика:** 1. Основни ИК **Морфология:** 1. Употреба в речта на основните падежни значения. 2. Прилагателно име. Степени за сравнение (основни понятия). Кратка форма на прилагателните. Някои случаи на управление на кратки прилагателни.	На учениците трябва да се даде възможност: – да работят в благоприятен климат, стимулиращ техните творчески възможности; – да работят индивидуално и по двойки; – да участват в комуникация (учител–ученик, ученик–ученик); – да слушат и четат микротекстове; – да опознават страната на изучавания език. Да участват в учебен проект: – работа с автентични материали, справочници, компютър; – индивидуално проучване и събиране на информация от различни източници; – форми на представяне на познавателния материал – графично, таблично, модели; –взаимодействие и сътрудничество при съвместна познавателна работа.	**Български език:** Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. **Първи чужд език:** Стратегия на учене. **География:** Географска карта. Урал. **Човек и природа:** 1. природни богатства; 2. екология.

№	ТЕМА	ДАТА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ	
			ЯДРА на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма
70 71 72–73 74–75 76–77 78–79	Пропустил – наверстай! Проверочная работа № 3 Занятие для души *Притяжательные местоимения* У театральной афиши Знакомьтесь – Большой театр *Указательные местоимения* В редакции газеты *Повторение пройденного*		Слушане	Ученикът: – разбира кратки диалози с един или повече събеседници, свързани с ежедневието; – разбира основната информация от кратки текстове с изучена тематика: разкази, стихотворения с ясна структура, прочетени с ясна дикция, стандартно произношение; – разбира конкретна информация от кратки инструкции и съобщения.
			Четене	– разбира основната информация от кратки литературни текстове на познати и подходящи за възрастта теми; – разпознава някои основни социокултурни особености в текстовете; – намира необходимата конкретна информация в кратки упътвания, инструкции.
			Говорене	– води кратък разговор, за да получи информация в ежедневни ситуации; – разказва кратки случки и впечатления; – споделя намерения; – изразява желание да получи информация; – обяснява какво го интересува или от какво има нужда. Прилага компенсаторни стратегии: – използва прости изрази, изучени типови фрази; – използва мимики, жестове и прости езикови средства за преодоляване на трудности в общуването; – произношението и интонацията се доближават до представените образци.
			Писане	– използва прости езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основни норми на чуждия език и не затрудняват разбирането.

Очаквани резултати по теми	Учебно съдържание		Възможности за междупредметни връзки
	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	
Тематични кръгове: 1. Свободно време: • интереси, хоби. 2. Страна на изучавания език: • култура и социокултурно поведение. **Сфери, роли, места за общуване:** Обучението пресъздава следните ситуации на общуване: • на обществено място: театър. В рамките на посочените сфери на общуване учениците овладяват следната ролева компетентност: • на партньор в частен разговор; • в диалози на обществени места. **Словесни действия:** 1. Предметна и фактическа информация: Съобщения и въпроси за: ✓ Принадлежност на предмет. ✓ Непосредствена близост. ✓ Начална/крайна точка на движението. 2. Интелектуални отношения: Съгласие/несъгласие. 3. Емоционални отношения: Положително/отрицателно отношение. Интерес. 4. Речев етикет: Приветствие, поздрав. Благодарност, отговор при благодарност. Сбогуване.	**Фонетика:** 1. Основни ИК **Морфология:** 1. Употреба в речта на основните падежни значения. 2. Склонение на притежателни и указателни местоимения и употребата им в речта. 3. Преговор. **Синтаксис** 1. Двусъставно изречение: – със спрегаема глаголна форма; – без спрегаема глаголна форма. 2. Едносъставно изречение. 3. Въпросителни изречения: общ въпрос, алтернативен въпрос. 4. Пряка и косвена реч. Преобразуване на пряката реч в косвена. 5. Словоред в простото изречение. **Лексика** Лексикалният базов минимум включва основна активна лексика (около 350 лексикални единици – думи, устойчиви словосъчетания, речеви модели), необходима за речева комуникация по теми и ситуации, определени от тематичните кръгове (чрез изразяване на посочените в програмата словесни действия и понятия). Лексикалният базов минимум включва основните формули на речевия етикет.	На учениците трябва да се даде възможност: – да работят в благоприятен климат, стимулиращ техните творчески възможности; – да работят индивидуално и по двойки; – да участват в комуникация (учител–ученик, ученик–ученик); – да слушат и четат микротекстове.	**Български език:** Опора върху придобитите знания и умения по роден език. Проблеми на интерференцията. **Първи чужд език:** Стратегия на учене. **Изобразително изкуство:** Естетически вкус. **Музика:** Запознаване с музикалните традиции на Русия. Разучаване на руска песен.

Карусель

Методическое руководство к учебнику по русскому языку для 6 класса

Снежана Пейчева, Мария Николова, Надя Паунова, Васка Гуджева, Красимир Ангелов

Българска, I издание, 2007 г.

Редактор на издателството: Тони Михова
Оформление на корицата: Александър Гьошев
Предпечатна подготовка: Георги Божанов
Коректор: Жанет Желязкова

Печатни коли: 10
Формат: 60 x 84/8
Печат: Дигитална печатница „Летера“ – Пловдив